

రాధాకృష్ణ ప్రేమ విభవం

25
నయాపైసలు

8-4-59

సంవత్సరాది సంచిక

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEK

పరధ్యానం

చిత్రకారుడు: "చెల్ల" — మద్రాసు.

అ శే ష స్త జా నీ కా ని కి
మా ఉ గా ది అ భి నం ద న లు అం ద జే స్తు న్నా ము.

“ఉ గ దీ”

పం డు గ కు

చే నే త వ స్త్ర ము ల ను ధ రిం చం డి

రి బే టు రూ పా యి 1 కి 0-6 న యా పై స లు
చొప్పున యింకను యివ్వబడుచున్నది.

మా విక్రయశాలలు ఆంధ్రప్రదేశ్ మంతటనూ, మరియు
మద్రాసు, బెంగళూరు, బరంపురం మరియు కటక్
నగరములలో గలవు.

ఆంధ్ర చేనేత సహకారసంఘము,
గవర్నరుపేట, విజయవాడ-2.

సంవత్సర చందా
రూ. 13-0-0
విడిపత్రిక 25న.పై

ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత్ర వారపత్రిక

సంపుటము 58
సంచిక 28
8 4-59

Founder : K. NAGESWARA RAO

విలంబ పాల్గొన బహుళ అమావాస్య బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖ చిత్రం :

“వసంత యోధా

సముపాగతః ప్రియే!”

కాజధాని కబురు — 8

కళా వింకటరావు

ఉగాదిపండుగ

దైవికాలు

న్యూసాలాండ్

న్యూఢిలీ లేఖ

అత్యాధునిక పరిశోధన

సమర్పణ

బంగారం సింగారం

తాత్పర్యము

మహాభారతం

— 5

— 7

— 9

— 11

— 18

— 17

— 22

— 24

— 26

— 30

రాష్ట్రపతిభవనాలు

సంవత్సర ఫలితాలు

గోచారఫలితాలు

బాలసాహితీ

సత్కార్యం

వనితాలోకం

వనితావాణి

సినిమా

— 32

— 34

— 37

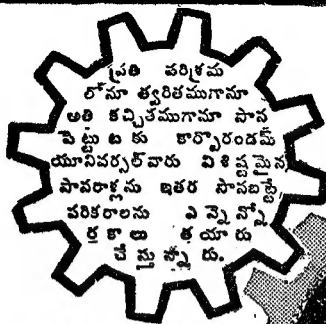
— 40

— 41

— 49

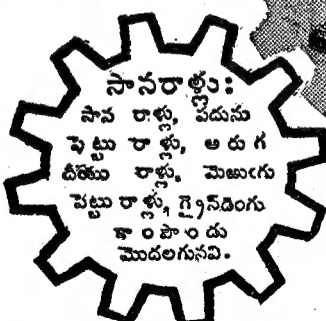
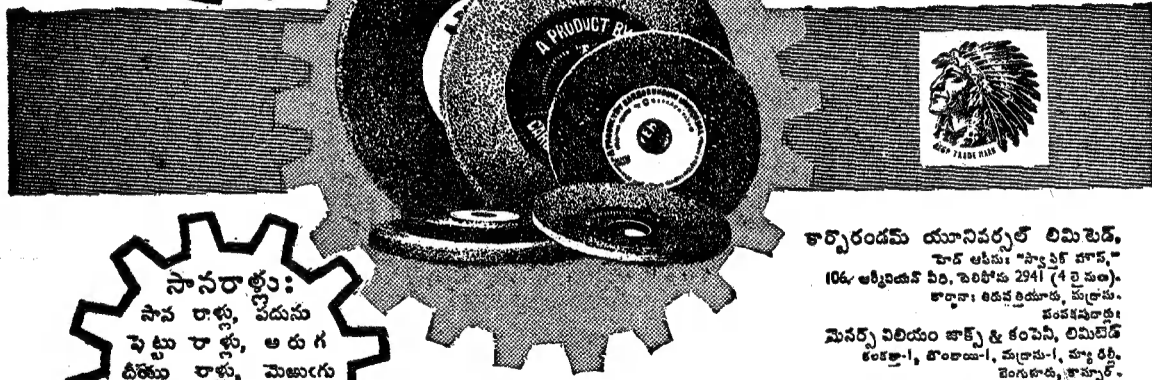
— 53

— 56

ప్రతి పరిశ్రమ
లోనూ త్వరితముగా
అతి కచ్చితముగాను పాప
పెట్టుటకు కార్పొరేషన్
యూనివర్సల్ వారు విశిష్టమైన
సానరాళ్లు ఇతర సానరాళ్లు
పరిశ్రమలను ఏ మైన్స్
కర్మాగారాలను ఏ మైన్స్
కర్మాగారాలను ఏ మైన్స్

ఏ పరిశ్రమకైనా సరే, తగిన
కార్పొరేషన్. యూనివర్సల్ వారి
సానరాళ్లు గలవు

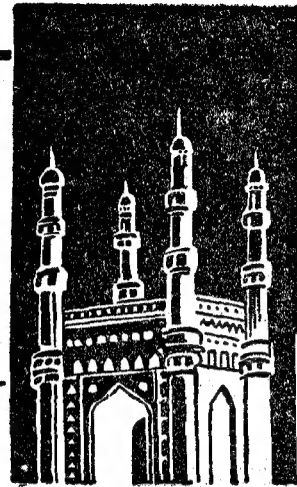

సానరాళ్లు :
సాన రాళ్లు, పేదను
పెట్టు రాళ్లు, అరుగ
దీయు రాళ్లు, మెరుగు
పెట్టు రాళ్లు, గ్రైనింగు
కాంపౌండు
మొదలగునవి.

కార్పొరేషన్ యూనివర్సల్ లిమిటెడ్.
హెడ్ ఆఫీసు: "స్ట్రీట్ నెక్ట్ హౌస్",
106, అర్మీ రోడ్ వీధి, ఇంటి నెంబర్ 2941 (4 వ మం).
కాన్టా: తిరువల్లూరు, మద్రాసు.
కంపెనీ కార్యాలయం:
మెన్స్ విలియం కాక్స్ & కంపెనీ, లిమిటెడ్
కంపెనీ-1, బొంబాయి-1, మద్రాసు-1, మ్యాడ్రస్,
బెంగళూరు, కాన్పూర్.
మెన్స్ స్ట్రీట్ & ఏకస్ట్రీట్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్,
కంపెనీ-1, బొంబాయి-1, మద్రాసు-1, మ్యాడ్రస్,
బెంగళూరు, కాన్పూర్, నాగపూరు-దక్కన్.
ప్రత్యేక మెన్స్ మాత్రము :
మెన్స్ ఎన్. ఎన్. కాక్స్ & కంపెనీ, ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
24, లంపార్ట్ రోడ్, బొంబాయి.

రాజధాని కలుర్లు

‘ప్రవీణ’

“అభినవాభినవ” అప్పారావు

లోకంలో కొందరు మంచివాళ్ళంటారు చాలామంది మంచి వాళ్ళలా కనబడే వాళ్ళంటారు మంచివాళ్ళలా కనబడే మంచి వాళ్ళు బహు కొద్దిమంది ఈ బహు కొద్దిమందిలో శ్రీ పోణంగి శ్రీరామ అప్పారావు ఒకరు.

సాధారణంగా లోకం ఉద్దేశ్యంలో మంచివాడంటే ‘అస మగుడు’ అని అర్థం. నోట్లోపెట్టేడిలే కొరకలేనివాడు అనీ అర్థం. మంచివాళ్ళంతా అమాయకులంటే గులభంగా అంగీకరించ వచ్చు సేమోగాని, వాళ్ళంతా అజ్ఞానులు, అసమర్థులు అంటే అంగీకరించడం కష్టం. నోట్లోపెట్టేడిలే కొరకడం ఇష్టం లేని వారు వీరు; చేతకానివారు కారు. మంచి వారుగా కనపడే మంచివారు బహు కొద్ది మందిలో, లోకం సమర్థులుగా గుర్తించిన వారు ఇంకాకొద్ది మంది. ఆ ‘ఇంకా’ కొద్ది మందిలో ఒకరు శ్రీ అప్పారావు.

శ్రీ అప్పారావును చూస్తే ఎందుకో అం దరికీ సహాయంచేయాలనే బుద్ధి పుడుతుంది. భారత ప్రభుత్వ యోగ్యతా వేతనంపై, తెలుగు నాటకరంగంపై పరిశోధన జరుపు తూన్న వీరు నాలుగుసంవత్సరాలు నిర్విరా మంగా కృషిచేసి, భరతముని రచించిన నాట్యశాస్త్రాన్ని తెలుగు చేశారు. భరత ముని శోకాలను తెలుగు చేసినవారు లేక పోలేదు. కాని, డా॥ దివాకర్ అన్నట్లు, శోకాలను, శోకాలపై వ్యాఖ్యలను అనువదించటమే కాక, ప్రాచ్య పాశ్చాత్యవిమర్శకులు ఈ విషయంపైచేసిన కృషిని తడవిమూపినవారు లేరు-ఇదివరలో!

నాలుగు సంవత్సరాల కృషి ఊరికేపోలేదు. 88 అధ్యాయాలు గల ఈ బృహత్ గ్రంథంలో 1026 పుటలున్నాయి. ప్రచురణకు పదహారు వేల రూపాయలు ఖర్చయింది. పదిహారు వేలలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నాలుగు వేల రూపాయలిచ్చి, విద్యారంగంలో

ఇదివరలో చేసిన తస్ఫులకు ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకొంది.

అవసరం, యోగ్యత రెండూ ఉన్నచోట ఈ విధంగా ప్రభు త్వం సహాయం చేయడం అగుదు. ఈ సహాయానికి కారణాలుగా ఇరువురు వ్యక్తులను ప్రణేయంగా పేర్కొనాలి. ఒకరు డా॥ జెజ వాడ గోపాలరెడ్డి. వారు రాష్ట్రానికి మంత్రిత్వ పదవిని విడిచి వెళుతూ, పైకొం అనువాదకర్తకు చేతలా ప్రయత్నించి వెళ్లారు.

రెండవవారు శ్రీ కల్లూరు సుబ్బారావు. ప్రభుత్వ విరాళం అనువాదకర్తకు చేరినం విషయంలో వీరి కృషి మెచ్చుకో తగినది.

వీరిరువురూ గ్రంథావిష్కరణ సభలో ఒకరు ఆవిష్కరణ కర్తగా, మరొకరు కృతి భర్తగాపాల్గొన్నారు. సమావేశం ఏర్పాటు చేసిన సాంస్కృతిక సంస్థలు శ్రీ అప్పారావును అభినవాభినవమస్తునిగా అభివర్ణించాయి.

కల్లూరివాడికి “విడో వివాహం”

ప్రజ్ఞాపూర్తి వినకర్వార కాననసమృద్ధులు

శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావు ఏడుగురు కన్యలను వివాహమాడేరు కన్యలందరూ కావ్య కన్యలే కావడంవల్ల ‘బహుభార్యా విషేధ చట్టం’ ఆయన్నేమీ చేయలేదు

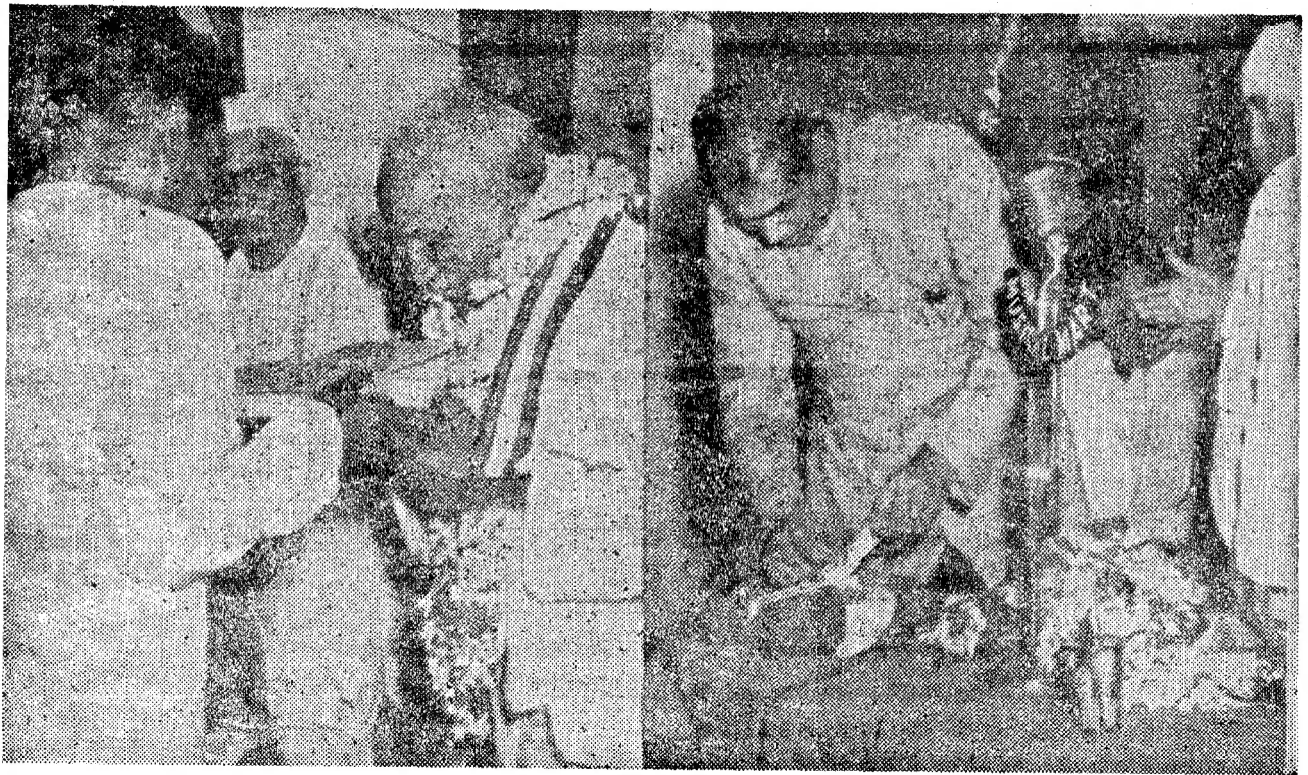
ఆయన ఈమధ్యవివాహమాడినది ప్రాధాం గన. కొన్ని కళాభూలుగా నాట్యశాస్త్రం గా, ప్రధాన వ్యాఖ్యాన గ్రంథంగా పరిగ

ణింపబడిన భరతమునికన్య. శ్రీ పోణంగి శ్రీరామ అప్పారావు పెంచుకొన్నది. రసీకులు డా. గోపాలరెడ్డి అభ్యర్థన వహించారు ఈ వివాహానికి.

కనపపికపోయినా శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజుగారి వయస్సు గిరి సంవత్సరాలట. కల్లూరివారికంటే వయస్సులో పెద్ద వారు. వివాహ మహోత్సవానికి వచ్చి ఆశీర్వదించారు: వసువుని,

శ్రీ పి. ఎన్. ఆర్. అప్పారావు

“నాట్యశాస్త్రం” కృతినీకరిస్తున్న
శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావు

గ్రంథం ఆవిష్కరిస్తున్న
శ్రీ గోపాలరెడ్డి

★ రాజధాని కబుర్లు ★

నగుణ్ణి, వధువు తండ్రిని అశీర్వాదిస్తూనే ఇంత వయస్సులో మళ్ళీ పెళ్ళయిటన్నాడు. అన్నట్టుగా అన్నాడు. నాకు తెలిసినంతవరకు పెళ్ళి మదిస్సింది వాచే. వెంటనే సుబ్బారావుగారు సమాధానం చెప్పారు : ‘భర్తసాధనకోసం భార్య కావాలి’ అని. అన్నట్టుగా అన్నాడు :

రాకపోకలు-రాకపోడాలు

ఎక్స్ప్రెస్ రైళ్ళ రాకపోకలను గురించి గత వారం రాజధాని కబుర్లలో ప్రస్తావించాను. మన తంతిత్వపాలాళాళు ఈ విషయంలో రైల్వేకాళ్ళతో పోటీ పడుతూన్నట్టు కనిపిస్తోంది. ప్రజలకు పొనుపు ఉద్యమంయొక్క నీతిపాలనను బోధించేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది.

టెల్లిగ్రామ్ పంపిస్తే, ఉత్తరంకంటే ఆలస్యంగా చేరుతోంది. చేరితే! ఎక్స్ప్రెస్ టెల్లిగ్రాం పంపిస్తే, ఆరినరీకంటే వెనుకపడుతోంది. ఎక్స్ప్రెస్ డెలివరీవిళ్ళ అతికిస్తే, మామూలు ఉత్తరాల బట్టాడా విషయసతిర్వాత తీరిగ్గా చేరవలసిందే అది.

ఈ క్రింది విషయాలు అవసరించండి :

(1) జబల్ పూరులో జనవరి తొమ్మిదిన పడేసిన ఒక ‘ఇన్ లాంకు కవర్’ ఫిబ్రవరి నాల్గవ లేదీన హైదరాబాదు చేరింది. జబల్ పూర్ ముద్ర కవర్ పై లేదు.

(2) ఫిబ్రవరి 19 న హైదరాబాదులో మదరాసు చిరునామాకి పంపిన ఎక్స్ప్రెస్ డెలివరీ ఉత్తరం, ఫిబ్రవరి 28 న మదరాసు చేరింది. ఉత్తరంపై 20 వ లేదీ ముద్ర ఉంది. ఉత్తరాలన్నీ విమానంపై పంపుతేమని పోస్టల్ అధికారులంటారు.

(3) మార్చి 5 వ లేదీన హైదరాబాదులో పడేసిన ఎక్స్ప్రెస్ డెలివరీ ఉత్తరం అదే చిరునామాకి తొమ్మిదిరోజులతర్వాత 14 వ లేదీన మదరాసులో అందచేసుబడింది.

(4) హైదరాబాదునుంచి కొత్త ఢిల్లీలో ఒక చిరునామాకి రాసిన ఉత్తరం-మామూలు ఉత్తరం-సకొలంలో చేరింది. అదే చిరునామాతో ‘ఎక్స్ప్రెస్ డెలివరీ’ స్థాంపు అతికించిన మరో ఉత్తరం ‘ఆ చిరునామా ఉన్న ఇల్లు లేదు’ అంటూ తిరిగివచ్చింది. తంతి తపాలాళాళు ఉద్యోగులు సమ్మె విరమించుకున్నారని భావించాం. ఇంకా సమ్మె చేస్తూన్నట్టే భావించాలా ?

మధురతి మధురమైన కంఠం—హృదయానందకరమైన నంగీతం. ఈ రెంటిని వర్ణించడం ఎలా? ఏ పదాలు వాడితే, ఏ నమాసాలు ఉపయోగిస్తే, పారకులకు అర్థం బొతాయి ఇవి? ఇదీ ప్రస్తుతం నన్ను వేధిస్తున్న సమస్య.

దురం గా ఎక్కడనుంచో వినబడట్టు వినపడుతుంది కంఠం.

[63-వ ‘పేజీ చూడండి]

రాజనీతిజ్ఞుడు శ్రీ కళావెంకటరావు

రాజకీయగురంధరుడు, దేశభక్తుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రివిన్యూమంత్రి శ్రీ కళావెంకటరావు మార్చి 27 వ తేదీన రాత్రి 2-30 గంటలకు హైదరాబాద్ లో ఆకస్మాత్తుగా స్వర్ణసులయాస్థిరనే దుర్వార్త ఆంధ్రప్రదేశ్ నీకానికి విద్యుత్తాడనంలా తగిలింది.

1921 లో గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహోద్యమం సాగించిన నాటికి శ్రీ వెంకటరావు వయస్సు 21 ఏళ్ళు. చదువుతూ చదువుతూ ఉన్న బి. ఏ. మానిజేసి, అంత చిన్నతనంలోనే స్వరాజ్యమంత్రిత్వో ఉత్తేజితలై, రాజకీయోద్యమంలోకి ఉరికారు. ఆనాటినుంచి ఎన్నో పోరాటాలలో పాల్గొని, ఎన్నో సార్లు కారాగృహక్షేపం అనుభవించారు. 1937 లోను, 1946 లోనూ మద్రాసు శాసనసభకు ఎన్నికయ్యారు. 1939 నుంచి 1946 వరకూ ఆంధ్రరప్త్రకాంగ్రెసు కార్యదర్శిగా పనిచేశారు. 1949 నుంచి 1951 వరకూ అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగా పనిచేశారు. 1947 నుంచి 1949 వరకూ మద్రాసు మంత్రివర్గంలో రివిన్యూమంత్రిగాను, 1951 నుంచి 1952 ఫిబ్రవరి వరకూ ఆరోగ్యమంత్రిగాను పనిచేశారు. 1955 నుంచి విశాలాంధ్ర ఏర్పడేదాకా గోపాలరెడ్డిగారి మంత్రివర్గంలో ప్రణాళికలు, పరిశ్రమల మంత్రిగానూ, 1958 నవంబరు నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రివర్గంలో మూడుమాసాలు ఆర్థిక మంత్రిగాను, తరువాత రివిన్యూ మంత్రిగాను పనిచేశారు. 1961 జూన్ లో తన ఉష్ణపూరి అయ్యేనాటికి రాజకీయాలనుంచి విరమించి విశ్రాంతి తీసుకుంటామని కొంతకాలం ఆయన చెబుతూవచ్చారు. జమీందారీల రద్దు శాసనాన్ని అమలుచేసినది శ్రీ వెంకటరావు. రాజకీయాలనుంచి వైదొలగేలోగా భూసంస్కరణల శాసనాన్ని కూడా తన చేతులమీదుగానే అమలుచేయాలని ఆయన కలలుకనేవారు. ఈ కడపటి కోరిక తీరకుండానే ఆయన వెలిపోయారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ, లోక్ సభ శ్రీ వెంకటరావు మృతికి సంతాపం వెలడించాయి. “నిశితాత్రి ప్రశాంతిలో నిశ్చలమానంలో దూమాతకు పిడ్డోలు చెప్పి దేవతల స్వాగతాన్ని అందు

కున్నాడు. ఆయన నిశ్చలత్వానికి మూర్తి. మృత్యువు పిలుపుకు కూడా అడే నిశ్చలత. అడే ప్రసన్నవదనం. ప్రకాశం తగ్వాత ప్రకాశం అంతటి వ్యక్తి” అని ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి వోహార్లు అర్పించారు.

“ఆంధ్రదేశాకాశంనుంచి ఒక లేజస్వంతమైన నక్షత్రం రాలిపోయింది,” అని సభాపతి శ్రీ కాళేశ్వరరావు తమ దుఃఖం వెలడించారు. “శ్రీ వెంకటరావు మరణం కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి, కాంగ్రెసు వ్యవస్థకు పెద్ద డెబ్బ” అని శ్రీ బెనవాడ గోపాలరెడ్డి సంతాపం ప్రకటించారు. ఆంధ్రశాసన సభలోని అన్ని పక్షాలవారూ రాజకీయ విభేదాలన్నీ విస్మరించి శ్రీ వెంకటరావు ఆకుంఠిత దేశభక్తిని, కార్యదీక్షను, నిస్వార్థాన్ని, సునిశిత మేధాశక్తిని, పరిపాలనా చాతుర్యాన్ని ప్రశంసించారు.

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక స్వర్ణోత్సవ సంచికలో శ్రీ వెంకటరావు 1920 నుంచి 1912 వరకూ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో తాము నిర్వహించిన

పాత్రను, తమ రాజకీయస్మృతులను వివరిస్తూ చక్కని వ్యాసం వ్రాశారు. “కొలది సంవత్సరములలోనే ఆంధ్ర పత్రిక వజ్రోత్సవ సంచిక కాగలదు. ఆసందర్భములో మిగిలిన 20 సంవత్సరాల ఆంధ్ర రాజకీయముల సంగ్రహ చరిత్రమును తిరిగి నివేదించగలను” అని ఆ వ్యాసంలో వ్రాశారు. ఈ కోరిక కూడా తీరకుండానే ఆయన కీర్తిమలులైనారు.

మంత్రిగా, నాయకుడుగా శ్రీ వెంకటరావు ఎంత ప్రతిభావంతులూ, వ్యక్తిగా అంత స్నేహపాత్రులు. సరదామనిషి. ఎప్పుడూ చిరునవ్వు నవ్వుతూ అందరినీ నవ్విస్తూ జీవితమంతా ఒకే విధంగా గడిపిన మహా వ్యక్తి. ఆయన మరగాతో ఆంధ్రదేశం ఒక గొప్ప నాయకుని కోల్పోయింది. ఆంధ్ర రాజకీయాలలో వీరి మృతి ఫలితంగా ఏర్పడిన శూన్యం భర్తీకానిది.

దుఃఖంలో మునిగివున్న శ్రీ వెంకటరావు కుటుంబానికి మానానుభూతి తెలియజేస్తున్నాము. ★

వాకున్నా- సినీమా తారకున్నట్టి పట్టువంటి చర్మసౌందర్యము కలుగును

ప్రతివంటి చర్మసౌందర్యమును నిజాఫాకాచుట... "నేను ఎల్లప్పుడూ లక్ష్మీ సైన్, లెర్నింగ్ లక్ష్మీ టాయ్లెట్ నమ్మును వాడుచున్నాను." అని పొగపెట్టిన జి. వి. నరసింహారావు చెప్పిచిన్నది. పరిశుభ్రమైన లక్ష్మీ టాయ్లెట్ నమ్ము మొక్క పెత్తన మరగ చర్మసౌందర్యమునకు ఎంతో మంచిని, దానిని మీ చర్మసౌందర్యముకోసం మీరు కూడా ఎంచుకొని వాడుకొండ. శ్రావకముచేకొండి. లక్ష్మీ టాయ్లెట్ నమ్ముతో ప్రియము అవలంబించుకొను.

శుభ్రమైన, తెల్లని లక్ష్మీ టాయ్లెట్ నమ్ము

U.T.S. 600-X52 TL

హిందుస్థాన్ లిమిటెడ్ లిమిటెడ్ వారి ఉత్పత్తి

సినీమా తారల
సౌందర్యమునిచ్చే నమ్ము

ఉత్సాహం వెలార్చే పండుగ

కాలగర్భంలో యెన్నో సరికత్తురాలు కలిసిపోయాయి. ఈనాడు విశేషి సంవత్సరం కూడా తన పని మగించుకుని ధర్మాన్ని అతిక్రమించకుండా తెర మరుగైంది. వికారి సంవత్సరం ప్రవేశించింది. కోయిలకు హుళుహూ రావాలతో గొంతెత్తిన నవోదయం.

ఎల్లెడల విరజిమ్ముతున్న పుష్పసౌరభంతో మిగిలిపోయి, అందాలుచిందుతూ, వాడవాడలా తన రాకను తెలియజేస్తూ, చిరునవ్వులాలకబోస్తూ, దర్శిస్తున్న పూరికొంప మొదలుకొని ధనవంతుని సౌధాగ్రమువరకు ఒకే ఆహ్లాదాన్ని పసుకూరుస్తుంది ఈ సంవత్సరాది.

పల్లెసీమల్లో యానాడు ప్రజలు అలుకుముగ్గులతోను, మామిడి తోరణములతోను, తమతమ గృహములను తీర్చిదిద్ది, అభ్యంగన స్నానములుచేసి, నూతనవస్త్రాలంకరణలతో కులాసాగా కౌలక్షేపము చేయుచు చూడగా, యా సంవత్సరాది పండుగ కలకలలాడుతూ పల్లె ప్రజలకు నూతన సంవత్సరానికి కావలసిన జవసత్త్వాలను, ఆలోచనా సంపదను యివ్వడానికి అరుచించిందా అనిపిస్తుంది.

ఈరోజు సంవత్సరాది పండుగయని ఆనాడు యేవారా పత్రికలో నోచూచేవరకు గుర్రెరుంగని పట్టణపు బాలునకును, పండుగకైత్రో బట్టల కొఱకు వారము రోజులనుండి మారాముచేయుచు, పండుగనాడు కూడ తానే ముందని అభ్యంగన స్నానమునకు కూడ అన్నదమ్ములతోను అక్కచెల్లెండ్రతోను పేచీపెట్టుకొను పల్లెటూరి బాలునకునకుల వ్యత్యాసమును గమనించిన పాశ్చాత్య నాగరికత మన నెత్తిపై యెట్లు నాట్యము చేస్తున్నది నెల్లడి అపుణ్ణం.

తిథివార నక్షత్రములననేమీ తెలియక యింగీమృతేదీతోనే కాలమును గడుపు పట్టణపు తెలుగువానిని జూచి తెలుగుజాతి వీరసించిపోయినదని మనస్సు బాధపడినా యీ పండుగనాడు పల్లెటూరిలో ఆలయము నందో లేక పురోహితుని యింటికి దగ్గి నో ఆ గ్రామమునందలి ఆ బాలగోపాలమును జేరి

తిథివార, నక్షత్రములతో కూడిన పంచాంగ శ్రవణము జరుపుతున్న ఘట్టమును జూచిన ముచ్చటయి తెలుగుజాతి యింకను జీవించి ఉన్నదనియే తలపునకు వస్తుంది.

అట్టి యీ సంవత్సరాది పండుగ, దాని రాక, చేయవలసిన విధానమును గూర్చి

ఎం. ఎస్. సుందరమ్మ

కొంచెము ముచ్చటించుకుందాము. దీనికి ముందు కాల పరిణామమును గూర్చి తెలిసికొనవలెను.

క్రిమన్నారాయణుడే హిరణ్యయస్వరూపియై సూర్యమండల మధ్యమున వసించుచు కౌలచక్రాన్ని నడుపుతున్నాడని మన జ్యోతిష్కల సిద్ధాంతం. ఆదిలో మహాతర తేజోవంశస్థులైన ఋషీంద్రులు చౌలకాలం తివస్తుచేసి నవగ్రహములను వాని భ్రమణములను గమనించి అనంతమైన కాలస్వరూపాన్ని నిరూపించారని, ఆకౌలాన్ని కొలవడానికి మానాలనుకూడా యేర్పరిచారని, ఆ మానాలే ఘడియలు, విఘడియలు, రాత్రింబగళ్ళు, రోజులు, నెలలు, సంవత్సరములుగా పరిగణింపబడుతున్నాయని ఆ జ్యోతిష్కలే చెబుతున్నారు.

ఇక దూగోళ్ళ శాస్త్రజ్ఞులు చంద్రగ్రహము భూమికి 2,49,000 మైళ్ళ దూరమున గంటకు 2160 మైళ్ళ వేగమున ఆకాశమార్గమున సంచరించుతూ భూగోళము చుట్టును తిరుగుతున్నదనీ, అట్లు ఒకసారి భూమిని చుట్టివచ్చుటకు 29 దినముల 12 గంటల 44 నిమిషముల 31 సెకనులు పట్టుకున్నదనీ, అమావాస్య వెళ్ళిన పాడ్యమినుండి మరల అమావాస్యవరకును చంద్రుడు ఒక భూప్రదక్షిణము చేస్తూ ఒక రాత్రునుండి మరొక రాత్రీ భూమితోపాటు చేరుతుంటాడనీ, భూమి తనచుట్టు తాను ఒక్కసారి తిరుగుటకు 28 గంటల 54 నిమిషముల కాలము పట్టుతున్నదనీ, భూమి నూర్చుని ఒక్కసారి చుట్టి వచ్చినకాలమునకే సౌరమాస సంవత్సరమని పేరుపెట్టారనీ చెబుతున్నారు.

చంద్రుడు భూమిచుట్టూ తిరిగి రావడానికి పల్లెకాలం ఒక నెల అనీ, అట్టివి పన్నెండు నెలలు ఒక సంవత్సరమనీ, అది చాంద్రమాస సంవత్సరమని, మన జ్యోతిష్కలు నామకరణం చేశారు. అయితే యీ రెంకింటికి కొద్దిరోజులు తేడా వస్తుంది. మన జ్యోతిష్కలు ఋతువులతో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్న సౌరమాస సంవత్సరాన్ని, శుక్ల, కృష్ణపక్షాలతో కనిపిస్తున్న చాంద్రమాస సంవత్సరాన్ని వరులుకోగేక ఆ తేడా వచ్చే రోజులను సకపెట్టే నిమిత్తం

మీ ఆబ్బాయి చదువు

మీ ఆబ్బాయి చదువును ఎ. ఎస్. మూర్తి, ఎం. ఏ వ్రాసిన విద్యాదర్శిని అనే పుస్తకం చదివి నిర్ణయించండి. అంగులో 82 రకాల యింజనీరింగు చదివులు, 84 రకాల వృత్తి చదువులు, 210 రకాల డాక్టరు చదువులు, విటికి హెన్సులు చదువునంచి తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, హెన్సులు చదువు అవగానే కాలేజీ చదువు అవసరం లేకుండా ఎట్టు సంపాదనకు పనికివచ్చే ఎన్నోయితర చదువులు మన దేశంలోని రకరకాల కాలేజీలు, వాటి ఎడ్రస్సులు, వాటిలో చేప్పే చదువులు, వాటికి అయ్యే ఖర్చులు, విదేశ చదువుల వివరాలు, స్కూలు ఫైనలు తప్పినవారికి మంచి భవిష్యత్తునిచ్చే చదువులు, ఇలా పిల్లల చదువులకు సంబంధించిన అన్ని వివరాలు విద్యాదర్శినిలో ఉన్నాయి చదువుకోనే పిల్లలన్న ప్రతివారికి యీ పుస్తకం చాలా అవసరం. 820 పేజీలు. నెల వి. పి. పోస్టు ఖర్చుతో రూ. 5. ఇన్క్రింది చోటనే దొరుకును. మూర్తి & వినియోగం, 88, పీటర్సుగోడు, మద్రాసు-14 అనే అడ్రెస్సుకు మీకుకూడా ఒక పుస్తకం వి.పి. పోస్టుద్వారా నెంట్ నే పంపించమని ఒక ఉత్తరం వ్రాయండి.

SWASTIK

ఉ గా ది నా టి ఉ ద యం

చిత్రకారుడు : వెల్లటూరి పూర్ణానందశర్మ

★ ఉ గా ది పండు గ ★

అధికమానాన్ని సృష్టించారని యీ ఆచారం ఋగ్వేదకాలంనుంచీ వస్తోందని పురాణాల వల్ల తెలుస్తోంది.

అయితే యీ సంవత్సరాది పండుగ జరుపుకొను ఆచారము వేదకాలమునుండి ఉన్నట్లు తెలియవస్తోంది.

రాత్రింబగళ్ళకాలము సమానమయ్యే ఈ వసంతమే వేదయుగంలో కూడా ఉగాదిగా పరిగణించబడింది. అనాడీ సంవత్సరాది నాటి యజ్ఞముచేయుట ప్రారంభమే సంవత్సరం పొడూగునా జరుగుతూండేదని తెలుస్తోంది.

పురాణాలను బట్టిచూస్తే అనాదినుంచి యీ సంవత్సరాది ఒకే నియమితమైన ఋతువులోగాని వర్షాసంలోగాని, పక్షంలోగాని, కాశ్యప జరగలేదని అనేక రీతులుగా చూడటా వచ్చిందని తెలుస్తోంది.

ఆ నియమాన్ని నుసరించే యీ ఉగాదిని వేదంలో ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కప్పుడు జరుపుకుంటున్నారు.

ఉత్తరాయణారంభం—అనగా దేశంబరు జనవరి నెలలలో కొందరికి ఉగాది. వసంత ఋతు ప్రారంభంలోనే కొందరికి ఉగాది. కర్తాబ మహారాష్ట్రలు ఆంధ్రుల వలె వసంతంలోనే ఉగాది జరుపుకుంటారు.

తమిళులు, బెంగాలీలు తిరువాతమాసంలో ఉగాది జరుపుకుంటారు. అనేక చాతుల్య యీ ఉగాది జరుపుకోవడం ఆచారం అయినప్పటికీ ఆంధ్రీయులకు మొదట యీ ఆచారం లేనేలేదు. వారు నార్యులను చూచి నేర్చుకొని జనవరిలో ఉగాదిపండుగ చేసుకుంటున్నారు.

వగరు, పులుపుతో మిరితమైన మామిడి పిండలతోను, పులుపు, తీపులతో మిరితమైన

క్రొత్త చింతపండుతోను, వేడిన వేప పువ్వుతోను, క్రొత్తబెలముతోను తియ్యాలైన వేపపువ్వు పచ్చడిని యీ సంవత్సరాది పండుగ నాటి ఉదయముననే పల్లెల్లోని ప్రతివాడు ముందుగా నేవించుట, కొన్ని పల్లెల్లో గ్రామ పురోహితుడు యింటింటికీ ఆ పచ్చడిని తెచ్చి ప్రతివారికి యిచ్చుట చూడగా జీవితం అంతా సుఖాలమయమే కాకుండా కష్టాలతో కలిసి ఉందని, అట్టి కష్టంవ్యాధి సుఖాన్ని సాధించ గలమని, సుఖంతోపాటు కష్టాన్ని కూడా ఆనందంతో స్వీకరించవలెనని, గుణపాఠం నేర్చుకొనడమే అనిపిస్తుంది.

ఇప్పటికీ సంవత్సరాది పండుగ నాడు మారు మూలలనున్న పల్లె ప్రజలు, ముఖ్యముగా రైతులు ఉదయమునుండి క్రొత్తగా నారతో పగములను తియ్యారు చేసుకొని సాయంత్రము నాగలి పూజలుచేసి స్వర్ణతులబుముగా తమతమ పొలములనుబోయి యేరువాక (16-వ పేజీ చూడండి)

దేవికావ్యం

'ఉండిల'

నటుగా ఆతడు కోడుమిదకు అడుగుపెట్టేదో లేదో అలంతదూరాన ఎదురయ్యింది పట్లం పోయే బస్సు. ఖాళీగా వుంది. సాయంత్రం అయిదు చాటకుండా పట్నం చేరనేసింది ఆయన్ను.

ఆ వేళ తాను లేచినవేళ మంచిదనుకోవడానికి సాంబశివరావు కింకాక మహదవ కాళం లభించింది. బస్సుస్టాండులో దిగి దిగడంతోనే పూర్వమిత్రు డోకడు ఎదురయ్యాడు. వాళ్ళింట్లో ఏదో కుభం జరిగిందట-పట్టుబట్టి అతన్ని తీసుకెళ్ళి ఏదగుంటలు చాటకుండా ప్రద్రపోవేతంగా భోజనంపెట్టి పంపించాడు బజారుకు. ఆయన వాచీల రిజేరింగు సాఫ్టువైపు వస్తున్నాడు.

మెయిన్ రోడ్డు బహురదీ గా వుంది జనంతో. సాయంత్రం బజారు చేరుకునే జనం ముందుకు పోయేవాళ్ళకు ఎడమియ్యడం లేదు. ఆ సమయంలో ఆ త్రొక్కిడిలో అనుకోకండా, తన కాల్కిరింద నలిగిపోయిన ఒక కాగితపు మడతను ఎందుకో పైకితీసి చూడాలనిపించి, సాంబశివరావు చూడడం సంభవించింది. సాంబశివరావు మునిసిపల్ ఎలక్ట్రిక్ కుదీపపు కాంతిలో దాన్ని చూస్తూ తన కళ్ళను తానే నమ్మలేకపోయాడు. 'ఇవారే నిజంగా తాను లేచిన వేళావిశేషం బహుదోష్టది; నిజంగా నక్కనడుం త్రొక్కి వచ్చాను' అని పదే పదే అనుకున్నాడు. అది పదిరూపాయల నోటు-మాసివది-జనుల కాళ్ళ త్రొక్కిడినబడి నలిగినది. అనూహ్యంగా అతన్ని ఆవహించిన లక్ష్మీ పలువిధాల భావాలతో అతన్ని ముంచేలింది. "ఇదెవరిదో-పాపం! పారెసుకున్నారేమో! ఇదొక్కటే తమసర్వసంపద-లేదా-దీన్ని తమ ఏఅక్కర లేక ఆపదను తొలగించుకోవడానికై ఏపేద వారో అట్టేపెట్టుకున్నదో-అప్పే దెచ్చుకున్నదో కాదుగదా! కావచ్చు-అయితే తానెవరికని దాన్ని ఎక్కడికి తీసుకెళ్ళి యిస్తాడు? కాకున్నా పదిరూపాయల కాగితానికి ఆనమాలేమిటి? తాను వెర్రెగా అడగబోతే ఎవరెనా మాడే అనెయ్యొచ్చు-ఆ సందర్భంలో అట్టి ప్రతి ఇతర వ్యక్తికంటే తానే ఆ అయాచిత్రదవ్యానికి యోగ్యుడై వుంటాడే! కాగా తానలాగ ఒరుల నడకడం

"క్రొవి ఆర్నాలు తిరగలేదు-అప్పుడే ఆగి పోయింది" పట్నంవెళ్ళే ధర్మో గొణిగింది కాంతిమక్కు. ఆయన అసలే విసుపునల మనిషి. "ఏం జేయ్యమంటావ్? ఒక్కొక్క వస్తువు గొన్న వేళావిశేషం. నూట ఇరవ రూపాయలు దాని మొహాన వెలగబెట్టి పెట్టెందు కంపెనీది గదా, ఇల్లాలు లేడివాచీ గావాలని ముచ్చట పడుతుంది గదా అని కొన్నాను. నీ దళి బావుండకపోతే ఎవరెంచేస్తారు? ఇలాగిచ్చేయ్! బాగు చేయించు కొస్తాను" ప్రత్యుత్తర మిచ్చాడు బయలుదేరడానికి చెప్పలో కాళ్ళుబెడుతూ సాంబశివరావు. ఆయన కడిమెట్టు దిగుతూండగా గాంతమ్మ వెనక్కు పిలిచి, "పోనీ! బాగు

చేయించి కొన్నసాము కొంచె మించు మించు వస్తుందిని తోనే అమ్మెయ్యండి. తులం బంగారమొస్తే పున్నెల తాడైనా చేయించుకుంటాను" అన్నది. ప్రయాణమొనెడుతుంటే ఎవరెనా ఎందుకేనా సరే వెనక్కుదీస్తే దాన్ని అపశంసనగా తలపోసే ఛాందసులలో అగ్రగేసుకు జాబితాలోవుండే సాంబశివరావు భార్య అలా పిలిచినందుకు లోపలాపలే ఏవగించుకుని "ఆలాగే" అని ముడిగా తుంచేసి చరచర నడక సాగించాడు. ముందు ఏమి రానున్నదో అని సందేహం ఆతన్ని రోడ్డువైపు నెమ్మదిగానే నడిపించింది.

కాని జరిగింది కింకాక లాగున. అనుకో

వారు తన్ను లేకిగా తీసిపారేస్తారే" ఇదీ ఒక తరంగం.

"సిరి తనకు తాకాళ్ళకు సాగిలపడి వచ్చి నపుడు నాకీ ఆలోచనలేలే? ఇది నాకైయే అర్పిత మయ్యింది, కాకున్నా పేదవాడిదే అని ఎందుకనుకోవాలి? తెగబరిసిన మోతు బరి సొమ్ములోనిది, లేదా నిర్దాక్షిణ్యంగా లంచంగుంజిన అవినీతిపరుడైన అధికారి— ఎందుక్కాగూడు? ఇది కేవలం నా రేఖ వల లభించింది." పాపం! సాంబశివరావు మనందరిలాగునే రెండో వ్రాహ్మణ వల్లనే కైవసం చేసుకోబడ్డాడు. ఐతే తాను రాత్రి నడిచినంతమేరకు ఎవరైనా ఎదురై "బాబూ! ఒక పది రూపాయల కాగితం దొరికిందా రోడ్డుమీద మీకుగానీ?" అని అడిగితే, తనను అమితానందంలో ముంచేస్తున్న, దైవికంగా తటస్థపడిన, పెన్నిధిరూపంలో గోచరించిన, పెద్ద చెడదను విరగడ చేసు కుందాం, అనే సాహసానికి ఆతనిలో పాడ నూపకపోలేదు. కాని మంచిదే అయినా అట్టి మోచనకు యీ యుగంలో ఎక్కడో గాని వత్తాను దొరకదు. పరిస్థితులు అట్టిది లభించినా దాన్ని ప్రోసిరాజనమని మన స్సున వత్తిడిపెట్టి తప్పదారి కీడ్చేస్తాయి. సాంబశివరావు కొంచెమేనా చింతించ నక్కరలేకపోయింది, అట్టి మోచనావాక్యం ఆ రాత్రి ఏ మూలమంచి ఎదురుపడక పోవడంతో.

వాచీ రిపేరరుముందు నిలబడేసరికి ఎనిమి దయ్యింది. అతడు గోజాపని అంతా ముగించు కొని కొట్టు కట్టేసున్నాడు. అట్టివాడు సాంబశివరావునాట తీసెయ్యలేకపోయాడు. తొమ్మిదిగంటలదాకా కూర్చోని వాచీ

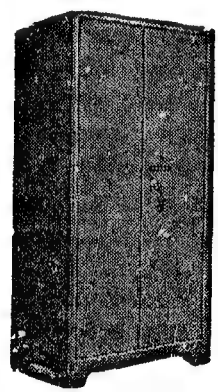
పూర్తిగా బాగుచేసేశాడు. కిరాయి యివ్వ బోతే "ఎంతమాట! వస్తులెండి. ఇది మా మెపులో కొన్నదేగా! కొనున్నా ఏడాది దాటేవరకు మేం మరమ్మతు ఉరికేచేసి ఇవ్వడం మా నియమం. ఇవేకీ మీ వద్ద అయిదు రూపాయలు తీసుకుంటే మా కల కాంం వుండవలసిన పర ప తి మాట!" అన్నాడు. ఆహా! ఎమిటి చైచిత్ర! ఒక్కొక్కరోజు ఒక్కొక్క వ్యక్తి జీవి తంలో ఎంత కమనీయంగా గడుస్తుందీ! అని విస్తుపోయాడు సాంబశివరావు.

"ఇవాళంతా లాభమే". స్నేహితునింటి వద్ద రాత్రి పన్నెండు గంటలకు పాన్సుపై పవ్వగిస్తూ, ఎల్లెక్ట్రిక్ పంకా గాలిక్రింద హాయి ననుభవిస్తూ గుణించుకుంటున్నాడు సాంబశివరావు: "లేదంటే పది పేసా రూపాయలు అనుకోకుండా కలిసివచ్చింది. "కలిసాచ్చే కాలానికి, నడిచాచ్చే బిడ్డ పుడతాడం"టా రిండుకే. వాచీ రిపేరరు గారు నే ననుకున్నట్లు ఆఖరికి కొన్న ఖరీదు కేనా—పోనీ-ఆర్మర్లు వాడుకున్నందుకో పది రూపాయలు మినహాయించుకున్నా నూటపదికి అడిగితే బావుండును. "అరే— మీరు అమ్ముతారని తెలియదునుమండీ. మధ్యాహ్నం మే ఒక వకీలుగారు వెస్త్రెండి లేడీ రిస్టువాడ గావాలన్నాడు. సరే. రేపు ఇచ్చేస్తామలెండి," అని రిపేరరు అన్నపుడు జనించిన కొండంత ఆశా "నూరు రూపాయ లనడం"తో కొంత మందగించింది. నేను తెగించి నూటపదిపేసా కీచ్చెయ్యండి అన్నా. పోనీ ఆయనైనా ఇంకో పదిఅంటా

డేమా అనుకున్నా. అనలేదు. మనకింటే ప్రాప్తి వున్నప్పుడు ఎలాగంటాడు? "ఎక్కడి కక్కడే వెనకటిలక్ష్మీ" అనుకో వాలి. సాంబశివరావుకు సుఖంగా నిద్ర పట్టింది.

మరునాడు ప్రార్థనై బస్సుస్టాండుకు వచ్చాడు. అయితే అతనికి రెండుబస్సులూ ఖాళీలేవు. మూడవబస్సులో ఇంటికొచ్చే సరికి పదిన్నరయ్యింది. ఒరిగిన కథంతా చెబుతూ నవ్వుకుంటూ, కేరింతలతో పెనిమిటి తనజాతికొన్ని పొగడుకుంటూంటే శాంతమ్మ ఆనందానికి అంతులేదు. "దైవి కంగా ఒక్కొక్కప్పుడు కష్టాలెలా కట్ట గట్టుకు వనూంటాయో సుఖాలు, సంపదలూ అలాగే వస్తూంటాయి" అని శ్రుతికలుపుతూ ■పోనీఆ అమ్మకపోవడమూ మనమంచికే జరి గిందనుకోరాదూ! చూడండి— నేనంటున్నా. వారంలో లాగి మళ్ళీ పట్టుకెళ్ళండి వాచీ— రక్కున నూటఇరవై వస్తాయి. అసలు లేడీ వాచీలు ఈమధ్య రావడంలేదుట. ఇంకా లాభమే రావచ్చు మీరు కొంచెం బెట్టుసరి చేస్తే. దానితో నాను పేటా మజారిలుపోను ఇంకా లేదంటే పాతికరూపాయలు మిగు లాయి" గడుసుదనానికి పిడిపెట్టుకుంది శాంతమ్మ.

భోజనం పూర్తిచేసుకుని తాంబూలం సేవించి పందిరి పట్టిమంచంపై మేనువాల్చే సాంబశివరావును "విడివాచీ— చూద్దాం" అని అడిగింది భార్య. "ఆచేతి స చీలో వుంది కేసీలో" అని నిరక్షయంగానే జవా బిచ్చాడు సాంబశివరావు. వాచీకై వెళ్ళిన శాంతమ్మ అరగంట సే పటి దాకా తిరిగి రాలేదు—కొరణం ఏమిటో కనుక్కుందాం అని లేవబోతుంటే శాంతమ్మ ఆతనికెదురై న సిరి, అప్పట్లో ఆమె ముఖంతీరూ "ఏమండీ సంచీలో వాచీకేస లేదే" అని బాంగురు వోయినరదకరంతో అనే ఆమె పలుకు పోలిక సాంబశివరావును నిశ్చేష్టణిచేసింది. పదిరూపాయల కాగితం దొరికిన నీమేడంలో దాని కథనం విన్నముహూర్తంలో ఆ దంపతులలో మెదిలిన భావాలకువలె—మరి ఆవాచీపోవడంగూడా దైవికంగానే సంభ వించింది గనుక—ఇప్పడెసలు ఏ వ్రాహ్మణ కదలడంలేదు. ఎంతసేపూ చెప్పలేనుగాని వాళ్ళ మెదళ్లు మొద్దుబారి స్థానికులుగా నిలిచిపోయాయి—రెండు సంఘటనలూ దైవికాలేగదా—మరి మానవునిపై ఆరెంటి ప్రభావమూ ఒకేరీతిగా ఎలవుండదు—ఇదేనా ఆపరాత్మరుని లీలలోని (అందరికీ తెలిసి వున్నా ఎవ్వరూ గ్రహించలేని) చిదంబర రహస్యంకీ? ★

అనేక సంవత్సరముల అనుభవముతో నవీన పద్ధతు లలో మాచే తయారుచేయబడిన యినుపపేటెలు, ఉక్కు బీరువాలు, క్యాష్ బాక్సులు, మరియు ఆఫీసు రాకులు సరసమైన ధరలకు సకాలములో తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఆంధ్రదేశపు ఈపరిశ్రమను ప్రోత్సహించండి.

ఆంధ్ర సేఫ్ కంపెనీ,

బోయాము : సరస్వతీలాక్ష్మీ రోడ్, విజయవాడ-1.	వడ్కుపాపు : మునిసిపల్ ఆఫీసురోడ్, విజయవాడ-1.

(బాంచి: ప్రకాశంరోడ్ - విజయవాడ-2.)

ఆంధ్రదేశకీ ముఖ్యపట్టణములలో సేల్స్ విజిలెంట్లు కొవలెను. వివరములకు వ్రాయండి.

న్యాయసాలాండ్ లో శ్వేతజాతి దమననీతి

గత దశాబ్దంనుంచి ఆసియా స్వాతంత్ర్యోద్యమాల విజయ ప్రతిభను అభిమానించే ఖండంలో అంతటా వినిపిస్తున్నాయి. ఘన స్వాతంత్ర్యం అభిమానివాసుల స్వరాజ్యాభివేణానికొక తార్కాణం. దక్షిణాఫ్రికాలో తెలవారీ సంఖ్య చాలా స్వల్పం. అత్యధిక సంఖ్యాకులు అభిమానివాదులు. కాని వారందరూ ఈనాడంతో ఘన స్వాతంత్ర్యం అనుభవిస్తున్నారు. అభిమానివాదుల శ్వేత జాతులు నివసించే ప్రదేశాల పరిసరాలలో కూడా నివసించుకొన్నారు. ఇప్పుడు వచ్చినవోల భూములు, ఇళ్లు మొదలైనవి సిరాసులేవీ సంపాదించుకోవడానికి దక్షిణాఫ్రికాలో రాజకీయ అధికారం చేజిక్కించుకొన్న శ్వేత నాయకులు అభిమానివాదుల నన్నీ రంగాలలోను పేరుచెప్పే దూర దూరంగా తరిమివేశారు. అనుమతి పత్రం (Pass) లేకుండా అభిమానివాదులు తమ జన్మభూమిలో ఎక్కడా అడుగు పెట్టడానికి కూడా వీలులేదంటే—వారి దురవస్థ కొంత వరకు ఊహించుకోవచ్చును. సోనాటికి అభిమానివాదుల రాజకీయ క్రాంత్యం బాగా అభివృద్ధి పొందడం సహజం. ఎప్పటికైనా స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకోవాలన్న తన తన వారిలో విజృంభించడంలో కూడా ఆశ్చర్యమేమీలేదు.

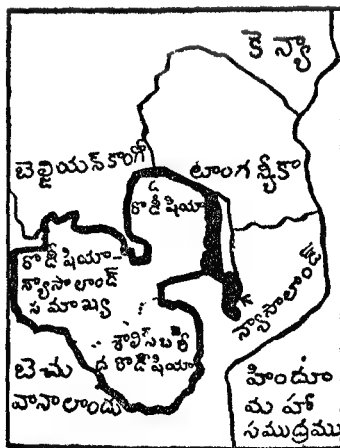
న్యాయసాలాండ్

1958 లో బ్రిటన్ ఈ తర దక్షిణ రోడిషియాలు, న్యాయసాలాండ్ కలిపి ఒక మధ్యాఫ్రికా సమాఖ్య ఏర్పరిచింది. న్యాయసాలాండ్ లో ఉన్న తెలవారీ సంఖ్య ఎనిమిది శేలు. అక్కడ పుట్టి పెరిగిన నల్లవారు సుమారురెవేను లక్షలు. దక్షిణ రోడిషియా దక్షిణాఫ్రికా వర విద్యుత్ విధానం మక్కికి మక్కిగా కట్టబడింది. అనుమతి పత్రాల ఇసుక సంతకల్లో దక్షిణ రోడిషియా దేశీయులెన్నో యమయాతనలనుభవించారు. న్యాయసాలాండ్ నాయకుడు డాక్టర్ హెన్రీ గెన్సెంబా. ఇతడు మధ్యాఫ్రికా సమాఖ్యకు ప్రబల విరోధి. దీనివల్ల రోడిషియా విచ్ఛేదన సిద్ధాంతం ఈ. ఐ. ఆర్. పై అనుసరించే తెలవారీ దురన్యాసులు న్యాయసాలాండ్ లో అనేక గొప్ప కార్యకలాపాలను నిర్వహించారు.

భయం. ఈ తర రోడిషియాలో కొన్ని భాగాలు, టాంగన్యికా, న్యాయసాలాండ్ లో కలపాలని అనేక ఆదేశానికీ శ్వేతస్వరమునీ ఇతనివాదం.

కల్లా లాలు

ఇతని నాయకత్వంలో న్యాయసాలాండ్ లో శ్వేత అక్కడక్కడ కొన్ని చిన్న చిన్న తిరుగుబాట్లు లేవదీశారు. గత జనవరిలోనే

వీటికి సంబంధించిన సూచనలు కనిపించాయి. న్యాయసాలాండ్ జాతీయవాదులు కొందరు బాన్ టైర్ దగ్గర అణగారిన రహస్య సమాజాల జరిపే ఆపైన ప్రదర్శనలు, సమ్మెలు, ఊరేగింపులు ప్రారంభించారు. కొల కొలలా అభిమానివాదులు జరిపిన బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనం బాష్పవాయు ప్రయోగంతో కొంతవరకు అమలులోకి వచ్చింది. ఆ సమయంలో ప్రదర్శకులు కొందరు తెలవారీకార మీద రాఖివేసిరారు. క్రమక్రమంగా ఈ ఉద్యమం బాగా విజృంభించింది. న్యాయసాలాండ్ ఈ తరభాగంలో ఉన్న ప్రభుత్వ విమానాశ్రయాలపై అభిమానివాదులు కొందరు పెద్దపెద్ద దాడులు జరిపారు.

సురికొందరు కత్తులతోను కళాగలతోను కళాంగా విమానాశ్రయమీద దాడిజరిపి ఒక పెద్ద భవంతికి నిప్పంటించారు. ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న జైలులో ప్రవేశించి 18 గురు ఖైదీలను విడుదలచేశారు. క్రమంగా న్యాయసాలాండ్ లో రివింగ్ స్టానియన్ మొద

లే నవోట ఇలాంటిదాగులెన్నో ప్రారంభమయ్యాయి.

ఆపైన మధ్యాఫ్రికా సమాఖ్య ప్రధాన మంత్రి సర్ రాయ్ వెలిస్ క్వి నల్ జాతివారి స్వాతంత్ర్యవేళం పెచ్చుపెరిగిపోకుండా అణిచివేయాలని నిశ్చయించాడు. ప్రదర్శకులపై బాంబులు కురిపించడానికి సైనికులతో సహా నాలుగువిమానాలు పంపించాడు. ఇంకా కొన్ని పటాలాలకూడా బయట దేశాలు. వీరందరు కళాంగా సమీపంలో ఫోర్ హిల్ దగ్గర దిగి తిరుగుబాటుదారులతో తలపడారు. కాని జాతీయవాదులంతకు పూర్వమే విమానాశ్రయంలో పెద్ద పెద్ద రాఖి దొరించి ఆపైన సైనికులెవరు దిగడానికి వీలులేకుండా అడ్డుకొన్నారు. బాన్ టైర్ లో పోలీసులు, విప్లవవాదులు వీధులలోనే పోరాటం సాగించారు. రహస్య ప్రదేశాలలో దాగిన అభిమానివాదులు కొందరు కారమీద రాఖివేసి పోలీసుల నెనుక్కొన్నారు. సైనికులపైన గుంపులమీద తుపాకులు కాల్చారు.

జాంబేజీనది ఈ తర దక్షిణ రోడిషియాలో సరిహద్దులలో ప్రవహిస్తున్నది. ఆ నదిపై నిర్మించే కరిబా డామ్ ప్రాంతంలో పని చేస్తున్న 6 వేల 6 వందలమంది అభిమానివాదులలోకూడా ఈ అలజడి వ్యాపించింది.

Kalapi KUMKUM
KALAPI INDUSTRIES BOMBAY 2.

న్యాయసాలాండ్

చింది. గుమిగూడి వారందరు సమ్మేచేసి ప్రదర్శనలు ప్రారంభించారు.

దక్షిణరొడ్డిసియా ఆఫ్రికనులు సహజంగా చాలా సౌమ్యులు. ఇంతకుపూర్వం వారెన్నడు ప్రదర్శనలు మొదలయిన ఆందోళన లేవీ సాగించలేదు. కాని ఈ ఆవేశంలో వారు కూడా బాగా పెచ్చు పెరిగిపోయారు. చిట్టచివరికి తిరుగుబాటుదారులలో మొట్టమొదటివారన్న ప్రఖ్యాతి వారికేదక్కింది.

అయితే సమాఖ్య ప్రభుత్వం మాట్లాడ కూరుకోలేదు. పత్రికలలో వార్తానిషేషంకరినంగా అమలు జరిపింది. తెల్లవారినందరినీ సమీకరించింది. దక్షిణ రొడ్డిసియాలో అంతటా అత్యవసరపరిస్థితి ఏర్పడినదని ప్రకటించింది. పోలీసులు రాత్రి రెండుగంటల వేళ చూతూ గా దాడులు జరిపి మొత్తం 250 మంది ఆఫ్రోకాజాతీయ కాంగ్రెసునాయకులను నిర్బంధించి జైళ్ళలో పడవేశారు.

అయితే ఈ దమనవిధానంవలన న్యాయసాలాండ్ యతావేశంతగుముఖంపట్టే నూచిన లేకునిపించడం లేదు. కాని న్యాయసాలాండ్లో శ్వేతజాతి దౌర్జన్యకాండనానాటికి మితిమీరిపోతున్నది.

ప్రభుత్వ దౌర్జన్యం సానిక శ్వేతజాతీయులందరు ఆమోదించి బలపరుస్తున్నారు. కాని లండన్లో వలసరాజ్యశాఖకిది అంతగా రుచిస్తున్నట్లు కనబడడం లేదు. మొట్టమొదట ఈవిధమైన మధ్యాహ్నికాసమాఖ్య ఏర్పరచాలని నిర్ణయించినవారి శాఖాధికారులే. ఇప్పుడు వారిసమాఖ్యను గురించి కొంచెం కించపడుతున్నారు.

న్యాయసాలాండ్ను ఉత్తర దక్షిణ రొడ్డిసియాలతో కలిపి సమాఖ్య ఏర్పరచడం చాలా పొరపాటని స్పెక్టేటర్ పత్రిక బ్రిటిషు ప్రభుత్వంపై దుమ్మెత్తిపోసింది. సానిక శ్వేతజాతీయులకు న్యాయసాలాండ్లోయలను బలీపెట్టడలచూకోలేదని వెంటనే ప్రకటించాలని స్పెక్టేటరుపత్రిక తీవ్రంగా హెచ్చరించింది.

ఇది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తక్షణం సాధించవలసిన ప్రధానసమస్య. ఆఫ్రికాదేశీయులెన్నో శతాబ్దాలనుంచి శ్వేతజాతుల అధికారపాదభుట్టనలోపడి నలిగిపోయారు. చిరకాలం నిద్రాణమైవున్న ఆఫ్రికాక్రమంగా మేలుకుంటున్నది. ఎంత అణచివేసినా తెల్లవారు ఆఫ్రికాలో నలవారి స్వాతంత్ర్యావేశం మొదలంటూ రూపుమాపలేదు. అర్థిధిక సంఖ్యాకులయిన ఆఫ్రికావాసులెప్పటికైనా తమ జన్మపాక్కు సాధించుకుని స్వదేశంలో స్వరాజ్యం స్థాపించుకోగలరని విజ్ఞానైవరయినా అంగీకరిస్తారు. న్యాయసాలాండ్లో యీనాడు బయలుదేరిన ఉద్యమము, అలజడి వారి స్వాతంత్ర్యానికొక నాందిప్రస్తావన మాత్రమే.

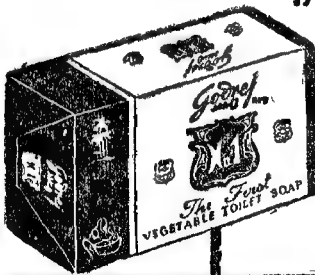
“స్వరమందలి సుగంధము”

కవి మహాశయుడు స్వరమందలి సుగంధము అని వర్ణించియున్నట్టి గులాబీ పరిమళము దివ్యముగా తిరిగి వశపర్చుకోబడి నబ్బులలో రాజాయనదగు పెద్ద-పైజా గోడ్రెక్ నం. 1. యందు యంత్రమూలమున ఇమడ్చబడినది.

నూతన పరిశోధనలు, పద్ధతులున్న, ఆధునిక యంత్రములు మరియు సంపత్కరాల తరబడిగా పొందిన అధికానుభవమున్న, ఇతర గోడ్రెక్ నబ్బులతోపాటు ఈ మొదటి కూరగాయల నూనె టాయిలెట్ నబ్బుయందలి సాంప్రదాత్మిక పరిశుభ్రపర్యవర్తిని మార్గవకర మైనట్టిన్ని పదార్థములను ఇంకా ఎక్కువగా వృద్ధిచేసింది.

గోడ్రెక్ నం. 1. టాయిలెట్ నబ్బు

అతి శ్రేష్ఠమైనది మరియు స్వదేశీ

డాక్టర్. రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ :

“ఏ విదేశీవస్తున్నా గోడ్రెక్ కంటే శ్రేష్ఠమైనది కాదు అని నే నెదగుదను, మరియు నేను గోడ్రెక్ నబ్బులను వాడుటయే ముఖ్యంగా నిర్ణయించుకొన్నాను.”

నబ్బులకు ఆమోదము వామచిహ్నము

செவ்வாய்

క్రిస్టియోలో చెలరేగిన తిరుగుబాటు ఇతర వారలన్నిటినీ మాటువరచింది. తిరుగుబాటునుగూర్చిన గుసగుసలు కోర్డికాలంగా వినపడుతూఉన్నా సుప్రమేన వారలు మాత్రం ఈమధ్యనే బయటికి పాక్కాయి. అందుచేత ఎవరూ అంతగా ఆశ్చర్యపోలేదు.

చే నా స్వతంత్రరాజ్యం భారతదేశానికి, చే నాకీ స్నేహసంగంధాలున్నాయి. అంగు చేతిలదేవులంతరంగికవ్యవహారాలలో జోక్యం చేసుకోరాదని భారతప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ఈ నిశ్చయం సమంజసమైనదే. కాని ఈమది నిర్ణయాన్ని అన్ని సందర్భాల్లోనూ ఎందుకనుసరించరాదూ అని ప్రశ్న. “పంచశీల” ఒప్పందం చేసుకొన్న దేశాలపట్ల ఒక రకం విడతాంగనీతిని, అలాంటి ఒప్పందం లేని దేశాలపట్ల మరొకరకం విడతాంగనీతిని భారతదేశం అనుసరిస్తున్నట్లు చాలాసార్లు వ్యక్తమైంది. ఉదాహరణకి ప్రాన్సుతో మనదేశానికి పంచశీల ఒప్పందంలేదు. అందు చేత మనప్రభుత్వం అల్జీరియా సంఘటనల గూర్చి తన అభిప్రాయాలను వెల్లడించటానికి వీలుంది; వెల్లడించిందికూడాను. వలసవిధానం వాగరికతకు శత్రువు, అందుచేత దాన్ని ఏమాత్రం సహించకూడదు. కనుక అల్జీరియాలో స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని భారతదేశం సమర్థిస్తుంది. మ్యాగినిపే ఇండో నీషీయా చాక్లర్స్ కూడా సమర్థిస్తుంది. ఎందుకంటే మ్యాగిని డేవ్ సామ్రాజ్యంలో ఒకభాగం. అందుకని అది డచ్చివారి వలస.

పండిట్ సైహూ తన "గింపెస్ ఆఫ్ హిస్టరీ" పుస్తకంలో ఇలా రాశారు: "సేనా ప్రస్తుతానికి మంమారియాను కోల్పోయి వచ్చింది. మంగోలియా సోవియట్ యూని

యన్మ సన్నిహితంగా చేరి పోయెట్
ప్రాంతమెంది. టిబెట్ ఇప్పుడు స్వతంత్రంగా
ఉంది.”

ఈ పుస్తకం 1985 లో ప్రచురితమైంది. ప్రధానమంత్రి ఏర్పాటుచేసిన మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ సమావేశం 1946 వీధికాలంలో జరిగింది. అది పునరాలోచన జరిగిన ఆసియాదేశాల ప్రతినిధుల సమావేశం. క్విట్ ఇండియాచేతనాన్ని సమావేశానికి అగ్యుత్తరంపరిచారు. మహాత్మా గాంధీకూడా ఆ సమావేశంలో ప్రసంగించారు. అప్పుడు టి.బెల్ ను సర్వ స్వతంత్రరాజ్యంగానే ఆ సమావేశంలో పాల్గొనటానికి రమ్మని ఆహ్వానించారు. స్వతంత్రరాజ్య ప్రతినిధులుగానే టి.బెల్ ప్రతినిధులను గుర్తించారు. ప్రారంభస్థాయిలో ఒక పెద్ద ఆసియాపటాన్ని ప్రదర్శించారు. అందులో టి.బెల్ ను చూస్తూ

సరిహద్దుల కవతలే పేళాగు.

1948 శరద్భువనలో ఇలాంటికి మనోకా
సంఘటన జరిగింది. అప్పట్లో కాశ్మీర్
వివాదం భద్రతామండలిదాకా వెళ్ళింది.
“కాశ్మీర్” అనే చలనచిత్రాన్ని చూడ
టానికి రావలసిందిగా న్యూఢిల్లీలోని విదేశీ
రాయబారివర్గాధికారులను ఆహ్వానించారు.
దానికి హాజరైన షేన్ నీస్ రాయబారి ప్రా||
లో చియూ లున్ ఆ సి ని మా లో
చూపించిన కాశ్మీర్ పటంలో—
టిబెట్ నైనా సరిహద్దుకేవలంగా ఉన్నట్లు
గీయబడటం—చూశారు. ఆఫీసుకు వెళ్ళిన
వెంటనే లిఖితపూర్వకంగా ఆసమ్మతి తెలియ
జేశా రాయన. కొంతకాలండాకా భారత
ప్రభుత్వం జవాబు రాయలేదు. చాలసార్లు
గుర్తుచేయగా, చేయగా, చివరికి ఆ చిత్రం
తయారుచేసింది భారత ప్రభుత్వం కాదనీ,
అయినా వెంటనే ఆ విషయం పరిశీలనామనీ

PAKCO పాక్స్ 33^వ ఫ్లోర్, 200^వ స్ట్రీట్, 3^వ క్రాస్ వార్డు క్లబ్ ఇంజనులు

—: పత్వేక లక్షణములు :—

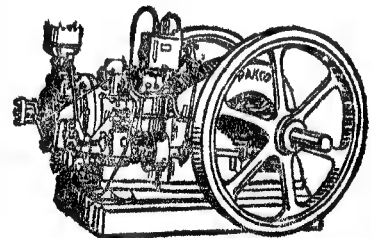
- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంసన ఖర్చు
- * క్రమమైన నష్టక
- * దిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అద్భుతంగా పనిచేయును
- * బాస్, పూయల్, ఇంజనీర్ పకరీరములు

మద్రాసు రాష్ట్రం, ఆంధ్ర, మైసూరు, తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్, హైదరాబాద్
రాష్ట్రములకు విజేటు: **K. S. SHIVJI & CO.**

Grams : "LAMP"

Phone .3617

పోస్టు బాక్స్ నెం. 5, 178-79 బ్రాహ్మే, మద్రాసు-1.

K. S. SHIVJI & CO.,

(Estd, 1903)

న్యూ డిల్లీ లే ఓ

సమాధానమిచ్చారు. అయినా చిత్రంలో వటం మార్చబడకుండానే ఉండిపోయింది.

1949 జూలై 8 తేదీన టీబిఎస్ నుంచి వర్తం—టిబిఎస్ రేడియో స్టేషనులోను, ఆస్ట్రేలియాలోను, లాసా, గ్యాంటిల్లో ఉన్న టైలీస్ ప్రైమరీ పాకకాలలోను పనిచేస్తూ టైలీస్ జాతీయ ప్రభుత్వంతో సంబంధ మున్న వ్యక్తులందరినీ తొలగించటానికి నిశ్చయించింది. టైలీస్ ప్రభుత్వపు రేడియో స్టేషను లాసా అధికారులు స్వాధీనంచేసుకుని సామగ్రినంతనూ సీలుచేసేశారు. ఏ టైలీయుడు భారతీయ వైరెస్ సర్వీస్ ద్వారా సైనాసన బయటికి వార్తలు పంపించటానికి ప్రయత్నించినా కట్టుబట్టించేశారు. దాక్షిణ్యంగా, టిబెటన్లుగా ఇంకా ఇతరవిధాలుగా పనిచేస్తున్న టైలీస్ వ్యక్తుల చాలామంది లాసా నుంచి జూలై 16 తేదీన తరలి వెళ్ళిపోయారు.

భారత ప్రభుత్వం 1949 నవంబరు 1 తేదీన కమ్యూనిస్టు సైనా ప్రభుత్వానికి ఒక లేఖ రాసింది: టైలీస్ సార్వభౌమత్వానికి లోబడి ఉంటూనే టిబెట్ తనకు స్వయం పరిపాలనాధికారం ఉండాలని చెప్పున్న న్యాయసమ్మతమైన ఆంధోళనలో తాము కలగజేసుకోవోవటం లేదని, తమకు స్వప్రయోజనాలంటూ ఏమీలేవని రాసింది. అయితే టిబెట్ కు స్వయంపాలనాధికారం ఉండాలనీ, ఆచారసిద్ధంగాగానీ, ఒడంబడికల మూలంగాగానీ టిబెట్ లో భారత దేశానికి ఉండుతున్న హక్కులను మన్నించాలనీ కూడా ఆ లేఖలో స్పష్టంచేసింది. ఈ హక్కులేమిటో భారత ప్రభుత్వం జాతీయ ఇచ్చింది: లాసాలో తమ ప్రతినిధి ఉండాలి; యాటుంగ్ లో ఒక వ్యాపారపు ఏజెంటూ గ్యాంటిల్లో ఇంకో ఏజెంటూ ఉండాలి. గ్యాంటిల్లో వకే వ్యాపారపు రహదారిపాడుగునా తొలి, తహాలా ఏర్పాటు ఉండాలి. ఆ రహదారిరక్షణకు గ్యాంటిల్లో

భారతీయ సైనికులదళం ఒకటి ఉండాలి. భారత సైన్యసంబంధాలు సెటిపోనివ్వతలలో టిబెటన్ సమస్యను శాంతియుతంగా పరిష్కరించాలనికూడా ప్రభుత్వం లేఖలో మరీ మరీ ఉద్ఘాటించింది.

ఈవిధంగా భారత ప్రభుత్వం బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కాలంలో వలెనే, టిబెట్ లో సైనాకు సార్వభౌమాధికారం మాత్రమే ఉందని గుర్తించింది. టిబెట్ కు స్వయం పాలనాధికారం ఉండాలని గట్టిగా చెబుతూ సైనా తొందరపడి ఏవర్యా తీసుకోకుండా నిగ్రహించే ప్రయత్నించింది. బ్రిటిష్ పాలన కాలంలో వలెనే ఇప్పుడుకూడా తనకు టిబెట్ లో కొన్ని హక్కులున్నాయని ఖచ్చితంగా చెప్పివేసింది.

కమ్యూనిస్టు సైనాతో వంచకల ఒడంబడిక చేసుకోవటం మూలంగా ఈ సమస్య అంతా మారిపోయినట్లు భావింపవలసి ఉంటుంది. మొన్న మార్చి 28 తేదీన భారత ప్రధాని లోక్ సభలో టిబెట్ సంగతి ప్రస్తావించి, టిబెట్ ను తిరుగుబాటు సైనా ఆంధోరిక వ్యవహారమనీ, దాంతో భారత దేశానికి సంబంధమేమీ లేదనీ అన్నారు.

దిగుమతులను తగ్గించి—టూరిస్టులకు కోటాలు తగ్గించి—విదేశీ ప్రవాసీని పొదుపుచేయాలని ఒకమూల ప్రయత్నిస్తూనే, మరొకవంక యథావకారంగా విదేశాలకు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి వర్గాలనూ, వ్యాపార ప్రతినిధివర్గాలనూ పంపిస్తున్నారు. ఉత్పత్తి ఆభివృద్ధి మండలి సోమితమైన తర్వాత చేసిన మొదటిపని ఏమిటిఅంటే—విదేశాలకు ఒక ప్రతినిధివర్గాన్ని వంపించటం. ఇంకో ఆరుప్రతినిధివర్గాల్ని వంపించాల్సి ఉండటం. లోక్ సభలో ఈ మధ్య శ్రీ మహానీర త్యాగి చెప్పినట్లు, నలభైమంది తో కూడిన కాన్వెంట్ల సంఘం ఒకటి ఒక

సమావేశానికి హాజరయ్యేందుకు గాను జిసీవా వెలింది. భారతదేశంలో వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేసేందుకు గాను, వ్యవసాయశాఖ సైనాకు ఒకటివనక ఒకటిగా ప్రతినిధి వర్గాలను పంపిస్తోంది. రాష్ట్రపతికూడా ఇటీవల కొన్ని దేశాల్లో దర్శించివచ్చారు.

ఇది ఎలాఉండగా ఒక పెన్ మనిషి ఇటీవల రన్యవెళ్ళివచ్చి ఒక బృహన్నీ వేదిక సమర్పించాడు. దాన్ని ప్రభుత్వం శ్రద్ధగా పరిశీలించింది. పరిశీలన చేస్తే—ఆ నివేదికలో కనీసం సగానికి సగం—అదివరకెప్పుడో ఒక ఆమెరికను తన ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన నివేదికలోంచి యథాతథంగా కాపీ కొట్టబడిందని తేలింది. అయితే అది గ్రంథ చార్యం అనటానికి వీలేదు. అది భారతీయుల అజ్ఞానాన్ని ఆసరాచేసుకుని లబ్ధి పొందాలనిచేసిన ప్రయత్నం. ఆ పెద్దమనిషి భారతంత్తు విరుదానకి అర్హుడు.

“రాజ్యాంగాన్ని లోపలచేరి ధ్వంసం చేయటానికి” శ్రీ. శ్రీ. పండిట్ మోతిలాల్ నెహ్రూ నాయకత్వాన కాంగ్రెసు పార్టీ కాసన సభలో చేరింది. కాంగ్రెసుపార్టీ ద్వారా పార్లమెంటులో చేరిన వ్యాపార ముల విషయంలోకూడా అదే చెప్పుకోవచ్చు. వారిలో కొందరు—ముఖ్యంగా శ్రీ మొరార్జీ ప్రభుత్వరంగాన్ని లోపల నుంచే నాశనం చేయప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రభుత్వరంగంలోని మూడు ఉక్కు కర్మాగారాలనుగూర్చి ఆయన వారం వారం ప్రశ్నల బాణాలు విసురుతూ ఉంటారు. కాంగ్రెసు వాదులు చాలామంది సభ్యులుగా ఉన్న అంచనాల సంఘం శ్రీ మొరార్జీ విమర్శించటానికి కావలసినంత సమాచారం సఫల్యం చేసింది.

కాని శ్రీ మొరార్జీ చేసిన ప్రతిసభా బహు సమాధానం చెప్పటానికి ఉక్కు కాఖ మంత్రి కృతినీశ్చయించుకోవచ్చు. అయినాకు ఏ విషయమూ దాచవలసిన అవకాశం లేదు.

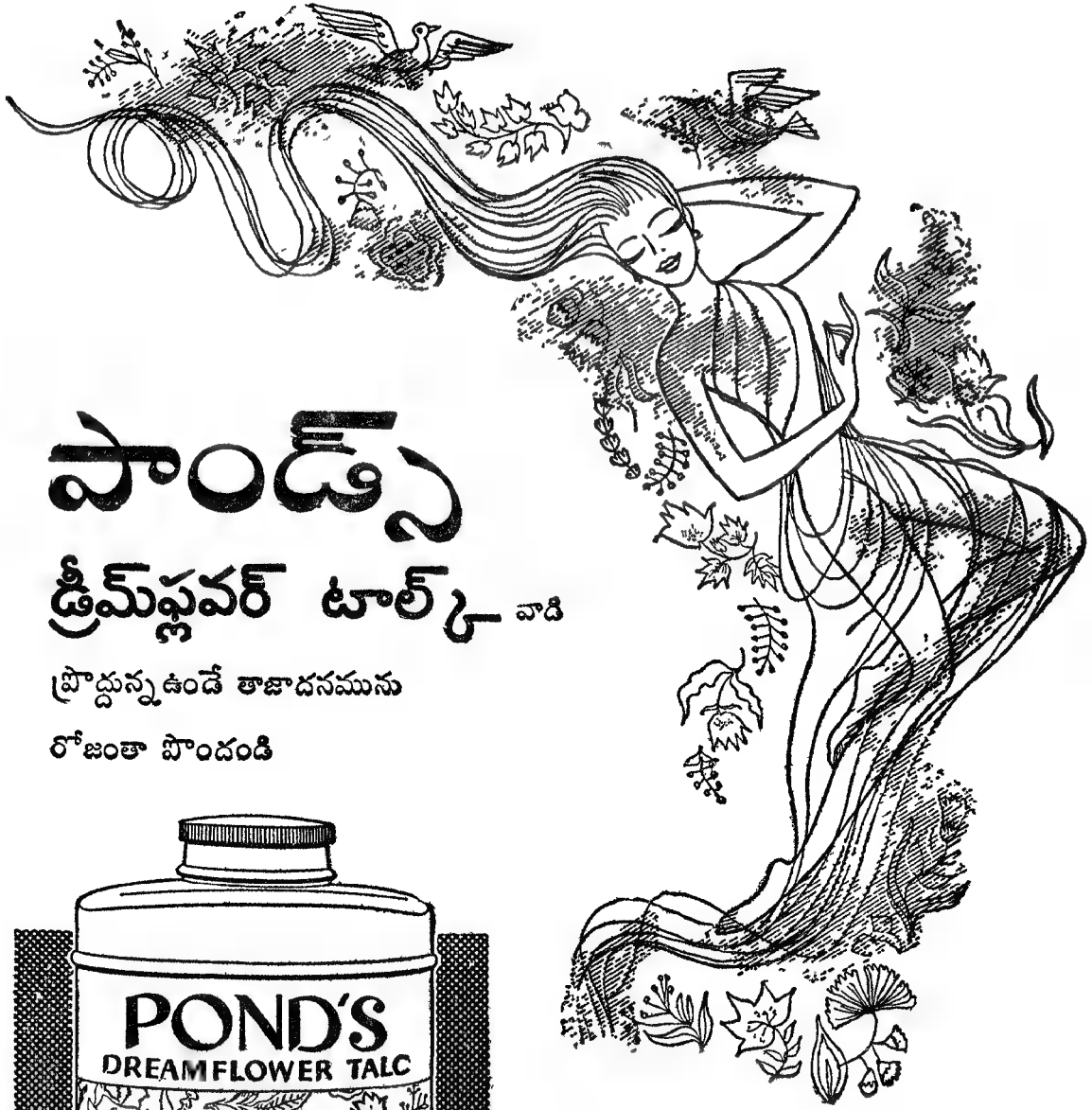
శ్రీ మొరార్జీలాంటి వ్యక్తులు ప్రైవేటు రంగానికి ఉపకారంకంటే అపకారమే ఎక్కువ చేస్తున్నారని ఇక్కడ కొందరి అభిప్రాయం. ప్రతి క్రియకూ సమానమైన ప్రతిక్రియ ఉంటుంది. ప్రభుత్వరంగంపై యుద్ధం ఎక్కువైనకొద్దీ ప్రైవేటురంగాన్ని నిరోధించాలనే ప్రయత్నించుకూడా ఎక్కువ అవుతూ ఉంటుంది.

గడిచిన తేదీన కాలంలో తహాలాపనివారికి దొంగ సర్టిఫికేటు ఇచ్చిన కొందరు డాక్టర్లపై ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకున్నదని లోక్ సభలో వచ్చిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా డాక్టర్లకు వార్షింగ ఇచ్చామని ఆరోగ్య శాఖమంత్రి చెప్పారు.

మీకు చాలా ఉపయోగం

వటికే వేడిచేసి లేలు కుట్టిన చోట అంటించితే కంటానే బాధపోతుంది. నిత్య జీవితానికి కువయోగించే, యిలాంటి 200 అద్భుత రహస్యాల “చేతిపనులు” పుస్తకంలో ఉన్నాయి. అతి చౌకగా, నుంచి బటానికి, పిప్పీ నంటిపోటుకి, మొటిమలకు, మూలకంఖకు, కిరీరకొప్పలకు, నరాల బలహీనతకు, గుండెబలానికి, వాతాన్ని గొట్టేవి, ఇలాంటి వన్నీ కులుపుగా స్వంతంగా చేసుకోవే పద్ధతులందున్నాయి. ఇంకా అత్తయ్య, తలనూగులు, సబ్బు స్నానం, టూత్ పేస్టు, పొడవైన మొడలయినవన్నీ చేసే పద్ధతులున్నాయి. “చేతిపనులు” ఉపయోగమైనదిగా ఉన్నదని 8-8-52 త ఆంధ్రప్రభ వ్రాసింది. కల రూ. 3-50 పోస్టు ఖర్చు ఉచితం. ఇద్దికిందిచోటే దొరుకును. మూర్తి & వివాహకం, 88, పిటర్సు రోడ్డు, కుద్రాసు-14కు వ్రాస్తే వి. పి. పోస్టులో వెంటనే మీకు కూడా ఒక పుస్తకం పంపబడును.

SWASTIK

పాండ్స్

డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ వాడి

ప్రొద్దున్న ఉండే తాజాదనమును

రోజంతా పొందండి

స్నానముచేసిన తరువాత పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్, టాల్క్ పొడరును రాసుకొంటే రోజంతా తాజాగా మరియు హాయిగా ఉండగలరు!

తేలికైన సువాసనగల పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ పొడరు ఎంతో మృదువుగా ఉంటుంది మరియు చెమటను పీలుస్తుంది. దీనిని రాసుకొని తాజాదనపు హాయిని రోజంతా అనుభవించండి!

చీస్ బ్రౌ-పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ (పరిమితమైన బాధ్యతతో యు.ఎస్ ఎ లో స్థాపించబడినది)

(P. 7730)

న్యూఢిల్లీ లేఖ

నాకొక సందర్భం ఇలాంటిదే జ్ఞాపకం వస్తోంది. దొంగ సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చిన ఒక డాక్టరు పేరు మెడికల్ రిజిస్టరులోంచి తొలగించారు. భారతదేశంలో నిజాయితీ ప్రమాణమూ, వృత్తినీతీ తగ్గిపోతున్నాయంటే ఆశ్చర్యం ఏముంది?

* * *

ఢిల్లీ లో విచ్చగాళ్ళ న్యూస్ నెస్సు గూర్చి వచ్చిన ప్రశ్నకు డిప్యూటీ హోం మంత్రి శ్రీ బి. ఎమ్. దత్తార్ ఇలా జవాబిచ్చారు.

“ఢిల్లీ మునిసిపల్ కార్పొరేషను ఆఫ్ (1957) లో సెక్షన్లు 897 (1) (ఎ) (11) ప్రకారం ఐహిరంగస్థలాలలో ఊరికే విచ్చలవిడిగా తిరగటం, విచ్చం ఎత్తుకుంటూ తిరగటం నిషేధించబడింది. ఢిల్లీ ఎడ్మినిస్ట్రేషనువారు, ఢిల్లీ కార్పొరేషను, న్యూఢిల్లీ మునిసిపల్ కమిటీ—ఢిల్లీ భిక్షు గృహానికి సహాయంగా రూ.47,500 ఇచ్చారు.”

ప్రభుత్వాన్ని పట్టకున్న ముఖ్యమైన జప్తేమిటో శ్రీ దత్తార్ సమాధానంవలన తెలియవస్తోంది. ప్రభుత్వం ఒక కాసనం చెసుంది. ఆ కాసనంతో చెడు కాస్తా కొట్టుకు పోయిందనే భ్రమలో నిద్ర పోతుంది. ఆరోగ్యశాఖవారు ఆహార పారిశుద్ధ్యానికి,

మందులలో కల్తీలేకుండా చేయటానికి కొన్ని కాసనాలు చేశారు. అంటే కనీసం భారత రాజధానిలోనైనా ప్రజలకు శుభ్రమైన ఆహారం, కల్తీలేని మందులు దొరుకుతున్నాయని మనం కూడా భ్రమపడి నిద్ర పోవాలన్నమాట. అయితే ఒక్క సారి చాందినీచాకకు శ్రమపడి వెళ్ళిమాస్తే అలా భ్రమపడే అవకాశం లేదని తెలుంది.

శ్రీ దత్తార్ సమాధానమూ అలాగే భ్రమానివ్వడంగా ఉంది. కాసనం ఉంది గనక ఢిల్లీ లో విచ్చగాళ్ళు లేరని ఆయన ఉహించారు. ఢిల్లీ రైల్వే స్టేషనులోగాని, కనాట్ పేస్ లోగాని ఒక్క అయిదు నిమిషాలసేపు తాపీగా నుంచోటానికి వీలేకుండా చేసే మనుషులు శ్రీ దత్తార్ చెప్పినదాన్ని బట్టి విచ్చగాళ్ళు కారన్నమాట. విచ్చగాళ్ళే అయితే భిక్షుగృహంలోనో, పోలీసు లాకప్సులోనో ఉంటారుగా! అంచేత లాభపేషామీలేదు. మళ్ళీ తనకు ప్రజాభావాల శ్రద్ధతో బుజాలు రాసుకు తిరిగేంత సాన్నిహిత్యం ఉందని శ్రీ దత్తార్ చెప్పకుంటూ ఉంటారు. ★

ఉ గా ది పం డు గ

(8-వ పేజీ తరువాయి)

ప్రారంభించి తమతమ జీతగాళ్ళకు పాలే శిశుకు బహుమతులిచ్చి సంతోష పెట్టుట

మాడగా భూ మాతను నమ్ముకున్న పేద రైతు, రైతుయొక్క ఆదరాభిమానాలను మారగొంటున్న కూలిష్టిసాధకుడు మనకు గోచరిస్తారు.

తిధి, వార, నక్షత్ర, యోగ, కరణాలతో కూడినది పంచాంగము. అట్టిపంచాంగములో వ్రాసిన వర్షములు, కార్తెలు, సమాధానస్య సమృద్ధి మొదలైన విషయములను, గ్రహాలెరిసికొని తన నూతన సంవత్సర కార్యక్రమమునకు పునాదిపేసికొనుటలో అతనికి సంప్రదాయాలపైగల గౌరవం వెల్లడి అవుతున్నది.

సంవత్సరాదిని పంచాంగం విన్నవారికి యజ్ఞ ఫలం కలుగగలదని పురాణాల్లో చెప్పబడివుంది.

పూర్వం కొన్ని ప్రదేశాలలో దీపావళి పండుగవలె యీ సంవత్సరాదినాడు కూడా టపాకాయలు పేల్చడం దీపాలు వెలిగించడంగా కూడా జరిగేదని తెలుస్తోంది.

నుమారు ఎనిమిది తొమ్మిదివందల సంవత్సరములక్రితం భిన్నాభిన్నమై పోయిన తెలుగుజాతి యీనాడు తిరిగి యేకజాతిగా సుసంఘటితమై గత సంవత్సర కార్యక్రమాన్ని తలచుకుని యీ నూతన సంవత్సర ప్రణాళికను సిద్ధపరచుకొని తెలుగుగడ్డ నిర్వీర్యంకాలేదని బుజువు చెసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తుందని ఆశిద్దాం. ★

ఉ గా ది అ బి సందనలతో

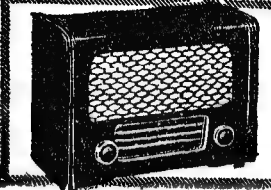

జె రా డ్

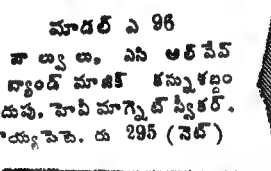
రేడియో

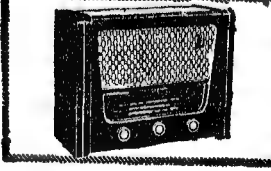
ఒక యేడు ఉచిత సర్వీసు హామియివ్వబడును.

మాడర్ యు 102
5 వాల్టలు, ఎన్/డివి ఆర్
వేవ్ లాండ్-కొయ్య
పెరు. 190 (నెట్)

మాడర్ ఎ 96
6 వాల్టలు, ఎన్ ఆర్ వేవ్
3 వ్యాండ్ మాజిక్ కన్సుకల్లం
అడుపు. హామియివ్వబ్బిక్. కొయ్య. పెరు. 295 (నెట్)

మాడర్ ఎ 98
6 వాల్టలు ఎన్ ఆర్ వేవ్ 3
వ్యాండు. మాజిక్ కన్సు
కొయ్య. పెరు. 265 (నెట్)

తయారు చేయవారు :

జి యార్ ఎలెక్ట్రానిక్ ఇండస్ట్రీస్,

38, బంకసాం పేట, మద్రాసు-3

అమ్మో పాపం పాపం

క్రొత్త తిరుపతివెళ్లి వెంకన్నకు చూసి రావాలని పట్టుబట్టారు మా అత్తగారు. పని తీరికలేని మావారు పె వచ్చేవారం వెళ్ళాలేమో—అన్నారు ఆఫీసుకు బయలు పడ్డాయి.

“అపచారంరా అపచారం—” అంటూ రంకు చెంపలూ వాచిపోయేట్టు బాదు కున్నారు మా అత్తగారు తన సొంత చేతుల్లో. నాకు నవ్వొచ్చింది—కానీ మరుక్షణం అపచారం అంటూ నాచేతిపేళ్ళు కూడా రంకు చెంపలూ మృదువుగా తాకాయి.

“మరేవిటంటావురా!” అన్నారు మడిలో త్రిన్న మా అత్తగారు మర్చిపోయి వాటిలి కేసినకగన్ ముట్టుకొని నేను చూసేలోగానే దూరంగా జరుగుతూ.

“పోనీ ఒకపని చెయ్యమన్నా. నీవూ నీకోడలు వెళ్ళిందే. ఇంకోసారి అందరం కలిసి వెళ్ళొచ్చు” అన్నారు మావారు.

“హయ్యో నెత్తిరాతా నీవులేకుండా ఎట్టారా వెళ్ళడం! అపచారంరా అట్టా అన కూడదూ” అంటూ దీర్ఘ తీతారు మా అత్తగారు.

“మరేం చేయమంటావమ్మా! అరంటో పనులన్నీ యీవాళే వున్నాయి, ఇంకో వారం రోజులదాకా నే నెక్కడికీ కదల దానికి వీలేదు—అయినా నువ్వు యీవ్వాళే తిరుపతి ప్రయాణం అవుతావని నే నెం కలగన్నానా!”

“అవునోయ్ కలంటే జాపకం వచ్చింది రాత్రి వెంకన్న నాకల్లో కనిపించాడా. ఎట్టా వచ్చాడనుకున్నావ్! మన పక్కంటి పురుషోత్తమాచార్య లేడూ, ముసలాయన, ఆయనలాగా వచ్చాడా. ఒంటినిండా నామాలతో, వెండి హిన్ను వేసిన కర్ర ఒకటి చేత బట్టుకుని వాక్కిట్లో కొన్నూనే” అమ్మణ్ణీ! అంటూ ఒక్కక్కేక్కాడా. ఓయమ్మో, యిదేమిటి ముసలాయన కింత కోపం వచ్చిందనుకుంటూ, వంటింట్లో వంట చేస్తున్నదాన్నట్లు చేతులోవున్న తప్పేలా ఆపకంగా అక్కడే పడేసి, హాళాకి పరు గెత్తుకొచ్చాను. ఆ అన్నట్లు, ఆహలె మళ్ళీ మన యీ హాళాగా లేదు, ఆ వంటిలూ మన యీ వంటిలుగాదు. మా తాతగారి యింట్లో వుండే వంటింటిలాంటిదీనీ, మా పెత్తంద్రి వాళ్ళింటి హాళాంటిదీనీ కనిపించాయిరా.”

“ఏదొకటిలేమ్మా—త్వరగా చెప్ప— పోవాలి—” అన్నారు అప్పడే తిఫిన్ తిని ఆయాసపడుతున్న మావారు.

“అపచారంరా, అట్టాఅనకు నామా ముసలాయని ఎవరోకాదురా; వెంకన్నే సాక్షాత్తు ఆ వడికాసులవాడే అట్టా వచ్చాడా! ఇంతటో ఏమైందనుకున్నావ్! నన్ను చూస్తూనే, ఆ ముసలాయన మండి పడుతూ ‘ఏం అమ్మణ్ణీ! నీకండు నెతి కెక్కి నట్లున్నయ్యో! నన్ను చూస్తూనీకి రావడం బొత్తుగా చూసేవాడే! నేనొకణ్ణి వున్నా

భీమమతి రజులక్ష్మణ

పిల్లవాడికి ఎప్పుడూ సరిపడదు. “పిన్నె న్నాన్ యింద బ్యాగ్ ఎంగ వెక్కిమం! తలమేలేయో!” అంటూ డ్రైవర్ మీద మండిపడ్డాడు మళ్ళయ్యాళం.

“ఉన్నీ—అరవక—అమ్మ గారో నువ్వారు” అంటూ కారుదగ్గరికెళ్ళిన నన్ను చూపించాడు డ్రైవర్. మళ్ళయ్యాళం నోరు మూళాడు—

మా అత్తగారు, వెనకవెపున్న వంటిల్లా, వడ్లకొట్టూ, స్టేరుగడి, పూజామందిరంపున్న గది అన్నీ నెం బర వారీ గా తాళాలేసుకుని, సహారా ఎడారి భూదానం యిచ్చి నట్టు, వ ■ టి ■ ముందున్న వసారానుమాత్రం వంటవాడికి తదిలేసి, తోటవాడికి యింటిభద్రం అంతా చెప్పి, కర్షం వచ్చేటయితే గొడ్డను కొట్టం లో కట్టేయమని చెబుతూవచ్చి కార్లో కూర్చున్నారు, ముసుపులు పెట్టిన తాటాకు బుట్టతో సహా. ఈ లోపుగా మేడి మీద గదులన్నిటికీ తాళాలేసుకొని వెళ్ళి కార్లో కూర్చున్నాను.

“మరి తాళాలుఅబ్బాయ్కిచ్చివెళ్ళొద్దూ” అన్నారు మా అత్తగారు.

“వేళే దోవలోనేగా ఆ ఫీ ను! ఇచ్చి నెడదాం” అన్నాను. కారు బయలుదేరింది.

కొంతదూరం వెళ్ళినతర్వాత మా అత్త గారు కూర్చున్నవెపు కారుపైరు ‘థాం’ అంటూ బ్రహ్మాండమైన మోతతో పంచ రయింది, “ఓయమ్మ ఏమిటే ఆ మోత,” అంటూ హడలిపోయి నన్ను గట్టిగాపట్టు కున్నారు మా అత్తగారు—నవ్వునా! నవ్వు కుండా వుండనా!—“అబ్బే ఏంలేదత్తా— పైరు పంచరం” దన్నాను—నవ్వాపు కంటూ—“మ రట్ట గూ యిప్పుడు! అబ్బాయ్కూడా రాలేదే!” అన్నారు మా

అత్తగారు ఖంగారుపడుతూ.

“వేళే పైరుంటుంది కార్లో—మార్చుకుం టాడు మ నం కా నే ఫ్రే కారుదిగారి,” అన్నాను—

“అటాగా!” అంటూ కారు దిగారు మా అత్తగారు నాతోబాటూ.

“అయినా ముందున్న పాతబస్సే నయం, యీకొత్తకారుకంటే ఎన్నడయినా ఆబస్సు యిట్టా ‘థాం’అంటూ వేలిందా”—

మా అత్తగారు చెప్పేబస్సు మా పాత ఫోర్వేవన్. అది ఆమె అభిమానాన్ని చూర గొన్న బస్సు.

డ్రైవర్ పైరు మార్చుకున్నాడు. తిరిగి కార్లో కూర్చున్నాం.

అసలే మధ్యాహ్నం ప్రయాణం—అల వాల్లేక తలనొప్పి పట్టుకుంది. దానికీతోడు మా అత్తగారు నేనెరగని తన పుట్టిం టి వాళ్ళను గురించి, వాళ్ళకు సంబంధించిన బంధువులు తిరుపతిలో ఎంతమందివున్నారో వాళ్ళను గురించి, వాళ్ళలో తనతో మాటలేని వాళ్ళెంతమందో, తనంటే పడిచచ్చే వాళ్ళెంతమందో, వాళ్ళందరినీ గురించి చెప్పి నా తల నొప్పి మరికొస ఎక్కువ చేసింది. నిజంగానే తిరుపతిలో మా అత్త గారి బంధువు లెక్కువగానే వున్నారు. ఎవల్లింటికెళ్ళి, ఎవల్లింటి కళ్ళకపోయినా చిక్క. అంగుకే మావారో నే పైమలేదనే సాకుతో నేగుగా కొండ్లకల్పి స్వామి దర్శనం చేసుకొని తిరిగి వచ్చేనుంటారు. కొడుకు వెంటవచ్చినప్పుడు మా అత్తగారు కూడా నోరెత్తరు. కానీ నేను యాసారి ఆమెచేతులో చిక్కాను. ఆమె ఎక్కడికి తీసుకెడితే అక్కడికి వెళ్ళాలి చచ్చినట్టు. మావారు వాళ్ళ పెదనాన్న యింటికెళ్ళి, వాళ్ళన్నయ్యను పిల్చుకొని కొండుకు వెళ్ళ

మని చెప్పారు. నిజంగానే మా బావగార్ని, తోడికోడల్ని చూసి చాలాకాలమయింది. మనవడుపుట్టక వెళ్ళేలేదు. నామకరణానికీ రాలేదని ఏంతోని మూరంగా బాబు వ్రాసింది మా తోడికోడలు. మావారు వాళ్ళ పెదనాన్న యింటికెళ్ళి మన్నప్పడు, మా అత్తగారు సరే అన్నారేగానీ తీరా తిరుపతి దగ్గరకొచ్చేసరికి. “ఏమే మరి మా సరోజ యింటికెళ్ళి యీ రాత్రి వుండి, తెల్లారుగట్ల బయలుదేరి కొండకెళ్ళదమా! దాన్ని చూసి చాలాలోజులైంది—“ఏం” అన్నారు. సరోజ మా అత్తగారి పెదక్క మనవరాలు—బదని నేనెట్లా చెప్పేది!

“మరి మీ అబ్బాయి బావగారింటికీ ■■ మన్నారు,” అని గొణిగాను మెలిగా.

“అ, వాడంటానికేం లెస్తా—నీకు తెలిం జేముంది చెప్తూ... పైగా అమధ్య నీ తోడి కోడలికి పెద్ద జబ్బు చేసిందనీ, మంచం లోంచి లేవడం లేదనీ బాబు రాళాడుగా నరం...! మరి యిప్పుడెలావుందో... ఇంత రాత్రప్పుడు మనం వెళ్ళి జబ్బుమని పిని దాన్ని అవసరపెట్టడం ఎందుకూ!... దానికోడలు యిక్కడేవుందో లేక పుట్టింటికెళ్ళిందో. అంతగా అయితే కొండ్లగి వచ్చే పప్పుడు చూసి వెళ్ళాలే... ఏమంటావ!” అన్నారు మా అత్తగారు. ఏమంటాను! “సరే మీ యిష్టం” అన్నాను.

కారు సరోజ యింటిముం దాగింది. సంతోషంగా కారు దిగబోతున్న అత్తగారు ఆగిపోయారు, ప్రేక్ వేసినట్టు. సరోజ యింటివాకిటికి తాళంపెనుంది. కారు ఆగడం చూసి బయటికొచ్చిన పక్కింటివాళ్ళే చెప్పారు, సరోజ మొగుడికి ట్రాన్స్ఫర్ అయిందనీ, నెలలోజాలక్రితమేతాడిపత్రివల్లి పోయారనీ.

★ అత్తా తో డికోడరీయం ★

నన్ను మాటే మర్చిపోయావే! ఇంత పొగరా నీకు అంటూ చేతులూపున్న కర్రతో నా కత్తిమీద బాదడం మొదలైతూ ఉంది.

తలంతా బొప్పెలు కట్టించుకుంటే నమ్మకలోనే అనుకుంటానట; చూశావా, నేను తిరుపతి రాలేదన్న కోపంతో వెంకన్నే యాచిధంగా వచ్చి దండిస్తున్నాను అని."

అని మా అత్తగారంటుంటే మావారు పక్కనవచ్చి "భలేదేవుడే మొత్తానికి. తన్ను చుట్టానికి రాకపోతే తన్ను రప్పించుకుంటున్నాను" అన్నారు.

"అపచారం! వెంకన్నతో వేళాకోళా లేదు! వెంకన్నంటే ఏమనుకున్నావ్, తప్పుంటే చెప్పు తీసుకుని కూడా తంటాడ్రా. వెనకటికి మా అత్తగారిని వెండిచెప్పుతో కొట్టాట్టకల్లా కనబడి. మంచి వేశ, మడిలో వున్నాను గనక, చేతికర్రతోనే వానె తీచితగొట్టాడా వడికాసుల వాడు. మరి కొట్టాడంటే కొట్టాడుట్రా! మనం తిరుపతివెళ్ళి దగ్గర దగ్గర ఏదాది కావచ్చిందా కట్టిన ముగుపులన్నీ అట్లాగే పేరకు పోయాయి. మరి ఆయనకు మాత్రం కోపం వచ్చిందంటే రాకేంజేసుంది. చూశాడు చూశాడు; తనే చక్క బయల్పెట్టాడు నాకు బుద్ధి చెప్పడానికి. అందుకే యీరోజు ఏమైనా సరే వల్లి తీరాలనుకున్నాను. తీరా వెళ్ళామనుకుని వెళ్ళకపోతే స్వామికి మళ్ళీ ఏం కోపం వస్తుందోనని భయంగా వుందిరా."

"సరే నీవు తప్పనిసరిగా యీరోజే వెళ్ళాలంటే, మీ అత్తాకోడలిద్దరూ వెళ్ళి

రావల్సిందే. నేను ఆఫీసులో దిగి కారు వంపుతాను. మధ్యాహ్నం భోజనాలయ్యక బయల్దేరి వెళ్ళండి; పని పిలవాణ్ణి కూడా తీసుకుని" అంటూ వెళ్ళి కార్లో కూర్చున్నారు మావారు.

"అయితే యింతకూ నువ్వు రావన్న మాటేగా."

"అహో, మీ వెంకన్నకు కోపం వచ్చినా సరే."

"అపచారంరా ఏం మాటలా అమ్మ."

"మరి నన్నేం చేయమంటావమ్మా! ముఖ్యంగా యీ వేళాకోళా నేను కదలడానికి వీలేనన్నీ పలుకుతున్నాయి. అబద్ధంగాడు."

"సరే ఏంజేస్తాం! వెంకన్నకే నిన్ను కొండుకు రప్పించుకోవాలని వుంటే ఆ పన్నీ మధ్యాహ్నం లోపుగానే పూరికొడుకు!"

"అవునవును. అన్నట్టు వెంకటేశ్వర స్వామి బిజినెస్ దేవుడేగా! నా పన్నీ మధ్యాహ్నంలోగా పూరి చేస్తాడేమో చూడాలి."

"తప్పక పూరిచేస్తాడా వెంకన్న రాత్రి నాకల్లా వచ్చినట్టు తనే వచ్చి"

"తల చితిగ్గొడతాడు బాబోయ్. వగు ఆయన అంతపని చేయకుండానే, నేను కొండ కొనానని చెప్ప. కాని యీరోజు కాదు.."

"అబ్బ ఆమాటే అనకురా అపచారం."

"సరే అననే. అనుకుంటాను—"అంటూ లెంపలేసుకున్నారు మావారు.

"సరే నీయిష్టం. అంతా వాడిదయ. నువ్వు

రానందుకు అపరాధకాసుక హుండీలో వేసాను—"

"అ. ఆపనేదో చెయ్యమట్ట. అలాంటి సదుపాయాలన్నీ నాలాంటి వాళ్ళకోసం ఆదేవుడు ముందే ఏర్పాటుచేశాడుగా!" అంటూ కారు స్టార్ట చేసి ఆఫీసుకొళ్ళి పోయారు మావారు.

తిరుపతి ప్రయాణానికి అన్ని ఏర్పాట్లు చేసి, పెందరాడే భోజనం ముగించింది మా అత్తగారు. మావారుకూడా రాలేదన్న నిరుత్సాహంతో నేను నాలుగు మెతుకులు తిని, విధిలేక మా అత్తగారివెంట బయల్దేరాను. మావారు కారు పంపించారు పెట్రోలు గిట్రా పేయించి. తిరుపతి వెళ్ళుతున్నామని తెలియంగానే, డ్రైవరుకూడా తనపెళ్ళాం పిల్లల జబ్బుల బాపతు, ఎన్నాళ్ళనుండో 'స్టాకో'లావున్న ముడుపులు, పిల్లల తల మీద కాస్తానికీ వేసిన క తెరబాపతు తల వెంట్రుకలూ, అన్నీ కలిపి ఒక చిన్న కిరస నాయిలో డబ్బాలోపెట్టి తెచ్చుకుని ముందు సీట్లో తనపక్కనే పెట్టుకున్నాడా డబ్బా— ఆ ముడుపుల డబ్బా మీద ఎలాంటి సామాను పెట్టనివ్వకుండా కాపాడుకోడానికి అవసరపడిపోయాడు డ్రైవర్. ముందు సీట్లో ఆ డబ్బాపక్కనే మా మళ్ళయాళం పని పిల్ల వాడుకూడా వచ్చి కూర్చున్నాడు. అంత టిఫో ఆగక వాడు బట్టలుపెట్టి తెచ్చుకున్న తోలుసంచి ఆ ముడుపుల డబ్బా మీద పెట్టాడు. డ్రైవర్ (ప్రాణం విలవిలకొట్టుకుంది. తక్షణం ఆ తోలుసంచి తీసి సీటుకింద పడేస్తూ, "అది స్వామిముడుపుల డబ్బా. ఇది తోలుసంచి—అపచారం—"అంటూ సగం అభినయంతోనూ,

సగం వచ్చిరాని అరవమాటల్లోనూ మెలిగాచెప్పాడు డ్రైవర్.

అసలు మా డ్రైవర్ కూ, మళ్ళయాళంపని

★ అత్తా తోడికోడలియం ★

మా అత్తగారి ముఖం వెలవెలబోయింది. నాముఖం చూడలేక పోయింది. “పోనీ శకుంతల వుండేమా చూసి పోదాములే! దగ్గిరేగా!...” అన్నారూ మా అత్తగారు.

“అలాగే” అన్నాను. శకుంతల మా తోడికోడలికి తోడికోడలున్నా, మా అత్తగారి పుట్టింటి ఆడబడుచున్నా. మా తోడికోడలంటే సరిపడకపోయినా శకుంతలంటే ప్రాణాలిస్తుంది మా అత్తగారు.

కారు శకుంతల యింటిముందు ఆగింది— మళ్ళీ మా అత్తగారు కారు దిగబోతూ ఆగి పోయారు—శకుంతల యింటివాకిలికూడా తాళం వేసుంది. మళ్ళీ ఆ పక్కంటినాళ్ళే చెప్పారు—పుట్టిటికి పుట్టింటి కలిగిందనీ, అవివధి రి వాళ్ళి అన్నగారింగోనే పుంటున్నానీ. మా అత్తగారి ముఖాన కత్తివేటుకు నెరుగుచుక్క కేసు.

“ఏడ్చినట్లేవుంది”... అని కాసేపు విసుక్కున్నారూ మా అత్తగారు.

“ఈ సరే... ఏంజేస్తాం!... మా తోడికోడలింటికే పోదాంపద” అన్నారు మా అత్తగారు నీరసంగా. నా ప్రాణం లేచొచ్చింది.

మా తోడికోడలింటి ముందు కొర్రాగింది. యీసారి మా అత్తగారు బిగుసుకుపోయి కూర్చున్నారు. నేనే ముంగు కొరిదిగాను, నన్ను చూస్తూనే మా బావగారు ఎక్కడ లేని సంతోషంతో యింట్లోంచి పరుగెత్తుకొచ్చారు కారు దగ్గరికి.

“రామ్మా—ఎన్నాళ్ళ క్కనిపించావు—కాకో ఎవరు? కక్క! ఏం కక్క! కాకోనే కూర్చున్నావ్! లోపలికి రా. ముది మనవణ్ణి చూస్తున్నానీ—ఏమిటో మీ రం తా మమ్మల్ని బాతుగా మర్చిపోయారు... అన్నట్లు తమ్ముడు రాలేకం!”

“అర్జంటుపసులున్నాయని అగిపోయారు”

“అటగా! ఆ. వాడికెప్పుడూ అంటే పన్నే. యిదుగో—ద్రౌపదీ! కారు తీసు

కలి, వీధిచివరున్న వియ్యన్నగారింటి పెట్టో పెట్టు. అబ్బాయ్! ఆ సామానన్నీ లోపలికి తీసుకెళ్ళు నాయనా!” అని మళ్ళీ యాళంతో చెప్పి “రాండి కక్క!” అంటూ మమ్మల్ని లోపలికి పిల్చుకొన్నారు మా బావగారు.

“ఏమేవ్ మా కక్క, మీ చెల్లెలూ వచ్చారేవ్... త్వరగా రా...” అంటూ వంటింట్లోవున్న మా తోడికోడలి కక్క కారు మా బావగారు.

“ఎటాగూ! వాళ్ళకు మన యిల్లు శనిపించిందా అసలూ! మనమీది కోపంతో అసలు తికపతి రావడమే మానేస్తారేమా అనుకున్నా. పోనెండి. జేవుణ్ణి చూటూని కవా వచ్చారుగదా ఇదుగో వస్తున్నానీ అంటూ వంటింట్లోంచే చదివేసింది మా తోడికోడలు.

మా బావగారి యింటి వాకిళ్ళన్నీ ఎత్తూ పెడల్పూలేని చిన్నవాకిళ్ళు. మా అత్తగారు జాగ్రత్తగా తలవంచి, శరీరాన్ని అడ్డంగా తిప్పి లోపలికి రావడం చూసిన మా తోడికోడలు గుసు లేతనీ “ఏవరూ! అత్తయ్యో!” అన్నది ఆశ్చర్యంగా దవడలు నొక్కుకుంటూ.

“ఆ—ఏం! అంత గురుపట్టలేకుండా ఏమైనానూ!” అని కోపంతో దీర్ఘం తీశారు మా అత్తగారు, దిష్టి తగులుందని పమిటకొంగు ఒంటినిండా కప్పుకుంటూ.

“అబ్బే మీరం కాలేదత్తా... మీ శరీరమే ఏదో...”

“ఆ—నీముఖంలే. త్వరగా వెళ్ళి మరదలి భోజనం సంగతి చూడు...” అంటూ మా బావగారు గుడ్డరిమి చూశారు మా తోడికోడలి.

“ఎందుకట్లా నన్ను గుసురిమిచూస్తారు? తప్పేవన్నాను! ఒక్కప్పుడు నేను యీ వాకిళ్ళన్నీ పట్టనని మీ కక్క అందరికీ చెప్పి నవ్వలా...”

“నేనేమీ నవ్వలేదమ్మాయ్...” అంటూ మా అత్తగారు నట్టింటి గుంజకాసుకుని “క్రిస్టా” అంటూ కూర్చున్నారు. మా అత్తగారు చూడకుండా మా బావగారు మా తోడికోడలి చూసి పండుకొగకురూ, “అబ్బ... నీసోరు పుట్టి కుదుళ్ళలోపెట్టినా వూరుకోదుగదా! ముందు వెళ్ళి మరదలి భోజనం సంగతి చూడమంటే... అలాగే నాకోసం అట్టేపెట్టిన ఆవుపాలున్నా యేమొక క్రికివుయ్యూపుటనాక్కరా...”

“ఎందుకురా! నాకోడలు నాకోసం పాస్కులో తెచ్చింది మా యింటి ఆవు పాలు చాలు. అవున్నాయిగా!”

“ఆమె ఎప్పుడొచ్చినా, మనింగో పచ్చి మంచినీళ్ళుకూడా ముట్టకూడదనే ఏర్పాటు తోనే వస్తుందిలేండి... రావమ్మా, చెల్లెలా! భోంచేద్దాం...” అంటూ నా చేయి పట్టుకుని వంటింటివేపు పిల్చుకొంది

జమ్మి వారి “లివర్ క్యూర్”

పసిబిడ్డల లివర్ అండ్ స్లీప్ వ్యాధులకు

క్రమమైన నెలవారి కార్యక్రమం.

పసిపాపల లివర్ అండ్ స్లీప్ వ్యాధులకు మా ఖాయదారులగుఖ, సౌఖ్యముల నిమిత్తము, మా డాక్టరుగారు యీక్రింది ప్రదేశములలో ప్రతి నెల నిర్ణీతమైన లేదీలలోను, గంటలలోను, తగిన ఫలహారములకై హాజరులో నుండగలరు.

సలము లేదీ వేళ	అడసు
నెలవారి 6 ఉ 9-11	అజంతా హోటల్, బ్రంకురోడ్.
సికిందరాబాద్ 8 ఉ 9-12	తాడోమహల్ హోటల్, సరోజినీజేవిరోడ్.
హైదరాబాద్ 9 ఉ 9-12	న్యూతాజ్ మహల్ హోటల్, మల్లాన్ బజార్.
తెనాలి 12 ఉ 9-11	కన్యకాపరమేశ్వరి సత్రం.
గుంటూరు 14 ఉ 9-11	మెసర్స్ మెడికల్ స్టోర్స్, కొత్తపేట.
మచిలీపట్నం 16 ఉ 9-11	మెసర్స్ ఆనంద ఫార్మసీ, కెమిస్ట్రీ, మెయికోరోడ్.
రాజమండ్రి 19 ఉ 9-11	మెసర్స్ ఈశ్వరదాస్ డి కంపెనీ, బాండు కలి ఏజెంటు, 8/101 ఇన్నిస్ పేట.
భీమవరం 20 ఉ 9-11	మెసర్స్ ప్రసాద్ సన్స్ డి కం, కెమిస్ట్రీ, సిటీ కెమిస్ట్రీ, సాక్ చి.
జంషడ్ పూర్ 15 ఉ 9-11	సా 4-6
ఖరగ్ పూరు 4 ఉ 9-11	
	సా 8-5
	మెసర్స్ యునైటెడ్ మెడికల్ స్టోర్స్, కెమిస్ట్రీ డి డ్రగిస్ట్ : ఎస్. టి. ఇ. 15కి, రైల్వే మార్కెటు.

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్,

(రాండి ఐ):

* శ్రీ ఎన్. హరీశ్వరరావు బిలింగ్స్, 17/288-హిందీవిధి, గాంధీనగర్, బకింగ్ హంపేట పోస్టు, విజయవాడ-2. * ఒరుగంటివారి వీధి, విజయనగరం సిటీ,

* 132/1, మహాత్మాగాంధీ రోడ్, కలకత్తా.

పండుగముగ్గులు

కల్యాణప్రసాదశర్మ (విజయనగరం)

మా తోడికోడలు.

“ఊ—యిన్నేళ్ళొచ్చినా నీ పెళ్ళాం దాని బుద్ధి పోగొట్టిందా గూరూ నరే,” అన్నాడు మా అత్తగారు తన బుద్ధి పోనివ్వకుండా.

మా బావగారు మాట సర్దుతూ, “ఆ దానిమాటలకంటే కక్కీ! నీకు తెలిందేమిందీ! ఒట్టిపెచ్చిది నోరుందని వాగడమేతప్ప దానికి మనసులో ఏమీ వుండదు. ఒట్టిబోళా” అన్నారు—ఎప్పుడూ పెళ్ళాన్ని వెనకేసుకొసుంటాడని మాబావగారంటే గూడా మా అత్తగారికి కాస్త కోపం లేకపోలేదు మనసులో.

“ఏమో నాయనా—మా తోడికోడలు పోయినప్పుడే యీ యింటికి నాకూ ఋణం తీరింది. తోడికోడలుయినా సొంత ఆక్క కంటే ఎక్కువగా చూసేది. అన్నట్లు నీకోడుకేడీ!”—అంటూ మాటమార్చారు మా అత్తగారు—

“వాడికి వరంగల్ లో వుద్యోగమైంది కక్కీ! వాడు వెలి అప్పుడే రండు నెల యింది. యిల్లు దొరగ్గానే కోడల్ని, మన వట్టి తీసుకెళ్ళి అబ్బాయిదగ్గర దిగబడిచి రావాలి—”

“అట్లాగా! అన్నట్లు నీ మనవడేడా! నిద్రపోయాడా!

“ఆవును కక్కీ—వాడికి వారంలోజుల నుండీ దగ్గూ జులబూ పట్టుకుని వదలకుండా—పాపం చాలా ఢిల్ అయినాడు బిడ్డ—చూస్తావా!”

“ఇప్పుడెందుకురా బిడ్డని నిద్రలేపడం! రేపాడున్నే చూడొచ్చులే. ఇంతకూ వాడికి ఇబ్బందిపోగొచ్చిందా, అమ్మపాలి కొచ్చిందా,” అంటూ చిక్క ప్రశ్న వేశారు మా అత్తగారు.

మా బావగారు నవ్వి “అందరూ తాత పోలికే వచ్చిందంటున్నారు కక్కీ!” అన్నారు.

“అ—అట్లాగే కాకా పట్లండి మీ కక్కీని. అవ్వపాలి కొచ్చిందంటే రేపు వాడికి ఓపూట అన్నంకూడా పెట్టదావిడ.” అని అంగుకుంది మా తోడికోడలు భోంచేసి ఆకుమడునూ—

మా బావగారు భయపడిపోయారు. మాటమారునూ— “కక్కీ పాలస్థాస్కు కాళ్ళోవుందా, లోపలికి తెచ్చాడా,” అంటూ వెళ్ళి సామాన దగ్గి గున్నె వ్రాస్తూ, పండ్లూ, గానూతెచ్చి మా అత్తగారి ముందు దక్కిగా వుంచారు మా బావగారు.

“ఆ, యిప్పుడే ఎందుకురా. కాసేపుండి తీసుకుంటారే,” అన్నారు మా అత్తగారు.

“తీసుకో కక్కీ! ఒంటిపూట భోజనం. పాలు కూడా వేరేకు తీసుకోకపోతే, పెక్కు తనంలో నీరసంగా వుండదా,”—అంటూ మా బావగారు కాసేపు బ్రతిమాలిన తర్వాత,

(44-వ పేజీ చూడండి)

కందుకూరి
వింగరమ్మ

సమర్పణ

(గత సంచిక తరువాయి)

15

ప్రపంచయుద్ధం ముగిసింది. ఆ సంతోషములో ప్రభుత్వం, భారతీయుల్లో తమ తొత్తులుగా వుండిన 'వీరాధిపతులు' నందరినీ కూడా, బిరుదాలు, పతకాలు గౌరవాల్లో బహుకరించేరు. నైన్యానికి ఆట విడుపు అన్నట్లే అయ్యింది. ప్రత్యేకంగా డొంగరాజిపాంటు, ఘూర్గా గైఫిల్స్ దళాలవారిని గూర్చి పుట్టెడు యువకథలు వ్యాపించాయి. అనునయంగా ప్రభుత్వమూ చాటేసింది. "జర్మనులు మన ఘూర్గాటగ్రీలను చూసేనే చాలు మాడు ఆముడ పరిగె లేవా"ల్లని, ప్రభుత్వ వైఖరివుంటే, "ప్రజాయుద్ధంలో గెలుపు మనదే" అంటూ మదతు వాయకులు, ఊరూర సభలు, నాటకాలు, హరికథలు, అభిషేకాలు, బుర్రకథలు, తోలుబొమ్మలతో ఆర్యాటాలు చూపించేసేరు. తోరణాలు పాలవెల్లు లే చేసేరు.

■ బహుమతులు పుచ్చుకున్న వాళ్ళలో కూర్మా రాయణ ఒకడు. మొదటో ఓ చిన్న గుమాస్తాగా ఉన్నవాడు ఇప్పుడు తహసీల్దార్ అయిపోయేడు. ఓ తాలూకాకి అధిపతి అనీ అనిపించుకున్నాడు. ఆయినా లోపలాపల మాత్రం భయంగానే వుంది. ఈ ఎక్కిన మెట్టన్నీ కూడా తన భుజబలం మీద, తెలివిలేవల సంపాదించినవి కాక పోవడంవల. అవన్నీ కూడా ఒక్కొక్కళ్ళ సమాధి త్రవ్వ సంపాదించినవే. కాలంజరిగే సరికి ఈ పనులు అన్నీ కూడా నిత్య కృత్యాలై పోతాయి అనుకున్నా ఈ జన్మిస

ప్రభుత్వం ఉన్నంత కాలమే తన పచ్చదనం. తర్వాత అంతా చీకటే అనీ తట్టేది. "నాలంటివాళ్ళు ప్రభుత్వంక్రింద లక్ష తొందై మంది ఉన్నారు. నేను ఒక్కణ్ణే మనసు పాడుచేసుకోవడం ఎందుకు, అన్న వెర్రి క్షౌర్యం తెచ్చుకున్నాడు. ఏమైనా ఆవధానిని తలచుకొంటే అన్ని మట్లకు నేవాడు కాదు.

చలపతి, సీతమ్మకూడా ఆ కాలంలో ప్రముఖ పాత్రలే వహించేరు. సేరు, ప్రతిష్ఠ తెచ్చుకున్నారు. వీలైనంతవరకూ బలగాలు చేకూర్చుకుని, ఆంగ్లలో ఓ నాయక దంపతులు అనిపించుకున్నారు.

ప్రజల్లో ఎంతవరకూ నైతన్యం అభ్యుదయం, సాంఘిక సాంస్కృతిక ఉన్నతి తెచ్చేమూ అని ప్రశ్న వేసుకుంటే, నిశ్చయంగా ఇది అని లెఖ్మ పెట్టి చెప్పడానికి కనుపించటంలేదు. కనుపించినా పై వేటిలోనూ ఖరాఖండిగా జనువేసి లెక్క పెట్టడానికి కన్పించవు. యుద్ధం సాగినంత కాలం, ఏదిచేసినా పదిమందిలో మాటగా సాగిపోయింది. నెలామణీ అయ్యింది. ఇప్పుడు ప్రజాయుద్ధం అని భావించినా, ఇండియాకు అది ఎలా అన్వయిస్తుంది, నేగేం కదా అని బావుకున్నది ఏమిటి అంటే సమాధానం చెప్పలేకపోయేవాడు చలపతి.

"అభ్యుదయమార్గంలోకి ప్రజల్ని నడిపి నున్నాం గదా" అంది సీతమ్మ.

"ఏమిటి అభ్యుదయం! చచ్చిన యుగ పురుషులొంచి ఎలుగెత్తి పునః అభ్యుదయ గామి అవడం అభ్యుదయమా? ఆరిక స్తోమత లేక, కడుపు చెత్తో పట్టుకునే కూలి కర్షకబృందం జీవనాలు అభ్యుదయాలా?

ఊరూరా, వేడికలెక్కి, ఘంటలతరబడి మాట్లాడి, నాలు పువ్వులదండలు వేసుకుని నెయ్యిమంది కరతాళ స్వనులో పాంగిపోయే మన సత్యం అభ్యుదయమా?" అన్నాడతడు చిక్కాకులో.

సీతమ్మకు కోపం వచ్చింది. దిగమింగు కుంటూనే "మరేమిటా! ఇన్నాకూ అవి నెయ్యి, ఇవి నెయ్యి అని ఆడేకించిన నాయకులకు ఇప్పుడు మతి భ్రమించింది కాబోలు," అంటించింది.

నవ్వేడు చలపతి. "పరిసితులు, కాలం బట్టి నడిచేం. అలా నడవలసినదే తప్ప వేరు గత్యంతరం లేనేలేదు. ఇప్పుడు పరిసితి మారింది. స్వాతంత్ర్యంకోసం విప్లవ జీవాల్లో పునాది వేసుకున్న మనం, విప్లవాన్ని ఎంతవరకూ సాధించేం! వాట్లన్నీ టిని చంపుకునికాంతి కాములమంటూ ఇప్పుడు తయారై, మనకందరికీ కన్నెర్రగా పున్న ఆ కాంగ్రెసు దెబ్బ తియ్యాలనేగా ఇల్లా తయారవుతే. విప్లవం వచ్చిపోయి నిర్వర్గమైపోయిందా?"

ప్రభుత్వానికి తెలియదంటావా? ఎప్పుడూ ఓ సవతి పెనుతో చూస్తూనే వున్నారు. వాళ్ళ కాళ్ళక్రింద ఉన్నంత కాలం, వాళ్ళు ఏమి అనరు. ఇప్పుడు వాళ్ళకు మన అవసరం కూడా తీరిపోయింది అది తెలియజేమో నీకు.

ఉలికారం కళ్ళలో పెట్టినట్లయ్యింది సీతమ్మకు. అంతదూరంగా ఆలోచించే శక్తిసామర్థ్యాలు లేవు.

"అయితే, ఓ చరఖా పుచ్చుకోండి" అనీ అనేసింది.

ఈసారి సీతమ్మ కోపానికి, అమాయకత్వానికి బాగా నవ్వు వచ్చింది చలపతికి.

వవ్వనూ వచ్చేడు.

“గాంధీగారు వెళ్లివాడు కా? బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని ఊపేసే తెలివిపూరితం కలవాడు. ఆ కట్టుకున్న బట్టలు ఎక్కడనుంచి వస్తున్నాయి. బ్రిటిష్ కర్మాగారాలనుండి. వాటవారకు ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు మన దేశంనుంచి పోతున్నాయో తెలుసా! బూజువా అంటావు! ఎవరు బూజువా? ఆ మిల్లు అధికారు. వాటను అరికట్టడానికే ముఠిక, చేనేత, వస్త్రాలను కరించండి. మీ నూలు మీరే తీసుకోండి, అని చెప్పడానికి చరఖా.”

సీతమ్మ అంతవరకూ విననేలేదు ఈ విషయం. ననాళం అంటించింది.

“అలాగే ఉప్పు తయారీ, మనదేశంలో దొరికే దానిమీద పన్నే మితి అన్నాడు. అన్నిటకన్న హరిజనోదరణ పెద్ద గొడ్డలి పెట్టు ప్రభుత్వానికి.

ఎప్పుడైతే ఆలోచించేవా ఈ కృష్ణవంశాదులు, ఆస్పత్రులని పెడుతూ చేసేపని. ఎంతమందిని మత్స్యేకారం చేయిస్తే అంత గొప్ప అనుకుని విజృంభించేరు. అందులో ప్రత్యేకంగా మాల మాదిగలో కడుపుకోసం మతం మార్చుకోవటం ఎక్కువైంది. దీని, అరికట్టడానికే హరిజనోదరణ అంటూనే వాళ్ళింకూ దేవాలయప్రవేశాలు చేయించాలి అని నిర్దేశించాడు.

అలాంటప్పుడు నిజంగా పవవాది అతనా, సుప్రసాదేనానా? ఖచ్చితంగా ప్రశ్నే వేసినట్లు అడిగేడు.

కుంచించుకుపోయింది సీతమ్మ. ఓ పెక, కట్టుకున్న సొదాలన్నీ కూడా ఎంత వొట్టి పునాదులమీద అనుకున్నా, అందులోని వ్యామోహము, తన్ను గజిబిజి చేసింది. దుఃఖిమూ వచ్చింది.

“అయితే మీరు...” ఇంక చెప్పలేక పోయింది.

“లేను. చేరను. కాని ఒక్కటే వాద పెడుతుంది. విషవం అన్నది ఎల్లా తీసుకురావాలా అని” గొణిగేడు.

తెల్లబోయింది. ఓవిధంగా అనునయనా కల్గింది. యాథాలాపంగానే “రమణమ్మ గారు ఎక్కడ వుండో!” అంది.

ఒక్కసారిగా మర్చిపోయిన విషయాల్ని చలపతికి జ్ఞాపకం వచ్చేయి. అన్నగారు, ఒడిసెలు, తండ్రి, తల్లి, అన్నిటకన్న శిచి. వాళ్ళను గురించి ఆలోచించనేలేదు. తను, తన స్వార్థంలో పడిపోయాడు ఇన్నాకూ. పొరలు కమ్మినట్లు. తానేదో మహా సంస్కరణ చేసేను అని అనుకున్నా, ఈనాటి సీతమ్మ ఆ ఇంటి కోడలుగా వెళ్ళలేదు. ఆమెతో తనూ కడసారివాడన్న హుందాలో గడప దాటలేడు. ఆ అగ్నిహోత్రాల దరి చేరడానికి నిజం ఒప్పుకోవాలంటే తనకేతాహతూ లేదు.

నీరాజనము

నేమాని సంగమేశ్వరరవు

శ్రీరంజిల్లగ తెల్లుల

కాశోగ్యము, పాడి, పంట, యైశ్వర్యములన్

ధారాళముగా నొసగుము

నీరాజన మిదియె గొనుము నీకు వికారి !

త్రీయని కంఠమెత్తి తమ తీరగ తెల్లుల వైభవంబులన్

కోయిల కూయుచున్నదను గో తిలకింపుము గున్న మావిపై!

ఊయలలూగుచున్ ముఱియుచుండిరి బాలలు పూలతోటలో

హాయి ! ఉగాదినేడు ! దరహానములందరి యాననమ్ములన్ !

దీనికి తోడు మామయ్య, అత్యయ్య కూడా ‘శాంతభావి చిదం చేసే’డన్న కోపంలో ఏమైనా చేసేయ్యవచ్చు అన్న భయమూ వుండేపోయింది.

కాకపోతే ఒక్కబుల్లి అన్నయ్య, అవధాని, రమణమ్మ ఒడిసె, ఇప్పటి రాజకీయ వాతావరణంలో, తన వివాహం ఒప్పుకోవచ్చు. కాని ఆతిథ్యం ఇవ్వలేరు. రాజకీయంగా ఎదురుకోడాల్సి వున్నాయి దృక్పథాలు. రమణమ్మ ఒడిసె సీతమ్మని చేరదీయవచ్చు. అదేనా ఆనాడు, ఏసీతిలో అయితే ఇటు వదిలిందో ■ సీతిలో వుంటే; కాని ఇప్పుడు, ఈ మారిన మనిషిని ఒప్పుకుంటుందా. అదీ సంతయాత్యకమే.

మమత, ఆపేక్ష అన్నయ్యని చూడలని ముందుకు త్రోసింది. వాళ్ళను ఒదిలిపెట్టే రంజితు మనస్సులో సంతోషపడ్డాడు... దానికి దోహదంగా అన్నయ్య వైరం పెట్టుకుని శిచిని పెకి తీసుకురావడం, అదీ స్వల్పకాల పెకిరావడం మానేస్తే, అన్నయ్యలోని విప్లవ నాకేమి వుంది అన్న ఆరాధనా కల్గింది. దాంతో గుండెలు ఉరుకులేసేయి.

వెనువెంటనే, ఒంటరిగా ఉన్న క్రిపతి అన్నయ్య తలంపుకు రావడం, ఆ మార్పు రాజా ప్రాతాహం, రంగాచారి పట్టుదలలో తాను చెయ్యగలిగి, మాల విర్రడి వాయకత్వం క్రింద, నానాభాగాలు పెట్టడం జ్ఞాపకంగా, క్రుంగిర్చి పోయాడు.

ఒక్కటే విచిత్రంగా తిట్టింది. తను ■ పూరు వెళ్ళలేకపోతున్నాడు. ఆ వెళ్ళే

ఘడియే రాకుండా వుంది. ఎంగుకు కాలా డబం లేదో తెలియనేలేదు. అది ఓ అతీత కత్తిని దాటడంలా తట్టింది.

ఇవన్నీ క్రమమంటుంటే దిగాలుపడుతున్న సమయంలో “సి. పి. గారూ! మీ కోసం ఎవరో వచ్చేరు” అన్నాడు ఒకరు.

తెల్లబోయినట్లయ్యింది. లేచేడు.

కళు తుడుచుకుంటూ మెండు దిగేడు. బహుశా ఏ గ్రామాని అనుచరులో సమస్యలంటూ సమైక్యకొరకు వచ్చారేమో అనుకునే దిగేడు.

“ఏం మరిదీ! కులాసాగా వున్నావా?” అంది రమణమ్మ.

ఉబ్బెత్తుగా గాలి నలువైపులనుండి వచ్చి తాకినట్లు, ఉపిరి తిరగలేకు చలపతికి ఊణం వేపు. ఎదురుగా, అన్నయ్య, ఒడిసా, వెంకట్రామయ్యగారున్నా.

“అన్నయ్యా!” ఒక్కటే ఈ వేసినట్లు వెళ్ళి కాళ్ళు పట్టుకున్నాడు. అవధాని కర్ర పోయి, కాగలించేసుకున్నాడు. రక్తస్పర్శలోని సంబంధం ఎన్ని రాజకీయతలైనా జలధి అడ్డువున్నా, అధిగమించినట్లయ్యింది.

ఆ ఉమ్మరం తగ్గింతర్వాత “ఒడిసా చూస్తూనే వున్నావుగా!” అనేశేడు.

“సీతమ్మ ఏదీ?” అంది రమణమ్మ.

అంగుకున్నట్లే వెంకట్రామయ్యగారు

“అల్లా విడుదలయి వచ్చేరు. ఆశోగ్యలైనా సరిగ్గా కోలుకోలేరు. ఆ వచ్చిన రోజునుండి

(64-వ పేజీ చూడండి)

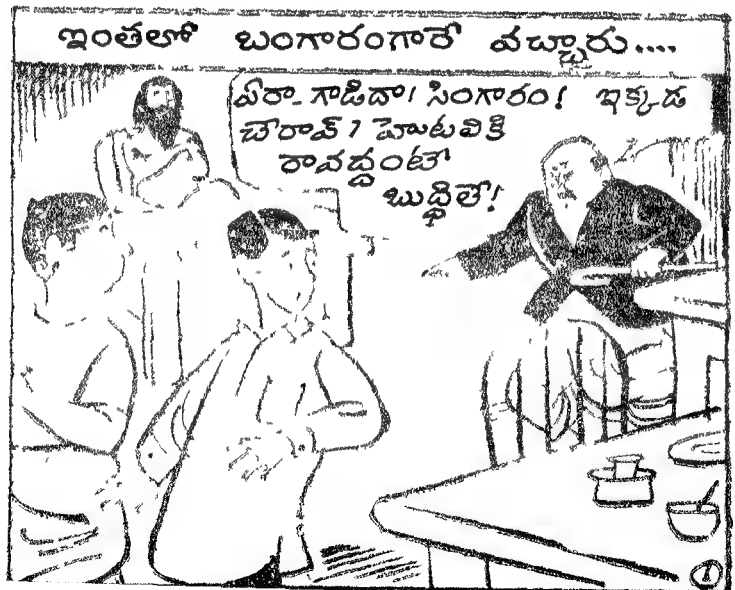
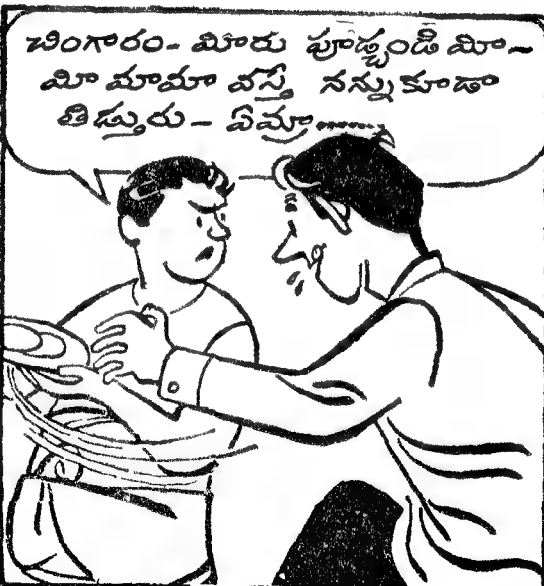
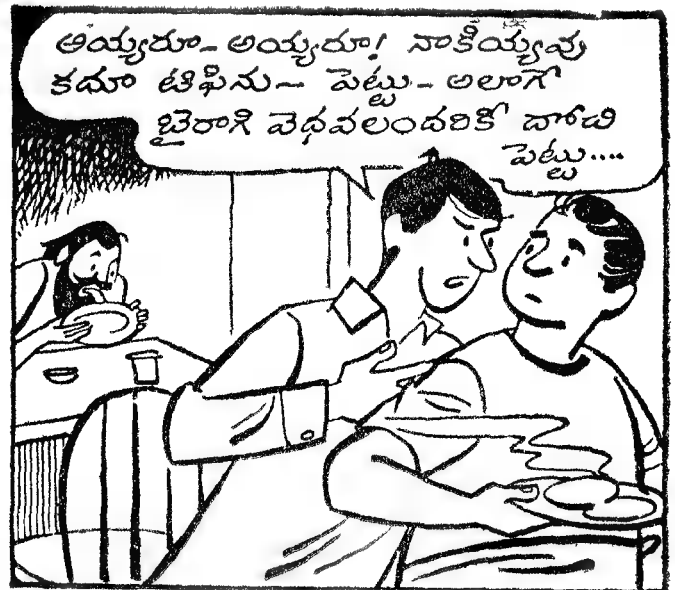
బంగారం సింగారం

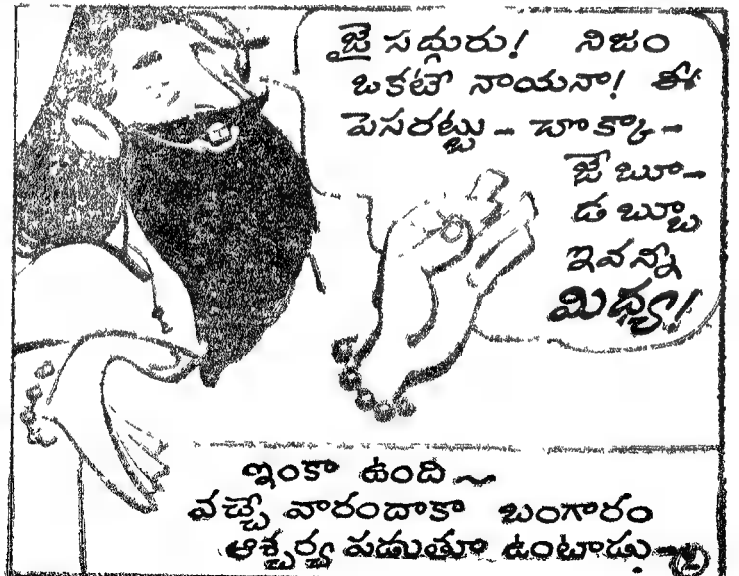
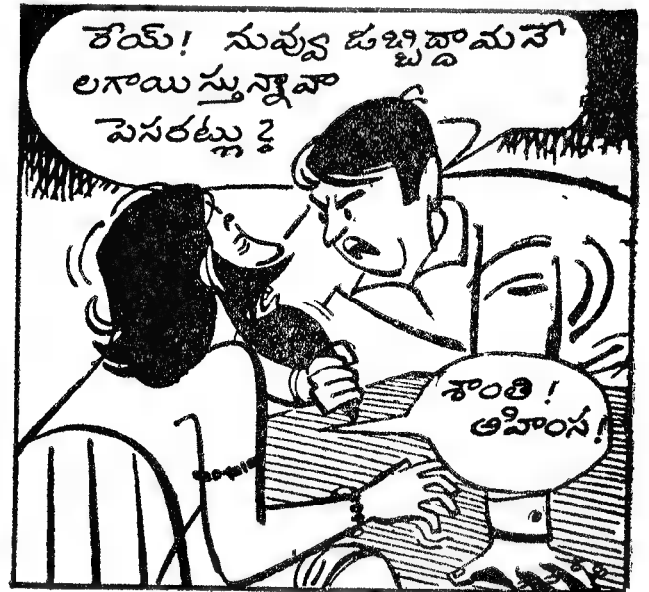
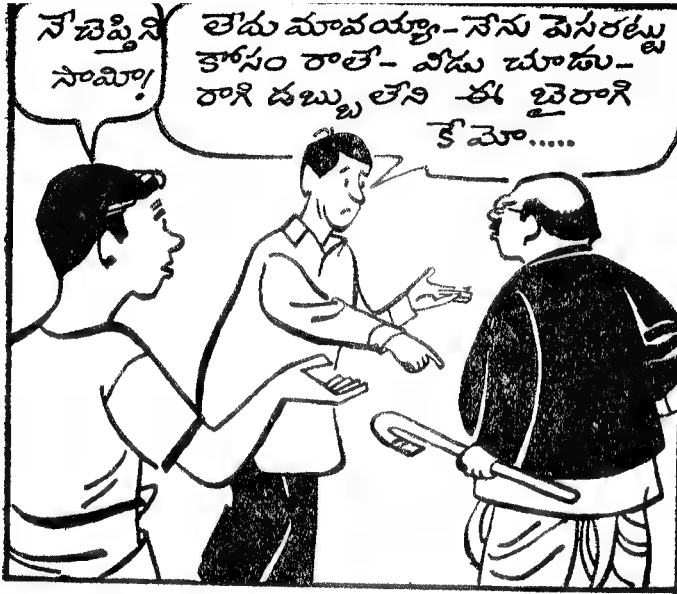
424

హామూల

కథ

అనగనగా బోలెడు డబ్బు
దానికి - బోలెడు మడలు -
బోలెడు మడలు -
వాటికి ఒక యజమాని
ఉండేవాడు - పేరు 'బంగారం'
ఈయనకు చీపెడ్డ
పొటలు, చాలా దుకాణాలు
ఎంతో ఆశ!....
ఒక రోజు
'బంగార్ విలాస్' పొటల్లో....

అక్కడ

కూతురి పెళ్ళి చేశాడు కిష్టమూరి.
ఎవర నాసరే అడిపిల్ పెళ్ళి చేస్తే,
'ఇంకే, ఏదో వాసాటి, మొత్తానికి
చేసేశాడు,' అని అందరూ అనుకునే 'ఈ'
కోణాలో చాలామంది అలా అనుకోలేదు.
చాలా మంది చాలా ఆశ్చర్యపడ్డారు.
ఎందుకంటే కిష్టమూరి పిల్లని చేసుకున్న
వాళ్ళకి ఆ సీ మరీ బొత్తిగా ఎక్కువగా
వుంది. బోలెడంత భూమి, పుటానూ,
అంచేత చాలామందికి ఆశ్చర్యం—
కిష్టమూరిలాటి 'సంసారి' అలాటి సంబంధం
ఎలా తేగలిగాడా అని.
నిజానికి కిష్టమూరి 'సంసారి' కాదు.
'వెళ్ళాం, పిల్లలూ వున్న వాడు తప్పక
సంసారకంటే ఏం చెప్పలేను.
అతనికో భార్య వుంది. అది అందరికీ
తెలిసిన విషయమే.
ఆమె కాకుండా అతనికి వేరే ఏ 'మనిషి'
వుంది. ఇది చాలా మందికి తెలీదు.
వీళ్ళిద్దరూ కాకుండా అతనింకా చాలా
మందితో గుట్టుగా గడుపుకొస్తున్నాడు.
అతన్ని నిందించి ప్రయోజనం లేదు.
సంపెంగకి = సువాసనెలా అబ్బిందో,
గులాబీకరకు ఆ అందం ఎలా వచ్చిందో,
కొంతమందికి మజ్జగపులుసంటే ఎందు

కంత ఇష్టమో ... అలాగే ప్రకృతి
నిధం గా అతను అంటే.
—ఇది కిష్టమూరి అనుకున్న విషయం.
వచ్చిన చిక్కెక్కసంటే అతని
భార్య అలా అనుకోలేకపోయింది.
అతగాని భార్య
మనవాళ్ళ మాటల్లో
కొంచెం 'సత్తె'కొ
లం మనిషి.'
కిష్టమూరి నలు
గురికీ తెలుసుకుందని
అనుకోండి, సురెండు
కే నా అనుకోండి,
తనపనులు నిశ్చయంగా
రగడ లేకుండా జరుపు
కొస్తున్నాడు.
కథాకాలం నాటికి
అతనికి పదిహేడేళ్ళ
పెళ్ళికొని పిల్ల సరే
జ, ఇద్దరు మొగ
పిల్లలు—చిన్నవాళ్ళే
లేండి, ఓ ముప్పై
నాలుగేళ్ళ పెళ్ళాం
ని కక్కిచ్చి గా

వున్నాడు.
ఓరోజు రాత్రి మూడింటికి నరసమ్మ—
అంటే కిష్టమూరి నిజభార్య—పొరిగింటి
వాళ్ళ నూతి దగ్గర బాదం చెట్టు నీడలో,
పెన్నెల వెలవెలబోతూన్నప్పుడు, కిష్టమూరి
వాళ్ళో పొరుగింటి సావిత్రి చాలాసుఖంగా
పడుకునుండటా చూసింది.

అంత సుఖంగానూ కిష్టమూరి ఆమె
నానుకొని వున్నాడు.

రాత్రివేళ దొడ్లో కొచ్చిన నరసమ్మ
దొడ్లో మొండిగొడ్డ దగ్గర్నించి చూసిన
ఈ దృశ్యం మొదట్లో సమ్మలేకపోయింది.
కన్ను చెదిరిపోయింది.

'పెన్నెలో నీ చెక్కిలిగుంట ఎంత
బావుందనీ!' ఇవి సావిత్రి కిష్టమూరి
మాటలు.

ఇలా రోజూ అంటూనే వున్నాడు.
అతనికి ఇవాళేం కొత్తలేదు.

గోడమీద వారిగిమాస్తున్న నరసమ్మకి
చాలా కొత్తగానూ, ఎంతో బాధగానూ
తోచాయి మా
టలు.

'పోదురూ ...'
సావిత్రి బొంగురు
గొంతు ఆ నిశ్శబ్దంలో
వెగటుగా తోచింది
నరసమ్మకి.
ఇక చూళ్ళక
పోయింది.

నమిరేపాటి
జగన్నాథరావు

ఇంట్లోకి చచ్చి రైటువేసి అద్దం
లో మొహం చూసుకొంది. ఎవరి
మీద కోపగించాలో తెలిలేదు
పాపం ఆ సత్తెకాలం మనిషికి.

ఆమె కళ్ళు చాలా తీక్షణంగా మెరు
క్తున్నాయి. అద్దానికి పక్కగా తనూ, భర్తా
చిన్నప్పడు తీయించుకున్న ఫోటో.

అప్పటి అందం, మెగుతూ ఇప్పుడు
నరసమ్మలా లేవు.. అది ముందు గ్రహించిన
వాడు కిప్టమూర్తి.

తనలో మార్పు వచ్చిందనుకొంది
నరసమ్మ.

తను కోరి మరీబోలేనే?

తను ముగ్గురి బిల్లల తలి.

—కిప్టమూర్తితో పం తొమ్మిదేళ్ళ
సంసారం.

.. తనిలా విపోయింది.

—కారణం కనిపిస్తూనే వుంది.

‘తన్ని నాశనంచేసే సావిత్రితో కులుకు
తున్నాడు.’ మండిపోయింది నరసమ్మ.

అసలు గొడవ వెక్కడంటే నరసమ్మ భర్త
‘కృష్ణలీలలు’ ఇన్నేళ్ళు మాశ్శేరు సరిగదా
విసలేదు గూడానూ.

పొద్దుటే చేతిలో చిన్నసంవీతో అబ్బ!

వెధవ ప్రమాణం, వెగన రెలానూ, మాన్సు!
అంటూ దిగాడు కిప్టమూర్తి.

“కాఫీ బండా?”

“అవకేం చేస్తుంది. వెళ్ళిన ప్రయాణమే
మొదటి?” నరసమ్మ కంఠస్వరం అంత
సుముఖంగా లేదని గ్రహించాడు.

“ఆ.. మరే.. వెధవది, మనం వెళ్ళినప్పుడే
ఆ రామయ్యగారు పూర్ణో పుండకపోవడం”
అంటూ మొదిలెట్టాడు.

“అలా సావిత్రి చెప్పిందా?”

ఉలిక్కిపడలేదు కిప్టమూర్తి. ఇలాటి
సందర్భాల్లో అతనికి కొత్తేనపించే—
భార్యతో ఇదే మొదటిసారి నా.

“రామయ్యగారి పెళ్ళాంపేరు సావిత్రి
ఏమిటి?”

“రామయ్యగారి పెళ్ళాంపేరు సావిత్రి
దమయంతో నాకేం తెలుసు. రాత్రంతా
మితో గడిపిన పక్కింటి సావిత్రిమాట నే
ననేది.”

“బలేదానివే మనపక్కింటి వున్న

పిల్ల పేరు సావిత్రితా?”

“మరే. పిల్లే అది — కూచి
ముప్పై ఏళ్ళవచ్చి.. ఇంకా పిల్లే
మీరూ బాలా కుమారులే.”

“ఏమిటి నివనేది...?”

“నా ఖర్చు! నేననేదీ బావుంటాయి?
దానిమాటలు బావుంటాయిగాని, లేకపోతే
దానికేం బావ్యైకాలం... పంపంటి సంసా
రంలో నివ్వలొయ్యడానికి బనా దాన్నని
ఏం ప్రయోజనం—మన బంగారం మంచిది
కానప్పడు, ఇంట్లో ఈడొచ్చిన పెళ్ళికాని
పిల్లవుందాయ్—దానిపెళ్ళి పెటా కు లూ
లేవు కాని...నావ్!” అంటూ కోర
నొక్కుకుంది నరసమ్మ.

“పిల్లదాని పెళ్ళి మాటేనా? సరోజ పెళ్ళి
నిమమలమీద చేసేయనూ” మాట తప్పించే
బోయాడు.

“ఏమిటా దానకుమారలూ, అసలు సంగతి
వదిలేసి. ఇన్నేళ్ళొచ్చి మగాడికి ఆ మాత్రం
బుద్ధి నిలవలేనప్పడు...” ఆయాసపడుతూ
ఆపేసింది.

కిప్టమూర్తి ఒకంకగుడు సంతోషించాడు.
భార్యకు ఇతర సంగతులు తెలేవు. ఇదే
ప్రథమా

"వెళ్ళవది! పక్కలేగదా; సావిత్రి మూత్రం చూసుకోవదూ" అని సావిత్రిమీద చిరాకు పడ్డాడు కిష్టమూర్తి మనసులో.

అసలు కిష్టమూర్తి భార్య దీనికింత రాదాంతం లేవదీస్తుందని గ్రహించి ఉంటే తన జాగ్రత్తలో తనువుండేవాడు.

తన సంగతి ఆమెకు పూర్తిగా తెలిక పోయినా చూచాయగా తెలిసే పూరుకుంటోందన్న దురభిప్రాయంలో పున్నాడతిగాడు ఇన్నాళ్ళూ.

భోజనాలవేళే "అదికాదు నరునూ..." అంటూ ఏదో సరదాగా ఉన్నాడు.

"ఇంకా పిలుపెందుకూ? ఇన్నాళ్ళు సంతారం చేసి ఆ మూత్రం బుద్ధిగంగాలేని మనిషిదగ్గర నేనుండలేను. మా పుట్టింటికి పోతా. కాకపోతే మరీను... ఇంట్లో పెళ్ళి కావలసిన ఈ డొచ్చినపిల్ల వుండగా, దాని ఇది ఇదై పోనూ, రామరామ, దాని చెక్కిలి గుంటలు, వెన్నెల్ల... ఇదంతా దానిమీద ప్రేమే కాబోలు, ప్రేమే 'సదాగం' బాగానే వుంది" వెటకారంగా అంటూ నరసమ్మ తారాపథానికి లేచింది.

కిష్టమూర్తి భార్యమాటలు వినడంలేదు. ఊరికే నవ్వాడు.

ఇంట్లోవున్న 'ఈడొచ్చిన' పిల్ల సరోజ వింటోంది. కానీ సరోజకి తెల్ల చివరిమాటలేం రుచించలేదు.

అమ్మ అలా అంటుండేవిటి?

అమ్మకేం తెలుసు మహా అలా అనెయ్యడానికి, ప్రేమలు! ప్రేమ అని వెటకారంగా.

తనతో సుందరావు ఏమన్నాడు మొన్న చీకట్లో చెయ్యి నొక్కుతూ. 'ప్రేమకి కులం, డబ్బు వీటితో సంబంధంలేదు. హృదయం ప్రధానం. నువ్వు నా జీవితానికి

తెల్ల వెంట్రుక లుండవు

రంగులనుచూచి మోసపోవడం, అది రాజ్యాధికము, మా సువాసన "విక్టర్యాన్ డైం" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేదవర్ధతితో తయారైనది 50 సం॥ల వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగా వుంచును. ఇది గాక మెదడుకు చల్లదనమునిచ్చును. ఉన్నాదము, తల నొప్పి వగైరా జబ్బుల రానియదు. "జ్ఞానకళక్తి"ని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా ఉ. 5, 3 పీసాలు ఉ. 12. నగము నెరసివుంటే ఒక పీసా ఉ. 6; 3 పీసాలు ఉ. 15/- పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా ఉ. 7/- అతి పీసాలు ఉ. 18/- అతి నెరసియులేదని ముఖపువర్చిన పూర్తి సొమ్ము వాపను చేయబడును కొరినవారికి పూడి.

INDRA AYURVED BHAVAN,
(A. P.) P.O Rajdhanwar (H Bagb).

పూలబాట—అబ్బే, అదికాదు ఇంకా ఏదో ఎంతో చక్కగా అన్నాడమ్మ అనుకుంటోంది. "ఈడొచ్చిన" సరోజ.

అన్నట్టుగానే నరసమ్మ మొగిసిల్లి లిద్దర్ని తీసుకుని పుట్టింటికి బయల్దేరింది, "ఇక ఈ ఇంట్లో అడుగుపెట్ట" నని నోటిసిస్తూ. నరసమ్మ పుట్టింటికి వెళ్ళినందుకు ఎవరూ ఆశ్చర్యపడారనిచేలేదు—ఓ నెళ్ళాళ్ళ తర్వాత నరసమ్మ తప్ప.

సరోజ ఎగిరి గంకేసింది.

సావిత్రి పెద్దది కాబట్టి గంతులెయ్యలేదు.

సరోజ ఎగరడానికి బోల్డుగంధముంది. సుందరావు తనూ చాలా ప్రేమించుకున్నాడు... అలా సుందరావు చెప్పలేదు?

కానీ చిక్కెక్కడంటే, నరసమ్మ వుండగా సుందరావుకు సరోజని కలుసుకోడానికి ఆటే పిలుండేది కాదు.

ఇప్పుడో?... లైన్ క్లయర్.

* * *

అకస్మాత్తుగా పిల్లలో దిగిన నరసమ్మని చూసి తల్లి ఆశ్చర్యపడింది. అన్నగారు ఆశ్చర్యపడినా ప్రకటించలేదు. భోజనాల యాక సావకాశంగా కూచుని "ఉ తైరం ముక్కనా రాయకుండా వచ్చేకావేమే, అన్నయ్యవచ్చునుగా ప్రేషన్ని" అంది సుబ్బమ్మ కూతురు సుద్దేశించి.

తల్లి సామాన్యంగానే అన్న ఈమాటల్లో ఉ తైరమేనా రాయకుండా రాడంలో అంత రాధం వివటి?" అని ధ్వనించింది నరసమ్మకి.

తల్లి అలా అనడంలో సబబుంది, మొన్న నరసమ్మ అన్నగారు వచ్చి తీసుకు వెళ్ళానంటే, "అయనా, పిల్ల వుండలేదు; పండ్లక్కి వస్తా"నని నరసమ్మే సాగనంపింది అన్నగార్ని.

అది జరిగి నిండా పదిహేను రోజులవలేదు.

ఏవమ్యా వొదినా, మొన్న ఆయనొచ్చి నవ్వుడు అన్నగార్ని వదిలి రాలేనన్నావుటగా? అంది సాగదీసుకుంటూ నరసమ్మ అన్నగారి భార్య.

సాయంత్రం డొడ్డో బియ్యం కడుగుతూ న్నవ్వుడు గోడవతలనించి ర తమ్మ కేక: 'ఏ వ మ్మాయ నర స మ్మాయ!...' ఎప్పుడొచ్చావో?—వి కే షం తో ఏవైనా వచ్చావా?

ఎవరికీ సమాధానం చెప్పదల్చుకోలేదు నరసమ్మ.

"వెళ్ళన పట్టారు. అందిరి గోడవా పిళ్ళ కే కావాలి!" విసుక్కుంది.

రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ నరసమ్మకి చిరాగ్గా వుంది. అందరిమాటకేంగాని, తల్లికి సమాధానం చెప్పలేకపోతోంది.

"మాటామాటా వస్తే మా త్రం!... కోపంకో వచ్చేస్తే మనకేనవ్వు! మాటపట్టిం పులికి పోతే సంతారం నడవడ మెలా?"

"మాటపట్టింపు వచ్చిందని ఎవరు చెప్పారే?"

"అదికాకే వేరే చెప్పారీ? ఏదో మనమే సద్గుణపాలిగాని."

"అబ్బ! పూరుకోవే..." విసురుగా లేచిపోయింది నరసమ్మ.

ఏవిటోగాని నరసమ్మకి రానురాను మళ్ళీ మీద కూచున్నట్టుగావుంది. ఎవరూ ఏమీ కష్టంగా అనకపోయినా అందరిమాటల్లో ఒకటేన్నది. తల్లిగాని, ఆఖరికి అన్నయ్యగాని తన్నిక్కణ్ణించి పామ్మనడంలేదు— అది నిజం.

అయితే?— అందరి భావం తనా సంతారం జరుపుకోవాలనే.

'వచ్చే పున్నంకి గంతునెలలు దాటి పోతాయి వచ్చి,' అనుకొంది.

మధ్యాహ్నం చుట్టుపక్కల అమ్మలక్కలంతా నరసమ్మ ఇంట్లో గట్లగీస్తున్నారు వచ్చీను ఆడటానికి.

"అవును కానీ సుబ్బమ్మతా, వెనకవీధి నూరమ్మ కూతురు..." అని ఆపేసింది. శేషమ్మ, 'అకూతురవరో తెలుసా' అన్నట్టు.

"ఊ. సుబ్బద్రమ్మగదూ"

"నుజే. సుబ్బద్రమ్మ." అని మెటికలు విరుచుకొని, "ఏంచేసిందో తెలుసా?" అని పూర్తిచేసింది శేషమ్మ.

చాలా జతలకళ్ళు ఆ మెవంక 'ఏంచేసిందో' వినడానికి ఆత్రంగా చూస్తున్నాయి.

కొంచెం దగ్గరగా జరిగి "ఏంచేసిందో, శేషమ్మొదినా!" అంది ఒకావిడ.

"మీకు తెలీదూ? నాచేత వాగిం నడానికిగాని. నేనేదో మహా తెలిసినట్టు మొదలెట్టబోయాను," అని పూరుకొండ శేషమ్మ.

ఈ చెబుతో 'సుబ్బద్రమ్మ ఏంచేసిందో' అన్న విషయం—చెప్పడానికి తగ్గ 'కేమాక్స్' పూర్తిగా అందుకొంది.

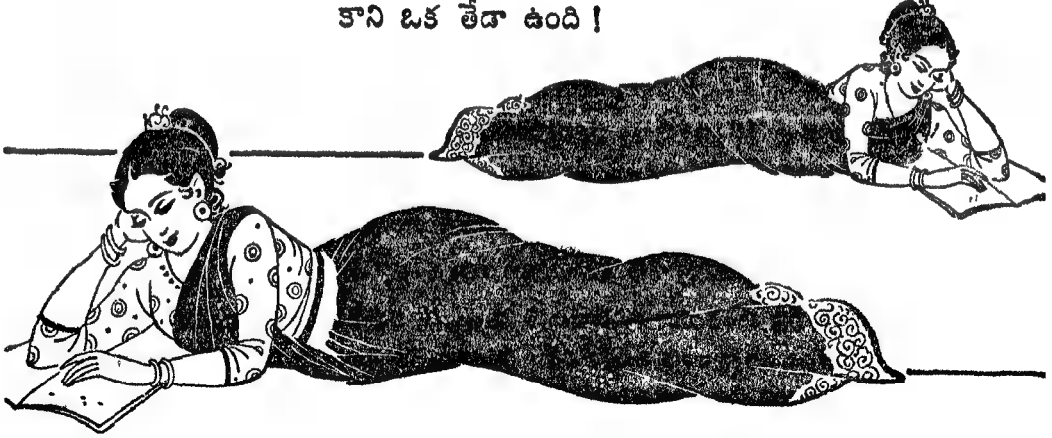
"చెబుదూ శేషమ్మతా!" అన్నాయి రొండు కంరాలు.

"ఏంటేదరా! మొగాడు తిరిగి తిరిగి వస్తాడా; ఏకళ్ళనున్నాడో ఓరోజు రెండు బాదాట్లు—అంతే పుట్టింటికి వచ్చేసింది. మగాడన్న తర్వాత అమాత్రం కొట్టడా, మనం తినగూడదా? చోద్యం మరిను."

"కాదుమరి?" అని సాగదీసింది

(55-వ పేజీ చూడండి)

ఇద్దరూ
ఒకేలా
కనపడతారు—
కాని ఒక తేడా ఉంది !

వారి తేడా వారి పేర్లలో ఉంది మరియు వ్యక్తిగతముగా కూడ
వారివారి స్వభావములను బట్టి ఉంది.
జస్మిన్ నాణ్యమైన బట్టలలో రేయాన్ ఎక్కువ కాలము మన్నుతుంది
మరియు యితర రేయాన్ బట్టలకంటె ఎక్కువ సార్లు ఉతుకుకోవచ్చును.
సాంకేతిక విషయముల ననుసరించి అభివృద్ధిపొందిన వద్దతులలో
తయారైన జస్మిన్ రేయాన్ బట్టలలో యీ విశేషాంశములు కలవు :
రంగు, బట్ట అంతా ఏకరీతిగా ఉంటుంది మరియు వెరిసిపోదు,
విల్లుచంటి తళతళ పోదు; ఉరికినా కూడ క్రొత్తదానవలె ఉంటుంది
జస్మిన్ రేయాన్ బట్టలు కావాలని అడగండి. ఈ బట్టల
వివిధ రంగులు, డిజైనులు మరియు నేతలవి లభిస్తున్నాయి.

ప్రతి రోజు కొరకు, ప్రతి గంట కొరకు,
మీరు జస్మిన్ గుడ్డనే కోరండి.

జస్మిన్

మిల్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, కాల్కత్తా-2.

ఆంధ్ర మహాభారతము

అ ది వ ర్ణ న ము - ష షా థ్య న ము

౧. భూరివజ్రభూతజాతభ, తారేణు నకరభూనరకరీరకు లై
నా రిద్దఱు నొప్పిరి నీ, హారచ్ఛన్నంబు లయిన యద్రులపోలెన్.
౨. తారాక్షనుండు భీము న, పారభుజాబంధనమున బంధించి మహా
ధీరథ్యని రోదోంతర, పూరిత మగునట్లు గాఁగ బా బ్బిడి యార్చెన్.
౩. అమ్మహాధ్యని నిని కుంతియఁ గొడుకులును మేల్కని తమనమీశంబున నతిమానుషంబైన రూపసౌందర్యంబులతో
మన్న హిడింబం జూచి యిది వనదేవతయో సురకన్యయో యనుచు విష్ణయంచుబంది రంతం గుంతి కాంతవచనం
బుల వెవ్వరిదాన విట యేలవచ్చితని యడిగిన నది యట్లనియె.
౪. నీలజమూలంబు లీల నాక్షేపించి, నల్లనై తోఁతెంచు నల్లగృహము
గలహిడింబుం డను బలితంపురక్కను, చెలియల నాతండు వెలయ మీకు
తోయక యహితంబు నేయ నక బంచినఁ, జనుదెంచి యేను మీ తనయునందుఁ
బలిబుద్ధిఁ దాల్చి యు ధతమనృథా ర్థ నై, మనలితి మనలిన నసుర వచ్చి
౫. యలిగి మీతోడనన్నును గలయఁబట్టి, మ్రింగనున్న వయ్యసురతోడం గడంగి
మల్లయుద్ధంబు నేయుచు నల్లచోట, నున్న వాఁడు మీసుతుఁడు దర్శింపఁతుండు.
౬. నన్నును మీమ్మును రక్షించి యారక్కను నుక్కడంగ నశమంబున నిప్పుడ చంపుం జూడుండనిన నందఱు లేచి
యద్ధతుండు మల్లయుద్ధంబు సేయుచున్న భీమహిడింబులం జూచి రంత విచోటికిం జని యర్జునుండు భీమ సేనున
కిట్లనియె.
౭. తూ ర్పురుణంబు గాఁ జొడఁగె దుష్టనిశాచరవేళ యయ్యెడుక
మార్పుము కాలయాపన మమర్పక యప్పిశితాశిఁ బట్టి పా
లార్చఁగ నేల నావుడు బలాధ్యుఁడు భీముఁడు మల్లవిద్య నే
ర్పేర్పడఁగా హిడింబు బలహీనపరాక్రముఁ జేసెఁ జెచ్చెరన్.
౮. వడి నసురతాత ముక్కున, నుడుగక ర క్తప్రవాహ మొలుకఁగ నలుకం
గడగాలు నట్టి తానిని, మడవక పవనజాఁడు నూలుమాలులు వీచెన్.
౯. తావు సెడఁగ నిట్లు వీవంగఁబడి గత, చేష్టుఁ డయినయసురఁ జిక్కఁబట్టి
నేలఁ బెట్టి వాని కోలెమ్ము బ్రల్లన, విటిచి నడుము ద్రుంచి వీచి వైచె.
౧౦. అట్టి చిత్రవధం జూచి చిత్రీయమాణచిత్తులై భీమ సేనుపరాక్రమంబు వొగడుచు నందఱు హిడింబానుగమ్యమానులై
చని రట్లరుగునెడ భీముండు హిడింబరాక కొడంబడక రాక్షసులు వైరంబుఁ దలంచి మాయలు సేయుదురు కావున
వీవు మాతోడ రావలవడు నిన్ను విశ్వసింపము నీవును మీయన్నవోయిన తెరువునన పొమ్మనిన నది తయందడి
వడవడ వడంకుచున్న దానింజూచి కరుణారస్యాదిత్తుండయి ధర్మరాజు భీమున కిట్లనియె
౧౧. వధకు నర్హుఁడై వచ్చిన వానిఁ జంపి, తదియు ధర్మవ యిది చాల నబలదీని
కలుగఁ జన దాత్మరక్షకు నగ్గలంబు, ధర్మరక్షయ యుత్తమ ధార్మికులకు.

క. ఆపద యయినను ధర్మవ, ప్రాపుగ రక్షింపవలయుఁ బరమార్థము ధ

ర్మాపాయమ ధార్మికులకు, నాపద జన్మాంతరమున సనుగత మగుటన్.

వ. దీనియందు రాక్షసభావం బుపలక్షింప వలవదు మాకు నాత్మీయబుద్ధియ యుండుననిన హిడింబ ధర్మరాజునకుం గుంతిదేవికిని మొక్కి యేకాంతంబు కుంతి కిట్లనియె నవ్వా సర్వపాణులకు సామాన్యంబయ్యును మనోజరాగంబు వనితల కసహ్యంబయి విశేషంబయి యుండునను వృకోదరునిమిత్రంబు మదనబాణ బాధితనయి నాచుట్టంబులనుం జెలలను విడిచితి నాయుష్షంబు మీరు గావించని నాఁ డవ్వడ ప్రాణంబులు విడుతు నన్ను రక్షించిన మీకు విష్ణుంబు లయినవాని నెల్లం ధరించి చేయుదు నిమ్ము గానియెడల మిమ్ముంధులనైతికొని మీ మెచ్చినచోటికిఁ బోవనేర్తు నాపలు కులు నమ్మునది యే సతీతానాగతవర్తమానంబులెల్లను దెల్లంబుగా నెఱుంగుదు వలయునేని యనాగతంబు నెప్పెడ వినుండు ముందట నొక్కనరోవరంబును నొక్కనవృత్తియునుం గల వని రెండును శాలిహోత్రుండను మహాముని చేతం దపఃప్రభావంబునం బడయంబడినయవి యొక్కొలని నీళ్లు దావినవారికి నెన్నుండును నాకలియును నీరు వట్టును లే వవ్యనస్పతియు శీతవాతాత వర్షంబులవలన రక్షించు మీరలందున్న మీకడకుఁ గృష్ణద్వైపాయనుండు వచ్చి మీకు హితోపదేశంబు సేయనని నెప్పిన.

క. విని కుంతియుఁ బాండవులును, మనమున విస్మయముపడి సమంజసభావం

బున దాని దివ్యవనితయ, యని తద్దయు నాదరించి రవ్వడు కరుణన్.

వ. అంత దాని వినయంబునకు ననాగతం జెఱుంగుటకు సంతసిల్లి కుంతి భీమున కిట్లనియె.

క. అన్న యిది ధర్మ వని మీ,యన్నను నన్నును సత్ప్రియంబున నెదలో మన్నించి యేమి వనిచినఁ, గ్రన్నన మామనుపు సేయఁ గడఁగుము బుద్ధిన్.

క. ఇది పరమసాధ్వీ దీనిని, మది నొండుగఁ దలఁపవలదు మానుగఁ బుత్రా) భ్యుదయ మగుఁ బాండుహితముగ, నిదికార్యమయని పరిగ్రహింపుము నెమ్మిన్.

వ. అని భీమసేను నొడంబడిచి హిడింబ కనురాగంబుగాఁ జెప్పి నీవు కుచివయి యుత్తమస్త్రీగుణంబులు దాల్చి భీము నకు మనఃప్రియంబు సేయుమువగల్గెల్లను మీయిష్టంబున విహరించి రాత్రులు మాయొద్దన యుండునది యని నియ మించిన భీముండును బుత్రృజన్మంబగునంతకు దీని మీవదనంబునఁ బరిగ్రహించెద నని వారలసమక్షంబున సమ యంబు సేసెనంతఁ బాండవులు జననీసహితంబు శాలిహోత్రు నాశ్రమంబునకుం జని ప్రభాతసమయం బొక్కొలనఁ గృతస్నానులయి సంధ్యావందనంబులు దీర్చి శాలిహోత్రుచేతం బూజితులయి తద్వనస్పతి తలంబున విశ్రమించి విగతజీత్విపాసు లయి సుఖం బున్నంత.

ఉ. పుణ్యతపోమయుండు మునిపూజ్యుఁడు బ్రహ్మసమప్రభుండు బ్ర

హ్మణ్యుఁడు ప్రావృషేణ్యజలదాసితవర్ణుఁ డశేషకిల్బిషా

రణ్యదవాసలుం డగు పరాశరనందనుఁ డేగదెంచెఁ ద

త్పుణ్యచయస్వరూపమును బోలెఁ గరంబు మనోముదంబుగన్.

వ. ఇట్లు వచ్చిన వ్యాసమునీంద్రులకు నందఱు సతిభక్తి నమస్కరించి యానందార్ద్రాదివిధులం బూజించి యున్నవారలం గడుతార్థదృష్టిం జూచి కృష్ణద్వైపాయనుం దీల్లనియె.

పద్యకము. కొడుకువల్కు విని కూడదు నాక దురాత్ముఁ డై

కడఁగి మీకు నపకారము సేసి ధర్మితి వె

ల్వడఁగఁ బంచెఁ గడుఁ బాపమతిఁ ధృతరాష్ట్రుఁ డె

య్యెడల దుర్జనుల సేమటి సమ్మగఁ బోలునే.

వ. దీని నెఱింగి మీకు హితోపదేశంబు సేయ వచ్చితి నిఖిలధర్మవిదుల రయి వినీతుల రయిన మీకు బాంధవవియోజనం బయినయీకర్మంబు పురాకృతంబు దీనికి శోకింపవలవదు కొందొకకాలంబునకు మీరును బాంధవులును గలసి యెప్పటియట్లు రాజ్యంబు సేయుదు రిది శాలిహోత్రుతపః ప్రభావంబున నైన కొలనుదీని జలంబు లుపయోగించినవారికి బుధుజ్ఞుపాసలు లే వివ్వనస్పతియును శీతవాతాతవనర్షంబులవలన రక్షించు నిం దొరు తెఱుంగకుండఁ గార్యార్థులరై కతివయదినంబు లుండి యేకచక్రపురంబున కేఁగి యందు బ్రాహ్మజాభావంబున బ్రాహ్మణగొప్పినుండి నారాక ప్రతీక్షించు చుండునది యని కఠపితనకు వినయావసతులయి కృతాంజలు లయిన మనుమల దీనించి కొఁగిలిండుకొని బాష్పపూరిత నయనయయి మొక్కియున్నకోడలి సూరార్చి నీకొడుకు ధర్మనిత్యుండీ యుద్ధిష్ఠిరుండు నారాయణభుజంబులంబోని తన నలుపురుదమ్ముల బలంబున సర్వపార్థివుల శాసించి సార్వభౌముండై రాజసూయాశ్వమేదాదిక్రతువులు సేసి పితృపైతృమహంబైన రాజ్యలక్ష్మి ననుభవించుచుం గురుకులంబునెల్లఁ బవిత్రంబుసేయు నని శోకోపశమనంబుఁ జేసి హిడింబంజూచి దీని పేరు కమలపాలిక యిది భీమునకు వశప ర్మియయి పరిచరించి మహాసత్వ్యుండయిన కొడుకుం గాంచు నాతండు మిమ్ముందఱ నావద్విషయంబున నుద్ధరించునని చెప్పి మునివరుండు తిరోహితుండైన,

సిల్హాలో నిరాప్రతి నివాస.

న్యూఢిల్లీ, సిల్హా, భారత్ నివాసభి

కె. ఆర్.

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం కావడంతో మన రాజకీయ వ్యవస్థ అనేక అవసరాల కాలం పొందింది. ముఖ్యంగా దేశవ్యాప్తంగా మార్పు, మన జాతీయ నాయకుల వచ్చింది. అప్పటిదాకా మామూలు ఖద్దరు బట్టలు కట్టుకుని నిరాడంబరంగా జీవితం గడిపిన నాయకులు ఒక్కసారిగా ప్రభుత్వాధి నాయకులయ్యారు. ప్రపంచ చరిత్రలోకలా గొప్పదైన మహాసామ్రాజ్యానికి చెందిన నమస్త వైభవాడంబరాలు వీరిని చుట్టు ముట్టాయి. కాని అందరిలోకి ఎక్కువ మార్పులకు లోనుకావలసిన వ్యక్తి రాష్ట్రపతి. అతి నిరాడంబర జీవితానికి అలవాటుపడిన ఆయన ఒక్కసారిగా రాజమ ర్యాదలకు, అధికారిక సంప్రదాయాలకు అలవాటుపడవలసి వచ్చింది.

రాష్ట్రపతి కార్యక్రమాలకు కేంద్రం రాష్ట్రపతి భవనం. మామూలుగా ఆయన ఏడాదికి ఎప్పుడైతే పూర్వ డైరీనేం మొత్తానికి నాలుగు అధికారిక భవనాలలో నివసినారు. వీటిలో న్యూఢిల్లీలోని రాష్ట్రపతి భవన్, సిల్హాలోని రాష్ట్రపతి నివాస—ఈ రెండే ప్రభుత్వ భవనాలు.

న్యూఢిల్లీలోని భవనం

భారత రాజధానిలోని రాష్ట్రపతి భవనాన్ని స్వాతంత్ర్యానికి ముందుకోజులో వైస్రాయిభవనం అనేవారు. ఈ భవనం ఆర్యం త మండర మైనది. అతి విశాలమైనది. 1911 లో భారత రాజధాని కలకత్తానుండి ఢిల్లీకి మారినప్పుడు వైస్రాయికి ఒక మహాభవనం నిర్మించాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. వైస్రాయి అంతే సామాన్యుడా! రవి ప్రసాదని సామ్రాజ్యానికి అధిపతిఅయిన విదవజారి చక్రవ సామ్రాట ప్రతినిధి. అందుచేత ఆయన అంతసుకు తగినంత బ్రహ్మాండంగా భారత దేశంలో ఎన్ని రకాల వాసుకల్యాలున్నాయో అన్నిరకాలనూ ప్రతిబింబిత

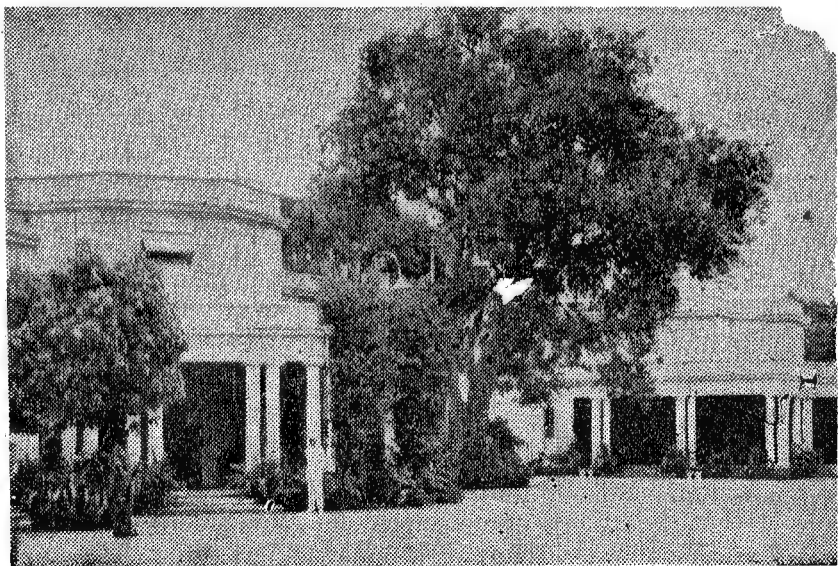
మొగలు వాసుకల్యాలో నిర్మించాలని చక్రవర్తి ఆదేశించాడు.

అంతేకాదు. వైస్రాయిని చూటానికి వచ్చేవాళ్ళు మాత్రం సామాన్యులా? బ్రహ్మాండమైన రాజభవనాలలో నివసించే నిజాం, ఖరోడా మహారాజులంటి హేమా హేమిలు. వారు తన్ను చూటానికివచ్చి నప్పుడు వారి కళ్ళుకూడా చెదిరిపోయేలా దిగ్భ్రమ కలిగించేంత గొప్పభవనాన్ని నిర్మించాలని వైస్రాయి రాజుగారికి రాశాడు.

న్యూఢిల్లీ నిరాధానిని ఇచ్చిన ప్రముఖ కిల్లలకు అప్పగించారు. ఒకేయిన సర్ హెన్రీ బేకర్. ఇంకొకాయన సర్ ఎడ్విన్ లూటెన్స్.

ఇక ఖర్చుపంగతి. కొత్త రాజధానిని కట్టడానికి సాధ్యమైనంత తక్కువఖర్చు పెట్టాలని భారత ప్రభుత్వం ఆభిప్రాయ పడింది. కాని ప్రభుత్వం కేటాయించిన

బడ్జెట్ బాలదని కిల్లలు భావించారు. వైస్రాయి హార్డింక్ ప్రభువు ఫర్మీచగా, తోటలు, అశ్వశాలలు, సిబ్బంది గృహాలకు కాక మిగతా భవనపు నిర్మాణానికి మాత్రం 28 లక్షలకంటే ఎక్కువ ఖర్చుపెట్ట గూడదని అనుకున్నారు. కాని 180లక్షలైనా లేంజే భవనాన్ని అందంగా కట్టటానికి సాధ్యంకాదని సర్ లూటెన్స్ భావించారు. 1922లో భవనం పూర్తయ్యేనాటికి లెక్కపేసి చూసుకుంటే సర్ లూటెన్స్ అంచనాయే అయిన ఖర్చుకు దాదాపు సరిపోయింది. ఎందుకంటే న్యూఢిల్లీని కట్టటానికి అయిన 14 కోట్ల రూపాయలోనూ, 170 లక్షలు వైస్రాయి భవనానికి, తోటలకీ, సిబ్బంది ఇళ్ళకీ ఖర్చయింది. ఇంచుమించుగా ఒక ఘనపురుషుకి రూపాయి పాదలా చొప్పున 9

హైదరాబాదులోని రాష్ట్రపతి నివాసం.

హైదరాబాదులో

రాష్ట్రపతి

వసనాలు

ఎన్. స్వామి

సిల్లాకుదగ్గర మహాబావద్దఉన్న రాష్ట్రపతి వసతి గృహం.

యింది. అదే ఇంకొండులో అయితే ఘనపు టంకుక్కి 4 రూపాయలు అయ్యేది. అంతే మొత్తం 550 లక్షలయ్యే దన్నమాట. ఇవాళ భారత దేశంలో ఇలాంటి భవనం కట్టించాలంటే దాదాపు పదికోట్లు అవుతుంది.

అయితే ఇంకో విశేషం గమనించాల్సి ఉంది. భవనాన్ని, న్యూఢిల్లీని పూను చేసినందుకుగాను శిల్పాలకు ఇచ్చిన ఫీజు చాలా ఉంది. మొత్తం ఖర్చులో సూటికి అయిదు వంతుల చొప్పున ఇవ్వటానికి, సలహాదారులుగా వ్యవహరించినందుకు మరొక వయ్యేసి పానులు ఏటా ఇవ్వటానికి ఒప్పందం జరిగింది. దీని ప్రకారం ఫీజు 65లక్షల రూపాయలయ్యేది. కాని ఇంతలో మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం వచ్చింది. దాంతో నగర నిర్మాణం ఆలస్యమై మొత్తం 17 ఏళ్లు పట్టింది. నిర్మాణ ప్రియంకూడా పేరి గిం ది. శిల్పాలకు

ఎక్కువచ్చేస్తున్నారనే గోల బయలుదేరే సరికి ప్రభుత్వం ఖర్చులో నూటికింక అని కామండా మొత్తం 26 లక్షలు తీసుకునేట్లు శిల్పాలను ఒప్పించింది.

రాష్ట్రపతి భవనం 200 గజాల పొడవు, 180 గజాల వెడల్పు వుంది. ఇందులో 440 గదులున్నాయి. 74 లా బీ లున్నాయి. వజ్రతే మొత్తం ఒకటిన్నర మైళ్ళ పొడవున వున్నాయి. 18 మెట్లవరుసలు, 87 నీటి బుగ్గలున్నాయి. మొత్తం వెళ్ళాలిం దాదాపు రెండులక్షల చిదరపు టంకులు.

భవన నిర్మాణానికి దేశంలో దొరికే సామగ్రినే ఎక్కువగా ఉపయోగించారు. జోన్ ఫూర్ లోని మక్రానానుంచి తెల్లపాల రాయి, బకోడా, అజ్మీర్ లనుంచి ఆకుపచ్చ రాయి, మార్బల్ నుంచి బూడిదరంగుగాయి హరిపూర్ నుంచి ఎర్రరాయి, జైసల్మీర్ నుంచి పసుపుపచ్చరాయి మొత్తం ఒకలక్ష

భూశత్రుటడుగుల స్పటికశిల ఉపయోగించారు. దిగుమతి చేసినదలా ఇటలీనుంచి పోర్ఫైర్ కో అనే స్పటికశిల.

తివాచీలు చాలాశాత్యమైనవి తయారు చేయించారు దర్బారు హాలులోని తివాచీకి డిజైను 16వ శతాబ్దపువర్తి యక్షరాజుల తివాచీలను అనుసరించారు. మిగతాగదుల్లో కూడా ప్రాచీన పారశీక తివాచీలను అనుసరించి నేయించిన తివాచీలు వేశారు. ఈ తివాచీలు నేయటానికి 800 శేతనాళ్ళకు రంజేళ్లు పట్టింది.

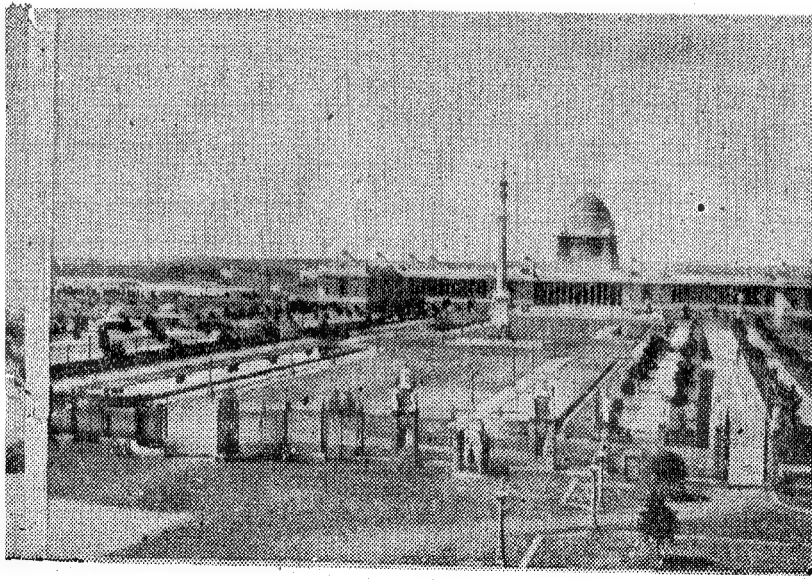
దర్బారుహాలు

భవన మంత్రటిలోకి దర్బారు హాలు అద్భుతమైనది. దీనిలో అకుగుపెనుకూనే ప్రేక్షకుడు నోటమాటరాక దిగ్భ్రాంతుడైపోతాడు. ఈ హాలుగోడలు 44 అడుగుల ఎత్తుదాకా తెల్లస్పటికశిలతో తాపడం చేయబడినవి. ఆ ఎత్తునుంచి 78 అడుగుల ఎత్తున, 72 అడుగుల వ్యాసంతో ఒక పెద్ద గోపురం ప్రారంభమవుతుంది. నేలడికిను కూడా చూపరులను నిశ్చేష్టుల్ని చేస్తుంది. చూపవచ్చినవారు మొదటి రెండుమూడు అడుగులూ వేయటానికి భయపడిపోతారు. అయితే ఆరోజుగా సాధారణంగా మాత్రం వచ్చే వారందరూ పెద్దపెద్ద సంస్థానాధిపత్యులతో గణక ఆద్యక్షానికి తిట్టకోగలిగేవారు.

రాష్ట్రపతి భవన ఎదురుగా 148 అడుగుల ఎత్తున్న ఒకగొప్పస్తంభం ఉన్నది. రెండులక్షల గూ. అ నిర్మాణ వ్యయం పట్టిన ఈ స్తంభాన్ని జయపూర్ మహారాజు బహూకరించారు.

భవనానికి ఆనుకుని ప్రసిద్ధికెక్కిన మొగల్ గార్డెన్సు ఉన్నాయి. నాలుగేళ్ళ నిరంతర కృషిఫలితంగా ఈ తోటలు తయారయ్యాయి.

(54-వ పేజీ చూడండి)

న్యూఢిల్లీలోని రాష్ట్రపతి భవనం.

వికారి సంవత్సరం

గోచార ఫలితాలు

ఈ సంవత్సరము రాజు గురుడు. సేనాధిప, అర్థాధిప, మేఘాధిపతులు చంద్రుడు, మంత్రి కుజుడు, సన్యాధిపతి శుక్రుడు, ధాన్యాధిపతి బుధుడు, రసాధిపతి సూర్యుడున్నా అయిరి. కంచము బాల్యవయస్సుగల బ్రాహ్మణ హస్తగతమయి నాలుగు కంచములు వర్షం కలుగును. వైత్రాది ఆషాఢ పర్యంతము వర్షప్రతిబంధక అవయోగములుండుటచేత పిశేషవర్ష యోగములు లేక పోవుటచేతను, ఆ కాలమందు మధ్యముగా వర్షించును. కొంత వర్షప్రతిబంధకమున్న నూజ్యేష్ఠబహుళము లగాయతు శ్రావణ శు 11 వరకు కుజుడు రవి శుక్రుల మధ్యనుండుటచే సన్యాసుకాలముగా వర్షములు కురియును. వైశాఖమాసమున తొలకరివానలు ఆరంభమగును. పూర్వ సస్యవృద్ధి తక్కువగాను, అపరసస్యములు పూర్ణముగాను ఫలించును. క్రీకృష్ణుడు పశుపాలకుడుటచే పశువృద్ధి కలుగును. ధాన్యాధిపతి బుధుడగుటచే ధాన్యవృద్ధి మధ్యముగా వుండును. రసాధిపతి సూర్యుడగుటచే రసవస్తవులగు చింతపండు,

బెల్లము, మిరప మొదలగునవి వృద్ధి తక్కువగాయుండి ధరలు కలిగివుండును. కాల సర్వాదిదేశారిష్టయోగములుండుటచే ప్రజలు దుర్భిక్ష, రోగ, అనావృష్టి యోగములు పొందుదురు. ఈ ప్రాంతములలో మనకగు పక్షు గ్రహణములు లేవు.

శ్రావణ బ 18 బుధవారము లగాయతు భాద్రపద శు 8 శనివారమువరకూ శుక్ర మాఘమున్ను, కార్తిక బ 7 ఆదివారము

౬. ఎన్. రావు

మొదలు మార్గశీర బ 7 మంగళవార పర్యంతము గురుమాఘమున్ను కలుగును. శేష మాసములు శుద్ధములు.

వికారి సంవత్సరమున రోగములవలనను, అనావృష్టివలననూ అన్ని దేశములు పీడింపబడును. పూర్వసస్యములు స్వల్పముగాను, అపరసస్యములు విస్తారముగాను ఫలించును.

గురుకు రాజగుటవలన ప్రజలకు సుఖము ఆరోగ్యము, సుఖము, సువృష్టి కలుగును.

మంత్రి కుజుడుగుటవలన అగ్నిభయముచే పుర, గ్రామములకు పీడి కలుగును. వర్షములు మధ్యముగా వుండును. సేనాధిపతి చంద్రుడగుటవలన ఎక్కువ వర్షములు కురియును. ప్రజలు రోగములులేక సుఖింతురు. శుక్రుకు సన్యాధిపతియగుటవలన ఫలధాన్యములు, జలధాన్యములు సమృద్ధిగా ఫలించును. తెలఘాములు బాగుగా పండును. బుధుడే ధాన్యాధిపతి యగుటవలన వర్షములు, సస్యములు మధ్యముగా వుండి పంట తక్కువగును. మేఘములు గాలించే పీడించబడి సరియగు వర్షములు కలుగవు. చంద్రుడు మేఘాధిపతియగుటచేతను అన్ని దేశములందును పంటలు బాగా ఫలించును. ఆవులు పాలును సమృద్ధిగానిచ్చును. గురుకుసీరసాధిపతియగుటచేతను పూగీఘములు, అభిల రత్నములు, బంగారము, వందనము, పువ్వులు, ధాన్యము, తోణు, దూది మొదలగునవి వృద్ధి కలిగియుండును. ప్రజలు సుఖపడుదురు. తమోనాయక మేఘునుగుటచేతను మేఘు గరనమెక్కువగా యుండును. అక్కడక్కడ వాగండ్ల వాన కురియును. అధిక వర్షములచే నదీనదములు బాగా ప్రవహించును. కొన్ని చోట్ల వరదలవాధ కలుగును.

గోచార ఫలితాలు

గోచార ఫలితాలు గురు, శని, రాహు కేతువులు, కుజుడు నిలిచిబట్టి వ్రాయవలెనది. స్వల్పకాలమందు మద్యరవి, బుధ, శుక్రులనుబట్టి వ్రాయలేదు. వారిని బట్టి కూడా మానవారీ ఫలములు వ్రాసిన గ్రంథ విస్తరమగును. జాతకమందు శుభ ఫలములు గలుగు దశాంతరాలు నడుచుచున్న యెడల మంచి ఫలములే కలుగును. నామ నక్షత్రమును బట్టి కూడా ఫలితాలు తెలుసుకొనుటకు వీలుగా వ్రాయవలెనది.]

మేషరాశిఫలం

అశ్విని 1-2-3-4 చూ, చే, చో, లా
భరణి 1-2-3-4 లీ, లూ, లే, లో
కృత్తిక 1 ఆ
ఈ రాశివారికి ఆదాయము 11 వ్యయము 5. రాజపూజ్యము ■ అవమానము 4 అయి

స్వాస్ బ్రెండ్ వారి!

ఫ్రూటాల్

మోతు.

* ఆనందాన్ని.

* ఆరోగ్యాన్ని కల్గించే

రుచికర పానీయం!

ది ఇండియా క్యానింగ్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, విజయవాడ.

NVCR Advig

నవి. సంవత్సరారంభము నుండి పుష్య శు 18 వరకు అష్టమమందు గురుడు, సంవత్సరమంతయు భాగ్యశని, పుష్కరాహువు, వ్యయమందు కేతువు వుండురు, గురు కేతువులు అశుభప్రదులు. శని రాహువులు సామాన్యము. పుష్యమాసము వరకూ కొంత గడ్డుగా వుండును. యత్న కార్యములకు ఆటంకములు కలుగును. ఇతిరులతో కలహము, వస్తునష్టము, స్థానదలనము కలుగును. జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ మాసములు మంచిని కావు. తక్కిన నెలలలో కొంచము అనుకూలముగా వుండును. పుష్య, మాఘ, ఫాల్గుణ మాసములలో కార్యానుకూలత, శత్రుజయము, ఆరోగ్యము, ఉత్సాహము కలుగును. అష్టమందున్న గురుదోష నివారణకై గురునికి కొంత దేయించుట కొంత మేలునిచ్చును.

వృషభరాశిఫలము

కృత్తిక 2-3-4 ఈ, ఊ, ఏ

రోహిణి 1-2-3-4 ఓ, వా, వీ, వూ

మృగశిర 1-2 వే, వో

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 5, వ్యయము 14, రాజపూజ్యము 5, అవమానము 4, అయినవి. సంవత్సరారంభమునుండి పుష్య శు 18 వరకూ సప్తమ గురుడు శుభుడు. ఆపైని అష్టమమున అశుభుడు. సంవత్సరమంతా పంచమరాహువు మగ్ధ్యము, లాభకేతువు శుభుడు, అష్టమశని అశుభుడు. వైశాఖ, జ్యేష్ఠములలో శుభుడు శుభుడు, ఆపైని సామాన్యుడు. అష్టమశని యైననూ తక్కిన గ్రహస్థితి బాగుండుటచే శుభఫలాధిక్యము కలుగును. పాపఫలము స్వల్పముగా యుండును. శుభాశుభ మిశ్రమముగా నడుచును. ఆశ్వయుజాంతమువరకూ యత్న కార్యసిద్ధి, మనోజయము, వ్యాపారమాలముగాధన లాభము, శుభకార్యాచరణ కలిగి యుండును. కొంచమువారోగ్యము కూడా కలుగవచ్చును. ఆపైని మగ్ధ్యముగా వుండును. మాఘము మొదలు గురుశనిలు అష్టమ మంగుండుటచే అకాలమున జనవిరోధము, మనోభీతి, స్థానచలనము, ధనవ్యయము, రోగభీతి కలుగును. గురుశనిలకు కాంతి చేయించుట మేలు.

మిథునరాశి ఫలం

మృగశిర 3-4 ఈ, కే.

ఆరద్ర 1-2-3-4 ఈ, ఖ, జ, ఛ.

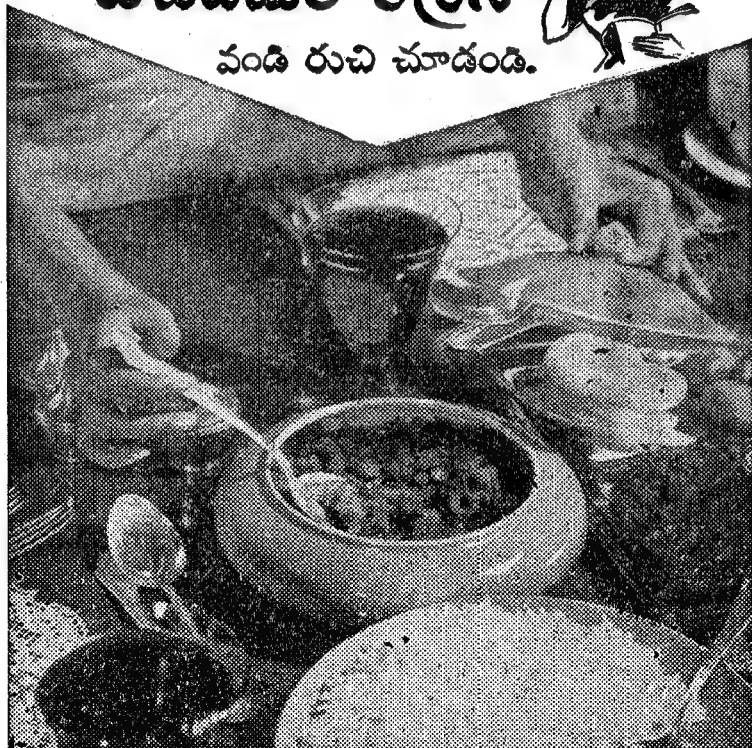
పునర్వసు 1-2-3 కే, కో, హ.

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 8, వ్యయము 11, రాజపూజ్యము 1, అవమానము 7 అయినవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్య శు 18 వరకు గురుడు, ఆపైని సప్తమగురుడు సప్తమ శని, చతుర్వరాహువు, దశమకేతువు సామాన్యము. వైశాఖ శు 12 వరకునూ, మాఘ 2 లగాయతు సంవత్సరాంతమువరకు శుభుడు అశుభుడు అయినందున మగ్ధ్యముగా వుండును. ఆషాఢ శ్రావణములు శుభకరముగా వుండును. భాద్రపద ఆశ్వయుజ కృత్తిక

ఈ రుచియైన

వెజిటబుల్ కర్రని

వండి రుచి చూడండి.

6 పెద్ద బంగాళాదుంపలు, 1 ముల్లంగి దుంప, గుప్పెడు వెండి చిక్కుళ్లు, 2 పెద్ద చెంచాం రెక్క నలాద మాపె, 5 లేక 6 కరివేపాకులు, 1 ఉరిపాయ వన్నగా ంరిగిన ముక్కలు 1 కాసి కప్పుడు తొక్కతోనన్న వచ్చని బలాపిలు, ఉప్పు 1 పెద్ద చెంచాడు కర్రిపొదర్, 1 కప్పు పాంలో కరివిన ట్రాన్ అండ్ పాల్ప్స్ పేటెంట్ కార్న్ ఫ్లవర్ 1 టీ చెంచాడు.

ఇంగ్లీషు, హిందీ, లేక తమిళ భాషలో నన్ను ఉరితంగా ఇవ్వలెదే, ఉత్సాహకరమైన కొత్త పిండివంటల పుస్తకము కోవండిగవ కూపను పూరించి పంపండి. (అక్కరైన భాషను కొట్టి వేయండి)

తపాలా బియ్యం విమిత్రం 15 నయాపైసం తపాలాబిళ్లను ఇందులో పంపియన్నాను. మిస్టర్/మిస్/మిస్... .. దిరుగుమా... .. దిపాద్ధమెంటు. A1 W-18 కార్న్ ప్రాడక్ట్స్ కో. (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్. పోస్టు బాక్స్ నం. 994, బొంబాయి-1.

కుర్రమైన కాయగురంను, కోసి వాటిని బలాపింతో వహా పాత్రలో వేయండి. 1 1/2 టీ కప్పుల పిట్ట పోయండి. కర్రి పొదర్, కరివేపాకును దానిలో వేసి కరియబెట్టండి. దురికోవం ఉప్పు కరివిన పిట్ట ఇగ్గిరేవరకూ ఉడుకబెట్టండి. మరొక పాత్రయందు తరిగిన ఉరిపాయముక్కలను రెక్క నలాద మాపెతో డోరగా వేయించండి. దీనిలో ఉడుకబెట్టిన కూరను వేసి, పాలు మొదలైనవి పోసి త్వరితంగా కరియబెట్టి, మూత వేసి వదిలిమిపాలు ఉడుకవివ్వండి. పిచ్చుతిర పాటిలో వడ్డించండి.

ట్రాన్ అండ్ పాల్ప్స్ కార్న్ ఫ్లవర్ పేటెంట్ అయివున్నది. ఈ పరికర్తాన్ని వరీకింధండి కాచి చల్లార్చిన ఒక గ్లాసుడు పీటిలో రెండు పెద్ద చెంచాం విండుగా ట్రాన్ అండ్ పాల్ప్స్ పేటెంట్ కార్న్ ఫ్లవర్ వేసి కరియబెట్టండి. 24 గంటల తరువాత నవీతము దూస్తే వినిద్రమైన దుర్వాసన, దంతలు, హానికరమైన మూత్య జీవులు, లేక పరికర్తముగా నుండును ట్రాన్ అండ్ పాల్ప్స్ వారి తదితర శ్రేష్ఠమైన నరకులు: రైస్, కష్ణ రు పొదర్. మివానకరమైన కార్న్ ఫ్లవర్.

కార్న్ ప్రాడక్ట్స్ కో., (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.,

భారతదేశమునకు ఏజెంట్లు. వ్యాస్ అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

★ గోచార ఫలితాలు ★

ములు మగ్గముగానుండును. పుష్క, మాఘ
ఫాల్గుణములు అనుకూలముగా నుండి,
పుత్యమాసము, శత్రుజయము, ధనలాభము,
ఉద్యోగముందు అభివృద్ధి, గౌరవము, శుభ
కార్యాచరణము కలుగును.

కర్కాటకరాశి ఫలం

పునర్వసు 4 పీ.

పుష్యమి 1-2-3-4 మా, మా, మా, మా.

ఆశ్వి 1-2-3-4 డి, డూ, జే, జో.

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 2, వ్యయము
11. రాజపూజ్యము 4, అవమానము 7 అయి
నవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
పంచమగురుడు, సంవత్సరమంతయు ధవళిని
తృతీయరాహువు, భాగ్యకేతువు శుభులు
అగుటవల్ల పుష్కమాసమువరకూ చాలా అను
కూలముగానుండును. అందు జ్యేష్ఠ కార్తిక
మాసములు మగ్గముగానుండును. పుష్కము
మొదలు గురుడు అశుభుడు అగుటచేత ను
కొంచెము మనోవ్యధ, జుత్తుకార్యములకు
ఆటంకములు కలుగును. మొత్తముపైని అను
కూలముగానే వుండును.

సింహరాశి ఫలం

మఖ 1-2-3-4 మా, మా, మా, మే.

పూర్వఫల్గుణి (పుబ్బ) 1-2-3-4 మా,
టా, టీ, టూ. ఉత్తర 1 పీ.

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 5, వ్యయము 5
రాజపూజ్యము 7, అవమానము 7 అయినవి.
సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
చతుర్గురుడు అశుభుడు. ఆపైని పంచమ
శుభుడు. సంవత్సరమంతయు పంచమమున
శని మగ్గము. ద్వితీయరాహువు అష్టమ
కేతువు అశుభులు అగుటచేత ను, పుష్క
మాసమువరకు మనోభీతి, కార్యవిఘ్నము,
అపజయము, అనారోగ్యము, ఉద్యోగము
అంగుచికాకులు కలుగును. ఆషాఢ కార్తిక
మాసములు చిక్కుగా వుండును. పుష్క
మాసము మొదలు అనుకూలముగా వుండి
యత్నుకార్యసిద్ధి, ధనలాభము, అరోగ్యము
కలుగును.

కన్యారాశి ఫలం

ఉత్తర 2-3-4 టో, పా, పీ.

మా 1-2-3-4 పూ, ప, గ, ధ.

చిత్త 1-2 పే, పో.

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 8, వ్యయము
11. రాజపూజ్యము 8, అవమానము 8 అయి
నవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
తృతీయ గురుడు. ఆపైని చతుర్గురుడు అశు
భుడు. సంవత్సరమంతయు జన్మరాహువు,
సప్తమకేతువు, చతుశశని అశుభులుగాన అవ
యోగములు ఎక్కువగానుండుటచే మనో

వ్యధ, నిరుత్సాహము, బంధుకలహము, ఆశ
స్మిక ధననష్టము కలుగును. శని, గురు, రాహు
పులకు శాంతిచేయించిన కొంత మేలు కలి
గించును.

తులారాశి ఫలం

చిత్త 3-4 రా, రీ

స్వాతి 1-2-3-4 రూ, రే, రో, రా

విశాఖ 1-2-3 డి, డూ, జే

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 5, వ్యయము
14; రాజపూజ్యము 6, అవమానము 8 అయి
నవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
ద్వితీయ గురుడు శుభుడు, అపైని అశుభుడు.
సంవత్సరమంతయు తృతీయశని, ధవళకేతువు
శుభులు. ద్వాదశ రాహువు మగ్గము. పుష్క
మాసమువరకూ చాలా అనుకూలముగా
వుండి, యత్నుకార్యసిద్ధి, శత్రుజయము, ధన
లాభము, గృహముందు శుభకార్యాచరణ,
సంతానమూలక సౌఖ్యముగలిగి ఉత్సాహ
ముగా వుండును. ఆపైని కొంత మనోవ్యధ
కలుగును.

మృగశిరాశి ఫలం

విశాఖ 4-5

అనూరాధ 1-2-3-4 నా, నీ, నూ, నే

జ్యేష్ఠ 1-2-3-4 నో, యా, యీ, యూ

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 11, వ్యయము
5; రాజపూజ్యము 2, అవమానము 6 అయి
నవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
జన్మగురుడు అశుభుడు, ఆపైని శుభుడు.
నైత్రమాసములో అష్టమ వజాడు అశుభుడు.
సంవత్సరమంతయు ద్వితీయ శని అశుభుడు.
లాభ రాహువు, పంచమ శేతువు శుభులు
అగుటచేతను శుభాశుభ ముశ్రమఫలముల
నిచ్చును. నైత్ర, ఆశ్వయుజ, కార్తికమాస
ములలో మనోవ్యధ, బంధువిరోధము, అనా
రోగ్యము, వ్యాపారనష్టమువల పీడ, ధన
వ్యయము కలుగును. పుష్కమాసము మొదలు
శుభదాయకముగానుండి కార్యసిద్ధి, ధన
లాభము కలుగును.

ధనూరాశి ఫలం

మూల 1-2-3-4 యే, యో, బా, బి

పూర్వాషాఢ 1-2-3-4 బూ, భ, భా, భ

ఉత్తరాషాఢ 1-2

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 14, వ్యయము
11; రాజపూజ్యము 5, అవమానము 11 అయి
నవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
వ్యయగురుడు. ఆపైని జన్మగురుడు అశుభుడు.
సంవత్సరమంతా జన్మశని, దశమరాహువు,
చతుర్దశకేతువు, విశాఖ, జ్యేష్ఠములు అష్టమ
ముననూ, మార్గశిర, పుష్కమాసములు
ద్వాదశజన్మలందున్నా శుభుడు ఎక్కువ

కష్టదాయకుడై యుండును. ముఖ్యముగా
మూలానక్షత్రమువారికి చాలా చిక్కుగా
వుండును. మనోభీతి, కార్యవిఘ్నము,
కుటుంబ విరోధము, జనవిరోధము, కొంచెము
అనారోగ్యము కలుగును. జ్యేష్ఠమార్గశిర
పుష్కములు పీడాకరములైనవి. అందుచేత
గురు శనిలకు శాంతిచేయించుట మంచిది.

మకరరాశి ఫలం

ఉత్తరాషాఢ 2-3-4 బో, బా, బి

శ్రవణము 1-2-3-4 జూ, జే, జో, సూ
ధనిష్ఠ 1-2 గా, గీ

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 2, వ్యయము
8 రాజపూజ్యము 1, అవమానము 2 అయి
నవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
లాభగురుడు శుభుడు. ఆపైని ద్వాదశగురుడు
అశుభుడు. తృతీయకేతువు, భాగ్యరాహువు
శుభులు. ఆషాఢ శ్రావణములలో అష్టమ
వజాడు అశుభుడు. ఈ రాశివారికి శుభాశుభ
మిశ్రమఫలములు కలుగును. ఆషాఢ, శ్రావణ,
పుష్క, మాఘ, ఫాల్గుణములు కొంచెము కష్ట
ముగానుండి తక్కిన మాసములందు కార్య
సిద్ధిజయము, ధనాగమనము, ఉత్సాహము కలు
గును. శుభకార్యములు చేయుట, పాల్గొనుట,
పుణ్యకార్యములు చేయుట కలుగును.

కుంభరాశి ఫలం

ధనిష్ఠ 3-4 సూ, సే,

శతభిషం 1-2-3-4 గో, సా, సీ, సూ

పూర్వాభాద్ర 1-2-3 సే, సో, దా

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 2, వ్యయము 8.
రాజపూజ్యము 4, అవమానము 2 అయినవి.
సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు దశమ
గురుడు అశుభుడు. ఆపైని లాభమంగు
శుభుడై వుండును. లాభశని శుభుడు. ద్వితీయ
కేతువు, అష్టమరాహువు పాపులు. అందుచేత
కార్తికము కష్టదాయకమై యుండును.
మొత్తము మీది సామాన్యముగా నుండి
స్వల్ప శుభఫలము నిచ్చును. ఆశ్వయుజ
మాసము శుభకరము. ఇందు యత్నుకార్యసిద్ధి
ధనలాభము కలుగును.

మీనరాశి ఫలం

పూర్వాభాద్ర 1 డి

ఉత్తరాభాద్ర 1-2-3-4 దూ, శం చాధ,
శవతి 1-2-3-4 డే, దో, చా, చీ

ఈ రాశివారికి ఆదాయము 14, వ్యయము
11, రాజపూజ్యము 7, అవమానము 2 అయి
నవి. సంవత్సరాదినుండి పుష్క శు 18 వరకు
భాగ్యగురుడు శుభుడు; ఆపైని దశమరాశి
సంచారము అశుభము. జన్మకేతువు, సప్త
రాహువు, దశమశని పాపులు. శుభ ఫలాధి
ద్యము, స్వల్ప అశుభము కలుగును. కించిత్తు
భయము, కలహము కలిగిననూ వాంఛితార్
సిద్ధి, శుభకార్యాచరణ, ఉద్యోగముందు
గౌరవము కలుగును. మార్గశిర పుష్కములు
కష్టదాయకము.

నక్షత్ర ఫలితాలు

కూలత ఎక్కువ. యత్న కార్యములు ఎక్కువ క్రమతో ఫలిస్తాయి. కొరత కావాలి అనుకూలమి. ఇతరులకు సహాయము చేయటాని సఫలముగాక నిందితల పొందుతారు. ఇచ్చి పుచ్చుకొవలములో నివాసములు వస్తాయి. ఉద్యోగములకు అధికారుల అనాదరిక; తోటివారి హాకారము. వరకులకు వారముతా నిరాశి. వారాంతమున మేలు. విద్యార్థులకు చిగువు రాగా సాగుడు. కి భార్యకు అనాగోగ్యము.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే.] *

ఈ వారము ఎన్ని ఆటంకములు వచ్చినా, వృద్ధులతో ప్రయత్నించి కార్య సాధన పొందుతారు. ఆశించిన సామగ్రి సమయానికి అందక అప్పు చేస్తారు. దెబ్బలు తగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తల తప్పవచ్చును. రిసాయనిక కాస్త్రజ్ఞులకు, లోహ, ఖనిజ వ్యాపారులకు కష్టముతో కూడిన యోగము. గనుల యజమానులకు, యంత్రములు నడుపు నిపుణులకు, ఇంజనీరింగుకాని ఉద్యోగులకు మేలుకాలము.

* పూర్వఫలణి (పుబ్బ) *

(మో, టా, టీ, టూ)

మీకు ఈ వారము యోగకాలము. బంధు

వుల హామీయు, అధికారుల సహాయము కలుగుటచేత వర్గిన ఆటంకములు గడిచి కార్యక్షిప్తి పొందుతారు. ఆదాయము వృద్ధి అవుతుంది. కాస్త్రప్రసంగా లలో పాల్గొంటారు. కవులు నూతన రచన చేస్తారు. బంధువుల క్షేమ వార్త తెలిసి సంతోషము పొందుతారు. విద్యార్థులకు ఉత్సాహముగా వుంటుంది. గణితకాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, కిల్పలకు, నటనటులకు మేలుకాలం.

* ఉత్తరఫలణి (ఉత్తర) *

(పే, పో, పా, పీ)

ఈ వారము మీకు మంచి భాగ్యయోగము. అనుకున్న డబ్బు చేతికి వస్తుంది. ఇబ్బందులు తీరుతాయి. దావాలు గెలుపు పొందుతారు. పిల్లల అభివృద్ధికి చేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. విజ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుతుంది. విద్యార్థులకు, న్యాయస్థాన ఉద్యోగులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుకాలము.

* హస్త [హ, ష, ష, ఠ] *

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. ధన యోగము వుంటుంది. సంగీత శిల్పం, కవితా గోష్టివంటి వినోదములలో బంధుమిత్రులతో

ఈ వారము ధరలు:-

నూలు, వస్త్రములు :- సమస్థాయిలో వుండును.

నూనెదీనులు:- తగ్గదలలో వుండును. ఆహారధాన్యములు:-స్వల్పముగా హెచ్చును.

దెల్లము, పంచదార:- మందముగా వుండును.

చింతపండు:-మందముగా వుండును.

పప్పుదీనులు:- తగ్గదలలో వుండును.

బంగారము:-స్వల్పతేడాలో వుండును.

వెండి:- స్వల్పతేడాలో వుండును.

జన్మనక్షత్రమును బట్టిగాని, జన్మనక్షత్రము నెరుగనివారు నామనక్షత్రము (వారివారి పేర్ల ననుసరించి పేరు మొదటియక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణుడను పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరుడను పేరునకు చిత్రయును, క్షేత్రపాలకుడను పేరునకు హస్తయును, భీముడు, భైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఢయునూ చూచుకొనునది.

కలిసి పాల్గొని మృష్టాన్న భోజనము, వెండి పాత్రలలో చేస్తారు. శుభకార్యములలో కూడా పాల్గొంటారు. నీటిమీద ప్రయాణము చేయవలసివస్తుంది. నూలు, బట్టలు, బియ్యము, వెండి వస్త్రాలకు లాభము. విద్యార్థులకు ఉత్సాహముగా చదువు సాగుతుంది. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, వటీ నటులకు మేలుకాలం.

* చిత్త [పే, పో, రా, రీ] *

ఈ వారము కూడా గతవారమువలెనే యోగదాయకముగా వుంటుంది. అసల పూర్తిగా వుండిపోయిన పనులు లాభదాయకముగా ముగుస్తాయి. శుభపుణ్యకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూతన గృహనిర్మాణమునకు ప్రయత్నాలు చేస్తారు. వాహన యోగము కలుగుతుంది. ఉద్యోగములకు హాదా పెరుగుతుంది. వరకులకు విలువగల వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో ఎక్కువ లాభము. వారముతా శుభ యోగములతో కూడివున్నా కుటుంబకలహముచే ఆందోళన కలుగుతుంది. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు నటనటులకు యోగం.

* స్వాతి [రూ, రే, రో, రా] *

ఈ వారము రాబడితక్కువ; ఖర్చులు ఎక్కువ. కార్యభారముచే తీరుబడి, వుండదు. గృహోపసరములు తీరక స్వరలు వస్తాయి. ఆరోగ్యము చెడుచున్న చిహ్నాలు కనబడగానే ఔషధచికిత్స పొందడముగ రవికి కాంతిచేయించడము మంచిది. ఉద్యోగ

ఒకటి కాదు 17 రకాల సువాసనలు

మిమ్ము ఉత్తేజపరచి

ఆనందపరచగలవు!

17 ఉత్తేజ పరచే సువాసనలు కలిపి

అద్భుతముగా తయారు చేయబడిన

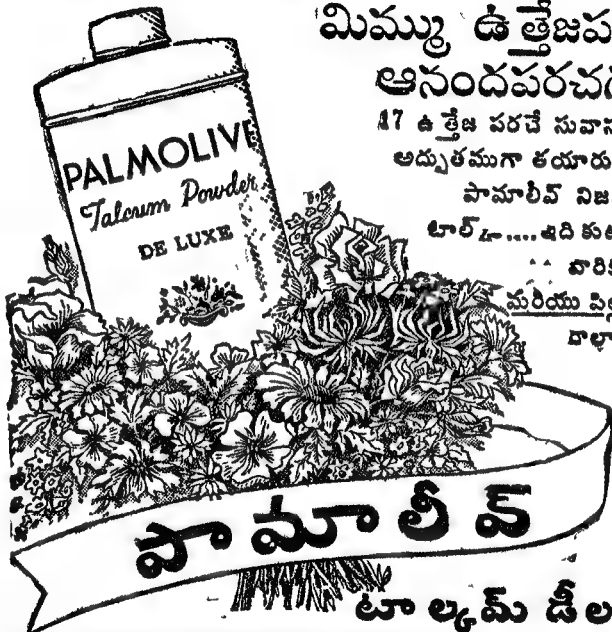
పామాలీవ్ నిజంగా మంచి

టార్... ఇది కుటుంబములో

వారికందరికి...

మరియు పిల్లలకు కూడా

దాళా మంచిది!

పామాలీవ్

టాలెమ్ డీలర్స్

PTD/G/2

మొలకు కొత్త సమస్యలు, వర్తకులకు ఆందోళన. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగదు. వారమంతా భయందోళనలతో కూడి వున్నా పిత్తువర్ధన సహాయము, కార్యలాభం, ప్రయోగము కలుగును.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

ఈ వారము నిరాశిగా వున్నా అజ్ఞాత మిత్రసహాయవల్ల కార్యలాభం అవుతుంది. ఇంట్లో వున్నవారి ఆరోగ్యము చెడుటచే ఆందోళన కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు స్వల్ప అనుకూలత. వర్తకులకు వారంతా ముందు లాభము, వారమంతా ఉండేకంతో కూడివుంటుంది. విదేశీయుల పరిచయము, అపురూపము సంపాదన వుంటుంది. 8 ఆత్మీయుల అనారోగ్యముచే వ్యథ, అధిక ఖర్చులు. విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగదు.

* అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగము. ఆశించిన సహాయము జరించక, అవసరములు తీరక అశాంతి కలుగుతుంది. అయిననూ ఈశ్వరానుగ్రహమువల్ల కష్టములు గడిచి కార్యసిద్ధి పొందుతారు. వర్తకులకు చాలా కాలమునుండి నిలిచిపోయిన బాకలు వసూలవుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు అధికార్థ అనాదరిగా. పుణ్యపురుషుల సాంగత్యమువల్ల మనోవికాసము కలుగుతుంది. వారమంతా అశాంతిగా వున్నా నష్టద్రవ్య లాభము పొందుతారు.

* జ్యేష్ఠ [నో, యా, యా, యూ] *

ఈ వారము అనుకూలతకన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ. ఇచ్చిపుచ్చుకునేపట్ల వివాదాలు వచ్చి మనోవ్యథ కలుగుతుంది. కోర్టు వ్యవహారాలు అనుకూలించినా ఆ సంఘోషము అమిత ఖర్చులవల్ల వుండకుండా పోతుంది. భార్యకు అనారోగ్యము కలిగే సూచనలున్నవి. మినుములు, కొర్రలు, రాగులు, ఉప్పు, నువ్వులు, నూనె వ్యాపారస్తులకు లాభయోగము. ఇతర జాతులవల్ల గౌరవము కలుగుతుంది. 8 న భార్య ఆరోగ్య భంగము. అధిక ఖర్చులు.

* మూల [యే, యో, బా, బీ] *

ఈ వారము ఎంత ప్రయత్నించినా యత్న కార్యములకు అటంకములు కలుగుతున్నట్లుంటుంది. అయిననూ పట్టుదలతో కార్యలాభము పొందుతారు. సోదర సహాయమువల్ల ఒడిదుడుకులు సర్దుకుంటాయి. చెబ్బలు తగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల తప్పక దూసు. గినుల యజమానులకు, లోహ, ఖనిజ వ్యాపారులకు, పోలీసుశాఖ ఉద్యోగులకు మేలుకాలము. 8 న ప్రమాద భయం, అధిక ఖర్చులు.

* పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, డా] *

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. ప్రయత్నించిన పనులు సెరవేరుతుంది. ధన లాభము కలుగుతుంది. ఈశాన్యదిక్కునుండి తేమవార్త తెలుస్తుంది. శుభకార్యములలో పాల్గొంటారు. బంధుదర్శనము కలుగుతుంది. గణిత, జ్యోతిషశాస్త్ర చర్చలు జరుపుతారు. ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, ఇత్తడి, కందు వర్తకులకు లాభదాయకము. కవులకు, శిల్పులకు, చిత్రకారులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము. 8 న అధిక ఖర్చులు, ఆపైని ధనలాభము.

* ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, జా, జీ] *

ఈ వారము మీకు శుభయోగము. ఆశించిన డబ్బు చేతికి వస్తుంది. ఇంట్లో శుభకార్యాలకు ప్రయత్నములు చేస్తారు. పుణ్యకార్యచరణ, శాస్త్రచర్చలు, ప్రభుత్వసన్మానమువంటియోగములు జరుగుతుంది. విద్యార్థులు సూతనాంశాలను నేర్చుకుంటారు. ఇంట్లో వున్నవారి ఆరోగ్యము బాగుపడుటచే ఆందోళన తొలగుతుంది. పిల్లల తేమలాభముల కొరకు కొన్ని యేర్పాట్లు చేస్తారు. న్యాయవాదులకు, న్యాయస్థాన ఉద్యోగులకు, కుండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుగా ఉంటుంది.

* శ్రవణము [జూ, జే, జో, ఘా] *

ఈ వారము మీరుతలపెట్టిన పనులలో జయము పొందుతారు. బంధుమిత్రులతో మృష్టాన్నభోజనము చేస్తారు. వివేచనములతో పాల్గొంటారు. విద్యార్థులకు చదువు ఉత్సాహముగా సాగుతుంది. ప్రత్తి, దూది నూలు, బట్టలు, నండి, బియ్యము, ద్రవపదార్థ జనిత వస్తువుల వర్తకులకు లాభదాయకము. నీటిమీద ప్రయాణము చేయవలసివస్తుంది. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము.

* ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] *

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. ధనధాన్యవృద్ధి వుంటుంది. వివాహాదిశుభకార్యాలోచనలు ఫలప్రాప్తి పొందుతాయి. ఇష్టవస్తు లాభము, పరోపకారమువల్ల కీర్తి కలుగుతాయి. విద్యార్థులకు చదువు చురుకుగా సాగుతుంది. ఖరీదైన వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు ఎక్కువ లాభముకలుగుతుంది. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు యోగదాయకము.

* శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ] *

ఈ వారము కార్యభారము ఎక్కువ. వింతమాటలు వినుట, పరాక్రమమువల్ల ఘనత, ప్రయాణము, ధనలాభము వుండును. అకాలభోజనమువల్ల అనారోగ్యము కనబడ

గానే జాగ్రత్తపడుట మంచిది. ఉద్యోగస్తులకు స్వల్ప అనుకూలత, విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగదు. రాజకీయవాగులకు వారమంతా అలజడితోపాటు అనుకూలత. 8-న అనారోగ్యము, ఆపైని శుభయోగము, కార్యసిద్ధి.

* పూర్వాభాద్ర [నే, సో, దా, దీ] *

ఈ వారము యత్న కార్యములకు అశ్రమము. వర్తకులకు లాభము తక్కువ. ఆత్మీయుల ఆరోగ్యము చెడుటచే చికాకు కలిగిస్తుంది. ఉద్యోగస్తులకు వనపర్యత ప్రాంతములకు ఒది అయి సూచనలున్నవి. రహస్యములను కనిపెట్టుటకు నియోగించబడుతారు. వారమంతా చికాకుగా వున్నా వారంతా ముందు అజ్ఞాతమిత్రుని సహాయమువల్ల కార్యసిద్ధి జరుగుతుంది.

* ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా] *

ఈ వారము ధనాభివృద్ధి ఎక్కువ. సహాయమువల్ల కార్యసాగన చేదామనుకున్నాలో విరివల అటంకములు కలుగుతాయి. అయినా ఈశ్వరానుగ్రహంవల్ల క్రమేణా కార్యములకు అవుతుంది. ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యము బాగుపడును. ఉద్యోగస్తులకు పిత్తిడి. వర్తకులకు నిరాశ. విద్యార్థులకు మంచీరోజులు కావు. వారమంతా ఆందోళనగా వున్నా సజ్జనసాంగత్యము, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, దైవతాదర్శనము, నష్టద్రవ్యలాభము కలుగును.

* రేవతి [దే, దో, దా, చీ] *

ఈ వారము అనుకూలతకన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ. యత్న కార్యములు శ్రమాధిక్యముతో ఫలిస్తాయి. కోర్టు దావాలు అనుకూలినాయి. పరోపకారానికి ప్రయత్ని పడి సాగక నిందలు పొందుతారు. భార్యకు అనారోగ్యము కలుగుతుంది. ఇచ్చి పుచ్చుకొనేపట్ల వివాదాలు. ఉద్యోగస్తులకు అధికార్థలు పిత్తిడి వున్నా తోటివారి సహకారము లభిస్తుంది. వారమంతా వర్తకులకు నిరాశ అయినా వారంతా సస్వల్ప అనుకూలత. విద్యార్థులచదువు బాగా సాగదు.

ఉ గా ది డి స్వా గ తి ల

రమ్మ రమ్మ ఓ వికారి !

రమ్మిదరి కొక్కసారి !

సరాగాల

పరాగాల

విరికన్నెల

పరిమళాల

నొకపరి మూ

ర్కొనగా —

రమ్మ రమ్మ ఓ వికారి !

రమ్మిదరి కొక్కసారి !

కులాసాల

దిలాసాల

కోకిలముల

కుహూకుహూల

వీనులార

వినగా —

రమ్మ రమ్మ ఓ వికారి !

రమ్మిదరి కొక్కసారి !

వయారాల

మయారాల

నయవిధాల

వాట్యమ్మల

కన్నులార

కనగా —

రమ్మ రమ్మ ఓ వికారి !

రమ్మిదరి కొక్కసారి !

తియదనాల

నయగుణాల

పాయసాల

ప్రసాదాల

తృప్తిదీర

తినగా —

రమ్మ రమ్మ ఓ వికారి !

రమ్మిదరి కొక్కసారి !

వివాదాల

విభేదాల

విడిచి, బాల

వితానాల

ఉనికి సిరం

అనగా —

రమ్మ రమ్మ ఓ వికారి !

రమ్మిదరి కొక్కసారి !

అలపర్తి వెంకటసుబ్బారావు

సత్యాగ్రహము

అనగనగా ఓ పట్టణం వుంది. ■

పట్టణంలో పెద్ద వర్తకుడున్నాడు. అతనిపేరు లక్ష్మయ్య. విదేశాలతో వజ్రాల వర్తకంచేసి బోలెడంత ధనం సంపాదించాడు. ముగ్గురు కొడుకులకీ చూడు మేడలు కట్టాడు. తనోమేడు కట్టకున్నాడు. కొడుకుల్ని పెంచి పెద్దవాళ్లను చేశాడు. పెళ్లి పేరంటాలు జరిపాడు. తాను అరవయ్యోపడిలో పడగానే, కిటుకులన్నీ నేర్చి, వర్తకమంతా కొడుకుల చేతుల్లో పట్టేశాడు. “కృష్ణ! రామా!” అనుకుంటూ హాయిగా కూర్చున్నాడు లక్ష్మయ్య.

ఉన్నట్టుండి హఠాత్తుగా జబ్బు చేసింది లక్ష్మయ్యకు. చచ్చేంతవని అయింది. ముగ్గురు కొడుకుల్నీ దగ్గరకు పిలిచాడు. తన చూడు కోట్ల ఆస్తి ముగ్గురికీ పంచేశాడు. వజ్రాల కొట్టలో ముగ్గురికీ వాటాలు పెట్టాడు. స్త్రీ డర్నీ పిలిపించి, నుంచున్న పాన దస్తా వేజులు వ్రాయించి, రిజిస్టరు చేయించి పారేశాడు. “మరి, అయితే, ఆ ఉంగరం మాటంచేశావు నాన్నా?” అని నసుగుతూ అడిగాడు పెద్దకొడుకు, సత్యం.

“ఉంగరం ఒక్కటి, ఉన్న వాళ్లం ముగ్గురం! ఎల్లాగ పంచడం? అమ్మో, డబ్బు పంచెయ్యినాన్నా!” అని సలహా ఇచ్చాడు రెండో కొడుకు శివం.

“మీ యిష్టం వచ్చినట్టు

చెయ్యండి నాన్నగారూ!” అన్నాడు మూడోకొడుకు సుందరం.

కొడుకుల మాటలు విని చిరు నవ్వు నవ్వాడు లక్ష్మయ్య. “ఈ ఉంగరం నాకు ప్రాణసమానం. నేను బ్రతికుండగా దీన్ని అమ్మ లేను. ఇది నాకెంతో అదృష్టాన్ని తెచ్చిపెట్టింది. దీన్ని అమ్మిపారేస్తే, మర్నాడే మన సిరిలంతా తుడుచు పెట్టుకుపోతుంది. ఎంతో కష్టపడి సంపాదించాను దీన్ని. ఆఫీసాలో 20 లక్షలు పెట్టి కొన్నాను దీంట్లో పున్న వజ్రాన్ని.”

“అయితే... ఏం చేద్దామనుకుంటున్నారు దాన్ని?... పెద్దవాణ్ణి

తంగిరాల సుబ్బారావు

కాబట్టి నాకివ్వండి,” అన్నాడు సత్యం.

“పెద్దవాడయినంత మాత్రాన ఇవ్వాలని ఎక్కడుంది? పైగా అన్నయ్యకు పిల్లా పీచూ లేరు. నాది బోలెడు సంసారం! కాబట్టి ■ వజ్రపుటుంగరం నాకివ్వడం భావ్యం నాన్నగారూ!” అన్నాడు రెండోవాడు శివం.

లక్ష్మయ్య మళ్లీ చిరునవ్వునవ్వి, మూడోకొడుకు ముఖంలోకి చూశాడు.

“మీ యిష్టం వచ్చినట్టు చెయ్యండి నాన్నగారూ! ఎవరికిచ్చినా నాకేమీ అభ్యంతరం

లేదు,” అన్నాడు మూడోవాడు సుందరం.

లక్ష్మయ్య గంభీరంగా ముఖం వైకెత్తి ఇలా అన్నాడు: “నాయన లారా! మీరు ముగ్గురూ నాకు సమానమే. దీనికోసం మీలోమీరు తగవులాడకండి. ముగ్గురి మీదా ప్రేమ సమానం కావటం మూలానే ఎవరికివ్వాలో తెలియడం లేదు... ఓ చిన్నపని చెయ్యండి. ఓ ఏడాది పాటు మీరందరూ దేశయాత్ర చేసి రండి. అప్పుడు ఈ వజ్రపుటుంగరం నాకు తోచినవాళ్లకిస్తాను.”

పెద్దాడూ, చిన్నాడూ ఒకళ్ళ ముఖం ■ కళ్లు చూసుకున్నారు. మూడోవాడు ఖంగారుగా “అదే ఏటి నాన్నగారూ! మీరిక్కడ జబ్బుతో బాధపడుతూ పుంటే మమ్మల్ని దేశయాత్రచేసి రమ్మంటారేమిటి? నేను వెళ్లను. నాకా పుంగరం అఖిలేదు. మీకు నేవ చేస్తూ ఇక్కడే వుండిపోతాను,” అన్నాడు.

“భయపడకు నాయనా! నాకు రోగం తగ్గుముఖం పట్టింది. నాకేమీ ఫరవాలేదు. నామాట విను. మీరు ముగ్గురూ కూడా వెళ్లండి” అన్నాడు లక్ష్మయ్య.

తండ్రి ఆజ్ఞ ప్రకారం సత్యం, శివం, సుందరం—ముగ్గురూ కూడా దేశయాత్రలు చేసుకొని, ఏడాది తిరగగానే ఇంటికి తిరిగి వచ్చారు. లక్ష్మయ్య ఆరోగ్యంగా హాయిగా

★ సత్కార్యం ★

వున్నాడు. నవ్వుతూ కొడుకులను ఆహ్వానించాడు. అందరికీ తలంటి నీళ్లు పోయించి, పిండివంటలతో భోజనాలు పెట్టి, మేడమీద కూర్చోబెట్టాడు. ఊళ్ళోఉన్న నలుగురు పెద్దల్ని పిలిపించాడు. అందరిలోకీ పెద్దవాడైన చెంచయ్య అధ్యక్షతను చిన్న సభ జరిపాడు. ఆ సభలో ముగ్గురు కొడుకులూ తమ తమ యాత్రానుభవాల్ని గురించి మాట్లాడారు. అధ్యక్షుడవడం మూలాన చెంచయ్య కూడా ఏవో రెండు ముక్కలు చెప్పాడు.

అప్పుడు లక్ష్మయ్య లేచి: “నాయనలారా! మీరు ముగ్గురూ మీమీ యాత్రల్లో చేసిన ఒక్క సత్కార్యాన్ని గురించి చెప్పండి.

ఎవరు గొప్ప సత్కార్యం చేస్తే వాళ్ళకివ్వదలచాను ఈ ఉంగరం,” అన్నాడు.

పెద్దవాడు సత్యం హుషారుగా లేచి యిలా చెప్పాడు: “నేను కాళీ వెడుతుంటే, దారిలో నాకో యాత్రికునితో ఓరిచయం కలిగింది. అతడొక వెయ్యి రూపాయలు నా చేతికిచ్చి దాచమన్నాడు. తాను పదిరోజులు కలకత్తాలో వుండి తరువాత కాళీ వస్తానన్నాడు. అప్పుడు తీసుకుంటానన్నాడు తన డబ్బు. నేనొక్కణ్ణి కాళీ వెళ్లాను. అక్కడ అతనికోసం పదిరోజులూ ఆగాను. కాని అతను రాలేదు. ఓదిహేను రోజులయింది. అతను రాలేదు. నెల గడిచిపోయింది. అయినాసరే అతను

రాలేదు. వెయ్యిరూపాయలూ పుచ్చుకొని పుడాయించేసి, హాయిగా ఢిల్లీ, కాళ్ళీరు వగైరా చూసి రావచ్చును. కాని నేనలా చెయ్యలేదు. నన్ను నమ్మినవానిని మోసం చెయ్యదలచుకోలేదు. చచ్చినా అతను వచ్చేవరకూ కదల కూడదనుకున్నాను. మూడు నెలలు పోయాక అతను వచ్చాడు. అతని డబ్బుంతా అతనికిచ్చేశాను. అంతే కాదు, మార్వాడీ రేటు ప్రకారం వడ్డీకూడా యిచ్చేశాను.” సంతోషంతో మొహం చేటంత చేసుకుని, వజ్రపుటుంగరం తప్పకుండా తనకే వస్తుందనే ధీమాతో వెళ్ళి కూర్చున్నాడు సత్యం.

తర్వాత రెండోకొడుకు శివం లేచి నుంచున్నాడు. “నేను బర్మా వెడుతుంటే, మద్రాసు హార్బరు దగ్గర చంటిపెల్ల ఒకతే ఓడమీద

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక బాలల సంఘం [సభ్యత్వపు దరఖాస్తు]

GROUP
A లేక B

సభ్యుని (సభ్యురాలి) పూర్తిపేరు (విడివిడి అక్షరాలలో)

.....

వృద్ధినతేదీ, నెల, సంవత్సరం : జూలై 1 నాటికి వయస్సు

.....

తండ్రి, లేక, సంరక్షకుని పూర్తిపేరు :

.....

దారిపేరు, జిల్లా, తాలూకా, పోస్టు [వీధి, నెంబరు]

.....

* చదువుతున్న తరగతి, లేక, పాఠశాల :

.....

పాఠశాల పేరు.

.....

పదానోపాధ్యాయునిపేరు (తెలిస్తే) :

తర్వాత :

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక బాలల సంఘములో నన్ను సభ్యునిగా/సభ్యురాలుగా చేర్చుకొన ప్రార్థన. ప్రైవేట్ బాలల విషయాలన్నీ యదార్థములు.

ఇట్లు

[తేదీ :

-1959]

(సంతకము)

* చూర : ఏ పాఠశాలలోనూగాక ఇంటినద్దనే ట్యూషన్ చెప్పించుకొనే బాలబాలికలు కూడా సభ్యులుగా చేరవచ్చు. 'చదువుతున్న తరగతి' అనే విషయానికి ఎగురుగా 'ప్రైవేట్ స్కూల్' అని వ్రాయాలి.

సంచిక: 8-4-59]

ఈ దరఖాస్తు 11-4-59 నాటికి మాకు చేరాలి |

నుంచి సముద్రంలోకి పడిపోయింది. 'అరెరె!' అంటూ అందరూ అశ్చర్యపోతూ నుంచున్నారు. నేను దభిలున సముద్రంలోకి దూకి పసిపిల్లను రక్షించాను. అందరూ నన్ను తెగ పొగిడారు. నా ధైర్యాన్ని మెచ్చుకున్నారు. పిల్ల తల్లిదండ్రులు చాలా సంతోషించి, నాకు వెయ్యి రూపాయలు బహుమతి ఇస్తానన్నారు. నేను కనీస మానవ ధర్మానికి ప్రతిఫలం తీసుకోదలచలేదు." ఇంతకంటే మంచికార్యం ఎవడు చేస్తాడు? ఆ ఉంగరం మన జేలే!— అనుకుని కూర్చున్నాడు శివం.

మూడో కొడుకును పిలిచాడు అధ్యక్షుడు. సుందరం వినయంగా వచ్చి, నుంచుని ఇలా చెప్పాడు: "నేను కాశ్మీరంలో పర్యటిస్తూ, ఓ కొండ ఎక్కాను. ఆ కొండమీద కొన్ని గొర్రెలు వేస్తున్నాయి. ఆ గొర్రెల కాపరి కొండ కొమ్ము మీదున్న చెట్టుక్రింద కూర్చుని జోగుతూ నిద్రపోతున్నాడు. ఇంకో అయిదారు నిమిషాలు అలా వున్నట్లయితే, తప్పకుండా ఆ కొండ శిఖరానుంచి క్రిందపడి పప్పుపప్పుగా చితికి చస్తాడు. నేను తొందరగా అతని దగ్గరకెళ్లి చూశాను. అశ్చర్యపోయాను! వాడెవడో కాదు, నా పరమశత్రువు. పది రోజులక్రితం గొర్రెల వర్తకంలో నన్ను మోసం చేసి, డబ్బు దొంగిలించి, నాతో అనవసరంగా విరోధం పెంచుకున్నాను. 'అయిదారు నిమిషాల్లో చస్తాడు, నా పగ తీరుతుంది—' అనుకున్నాను ఆ క్షణంలో. కాని మరుక్షణంలో నా అభిప్రాయం తప్పని తెలుసుకున్నాను. ఆపదలో

తమాషా లెక్కలు

ఓ. జి. కృష్ణమూర్తి—మదనపల్లె

[3-వ ఫారం విద్యార్థి; బాలల పోతుండగా, దారిలో వారికొక సంఘం సభ్యుడు] ముత్యా హారము దొరికింది. క్రొత్తాశంలో రెండు బారులుగా ఆ హారము లోని ముత్యాలను కొన్ని పావురములు విహరిస్తు వారిరువురు పంచుకొనగా ఒక న్నాయి. పై వరుసలోని పావురముత్యము మిగిలింది. అంతలో మొకటి, క్రింద వరుసలోని పావుర ఇంకొక స్నేహితుడు రాగా వారు ములను 'మీ రెంతమందని ప్రశ్నించగా, 'మీ వరుసలోనుండి మాలో రెండు ముత్యములు మిగిలాయి. కొక పావురమొచ్చినట్లయితే మీకు అలాగే నల్లరు పంచుకొనగా, రెట్టిం పవుతాము. మా వరుసలో మూడు ముత్యములు, ఐదుగురు నుంచి మీలో కొకపావురము చేరి పంచుకొనగా నాల్గు ముత్యములు, నల్లయితే మీరు మేము సమాన ఆరుగురు పంచుకొనగా ఐదు ముత్యముగా ఉంటామని జవాబిచ్చేయి. ములు, మిగిలాయి. ఏడుగురు పంచుకొనగా సమముగా, నిశ్శేషముగా అట్టైన పైవరుస, క్రిందవరుసలలోని సరిపోయాయి. అయితే హారము పావురములెన్ని? లోని ముత్యములెన్ని?

[జవాబులకు 64 వ పేజి చూడండి]

వున్నవాడు శత్రువైనా సరే రక్షించడం ధర్మం అని తెలుసుకున్నాను. వెంటనే అతన్ని తట్టిలేపాను. నిద్రలోంచి లేస్తూ తూలి పక్కన పడబోయాడు. వెంటనే నేనతని చెయ్యి పట్టుకుని కొండకిందికి పడిపోకుండా రక్షించాను. అతడు చాలా సంతోషించాడు. తన తప్పును తమించమని నా కళ్లమీద పడి వేడుకున్నాడు."

సుందరం చెప్పిందంతా విని "సెభాస్" అన్నాడు అధ్యక్షుడు చెంచయ్య. లక్ష్యయ్య కళ్లు ఆనందంతో మెరిసిపోయాయి. అతనులేచి ఇలా అన్నాడు: "పెద్ద బ్బాయి చేసినపని చాలా సామాన్యమైంది. ఆమూత్రం మంచిగుణం లేనివాడు

మనిషేకాదు. రెంవోవాడు చేసిన పని మంచిదే. వాడి ధైర్యానికి మెచ్చుకోవాలి. కాని ఈ వుంగరం పొందడానికి అంతకన్నా గొప్పపని చెయ్యాలి. అటువంటి పని మూడో వాడు చేశాడు. సుందరం చేసినపని చాలాగొప్పది మహాత్ములు పైతం దీనిని మెచ్చుకుంటారు. శత్రువుకి కూడా ఉపకారం చెయ్యడం మహా త్తర విషయం. చిన్నప్పటి పద్యం ఒకటి జ్ఞాపకం వస్తోంది:

చంపదగిన యట్టి శత్రువు తనచేత జిక్కనేని కీడు చేయరాదు; పొనగ, మేలు చేసి పొమ్మనుట చాలు,"—

అని ఇంకా ఏదో చెప్పబోతూంటే, (64 వ పేజి చూడండి)

★ అత్తా తో డికోడలీయం ★

(21-వ పేజీ తరువాయి)

మెలిగా ముందుంచిన పండ్లూ, పాలూ, పక్షిపాతం లేకుండా పుచ్చుకున్నారు మా అత్తగారు.

మా తోడికోడలూ నేనూ భోంచేసి తమల పాకులపాందాను తోసహా వచ్చి మా అత్తగారి పక్కనే కూర్చున్నాం. మా అత్తగారు మా తోడికోడల్లా వచ్చేల్లోపుగానే అరటిపండ్ల తొక్కలన్నీ పక్కనేవున్న మంచంకిందికి తోశారు. మమ్మల్ని చూస్తూనే “కృష్ణా” అంటూ నేలమీదనే కాస్త నడుంవార్చారు.

“అజమిలమ్మాయ్ కిందపగరున్నారు. పక్కనే మంచంవుందిగా,” అన్నది మా తోడికోడలు

“ఆ ఈకట్టే నెక్కడ పారేనే ఏంటే” అన్నారు విరక్తిగా మా అత్తగారు.

“ఇన్నాళ్లూ మీ ఒళ్లు కట్టే. కాని యిప్పుడట్లాకాజే. పాపం పెద్దతనం లో వాతించేస్తే...అవస్తే...” అన్నది అసాధుర్ని రాలిన మా తోడికోడలు. మా బావగారు వూరుకోమంటూ మా అత్తగారు చూడకుండా నెత్తి బాగుకున్నారు.

“నాకు వాతంరాలేదూ—అవసా పట్టం లేదు. నేనెప్పట్లాగే వున్నా. అయినా తెలికడుగుతాగానీ, వచ్చినప్పట్నుంచీ నా ఒళ్లును గురించీ వాతాన్ని గురించీ చదువుతున్నా వేమిటా గ్రంథం!” అన్నారు బాగా ‘హీ టెక్నికొయిన మా అత్తగారు.

“ఆ-ఆనాడు నా లావును గురించీ చేతం అంతా చెప్పి మీరు నన్నెంతా తెలియాలా!”

అన్నది అక్కసు కడుపులో పెట్టుకున్న మా తోడికోడలు.

“నేనేమీ చేతం అంతా చెప్పలేదు. చూసేవాండ్రకు కంఘు లేకపోతేగా!”

“కంఘున్న వాళ్ళేవ్వట్లా నేను లావుగా వున్నానని ఏనాడూ అన్నేదు—”

“అయితే ఏమిటే నువ్వ నేదీ! నాక్కండు లేవంటావా! పంఘు లేవంటే ఒప్పుకుంటాను. దాందుంపడేంద కంఘు కూడా లేవంటే ఎట్లాచచ్చేదీ! యీరోజు జబ్బు చేసి నువ్వు చిక్కిపోయావేమోగాని మొదట్నుంచీ నువ్వు లావనేకంతి అందరికీ తెలిసిందేగా!”

“అదుగో ఆమాటే నేనడుగుతున్నా—మొదట్నుంచీ మీఒళ్ళు కట్టెలావున్నా, యీరోజు పెట్టెలా వుందని చూసేవారల్లందరికీ తెలిదాంటే? నన్ను చూసి నవ్వివనాళ్ళే యీరోజు మిమ్మల్ని చూసి నవ్వడం లేదాంట..”

“నవ్విలే నవ్వనీ, నీచేత మాటలు పడమని భగవంతుడు నాముఖాన రాశాడు. తప్పకుండా!”

“నాచేత మీరేం మాటలు పడలేదమ్మాయ్. అన్నిమాటలూ నేనే మీచేత బడాను. మా పుట్టింటివాళ్ళు గతిలేని వాళ్ళన్నదీ మీరే. మా పుట్టింటివాళ్ళకు శుచీ, శుభ్రం తెలిదన్నదీ మీరే—

మా వియ్యాలవాళ్ళని తిట్టిపోసింది మీరే—

నా కోడలికి ముక్కు సాట్లన్నదీ మీరే. నా మొగుడు నామాట విన చెడిపోయా

డన్నదీ మీరే—

నేను గయ్యాలిననీ, రాక్షసిననీ ఆడిపోసుకుంది మీరే.....”

“ఆగిపోయావేం...! ఇంకా చదువూ. నీనోటి కడేముంది! ఎన్ని అభాండాలయినా వేస్తావ్.”

“నేనేం అభాండాలు వేయడకలా... ముఖం వుంది, అదం వుంది, అనలేదని ప్రమాణం చెయ్యండి...”

“నువ్వ నేనెంకుకే ప్రమాణం చెయ్యడం. పాపం ఎక్కడుంటే భయం అక్కడుంటుంది. నాకేం!”

“మరి భయంలేనప్పుడు ప్రమాణం చేయడానికేం!” అన్నది లాయరు కూతురైన మా తోడికోడలు.

మా బావగారికోసం వెతికాను... కనిపించలా. ఇదరూ తెచ్చిపోతున్నారు. అప్పటికే భయపడుతూనే “వూరుకోండతా” అన్నాను. ఆమాట అంటానికి అంతవరకూ నాకు ‘ఛాన్సు’ యివ్వలా వాల్చిద్దగా.

“నన్ను రుకోమంటా వేమిటే! అదటా నోరుపారేసుకోడం బాగుందా! అగ్లింగుకే యీ కొంపకు రావడం అంటే నాకిష్టం వుండదు. ఏనాడు మా తోడికోడలు పోయిందో ఆనాడే యీ యింటికి నా కూబుణం తీరిపోయింది.”

మా తోడికోడలు వూరుకోలేదు.

“హో యబ్బ... తోడికోడలుండగా యిదిరికి మహా సరిపడ్డట్టు. నాయో సందం! హెవరికి తెలిగు!” అంటూ సాగింది మా తోడికోడలు.

“తెలిసే తెలిసిందిలేవే. నా తోడికోడలైనా, మేనతైనా ఆవిడే గనక, ఓ మాటన్నా పడుండేదాన్ని. నీలాగా నా తోడికోడలు అత్తను అడుపులు పట్టించలేదు.”

“అదుగో ఆమాటే అనొద్దంటా. అత్తను నేనా అడుపులు పట్టించాను! మొగుడు చచ్చిన ఆడబగుచును నానా అవ్వలూ పెట్టి అడుక్కుతినేట్టు చేసిందినేనాంట..”

“నేనేం అడుక్కు తినమని పంపలేదు. అడుక్కుతినే బుగులుండేవాళ్ళే అడుక్కు తింటారు. ఇంతకూ దానిపిల్లని నీ పుట్టింటి వాళ్ళలో యిచ్చుకుందనేగా దాన్నింటిగా వెనక్కిసుకు రావడం?”

“నేనేం వెనక్కిసుకురాలా. ఆవిణాగతి చెసినందుకు వూరూ, నాడూ అనుకుంటే నూ.....”

“హో యబ్బ... నువ్వు అత్తను తెట్టిన అగచాటు ఎవ్వరూ అనుకోనట్టు...”

“మీలాంటినాళ్ళు తప్ప ఎవ్వరూ అనుకోలేదు మంచానబడ ఆ విడికి నేను చేసిన చాకిరి వూరందరికీ తెలిసిందేగా! నిజం నిలకడమీద తెలుసుంది...”

“ఆ - తెలుసుంది. నీనోటికి భయపడితే, తెలికేంజేస్తుంది?”

వూపు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగుతున్నదన్నీ, మీ సరియైన దర్శనసుగురించినీ మీరు తెలుసుకోవగోరినట్లయితే ఒక పోసుకొరుపిన మీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేగున్నూ, మీరు వ్రాయు లేది, వేళి వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిగునామ యున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

శ్రోత్రివ శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము శుజించి, మీరు కొద్ది వ్రాసిన లేదిలగాను గురిమాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, వివ్యవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మాద్యులు, ఆశోగ్యవిషయము, పరకేశికమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీశుఖము, సంతానము, నిధిని క్షేపములు, లాటరీ, ఆకస్మాద్యవికల్పము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారిగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము (వి. పి. చారిలు ప్రత్యేకం) గుప్తగ్రహము లేవయినా వున్న యెడల కాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము వివరములు మా పూచీ పై పంపబడును. మేము పంపిన భోగలా మీకు తృప్తగా నుండనియెడల పేకము వాదకు చేయబడును. ఒక సారి పరిశీలించి చూసుడు. మీ అప్రమ ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri. Rai lyotishi (WP-13) Jullundur City.

“అదుగో మళ్ళీ మూటే అనొద్దంటూ, నానోరు, నోరు అంటారే. మీ నోటికి భయపడం చెవరు! మీ పేరంటేనే మా పుట్టింటివాళ్ళు చూడిలి చసారాయితే!”

“నా పేరంటేగావో, నీ పేరంటేనే నాపుట్టింటివాళ్ళు భయపడి చస్తారు. ఎందుకీ నీగులేని మాటలు పోనినూ..... ఎవరె నా పోటే నవ్విపోతారు. ఎవరికి తెలియదు! ఎవరి నోరెట్టాంటిదా!”

“అంధరికి తెలుసు, అన్నది మాతోడి కోడలు చేతులు లిప్పతూ. ఇంక లాభం లేదని “నువ్వె నా వూరు కోవమ్మా” అంటూ మాతోడికోడలు చేయిపట్టుకొని లేవదీసి వంటింటివేపు తీసికేశాను. మాతోడికోడలి కోడలు మా అత్తగారి దగ్గర కూర్చుని పూరుకోండవ్వా...” అంటూ బ్రతిమాలింది. అంతా సద్దుమణిగాక బయటించి మా బావగారు పిల్లిలాగా లోపలి కొచ్చారు. తెల్లదుగట్ల మూడింటికే లేచి వేడినీళ్ళు పెట్టింది మాతోడికోడలు మాన్నానాలకు. అప్పటికే స్నానం, గీసం వురించుకుని మా బావగారు ద్రోవర్ను నిద్రలేపడానికి వెళ్ళారు. రాత్రిజరిగిన చెబ్బలాట పూరిగా మర్చిపోయి మా అత్తగారూ, తోడికోడలూ ఎంతో ఆపాయం గా మాటాడుకోడం చూసి నేనూ, మాతోడి కోడలి కోడలూ విసుబోయాం.

తీరా బయల్లేరువ్వడు మా బావగారి తోబాటు మాతోడికోడలు కూడా వస్తే బాగుండుననిపించింది. కాని చంటిపిల్లాణ్ణి, కోడల్ని ఒంటరిగా విడిచిపెట్టి వీట్లొస్తుంది. పోనీ కోడల్ని, పిల్లాణ్ణి కూడా కొండకు పిల్చుకెడితే! అయినా నేనుగా మాతోడికోడల్ని కూడారమ్మని పిలిస్తే మా అత్తగారి కేం కోపం వస్తుందోనని నోరు మూసుకూరుకున్నాను. తీరా బయల్లేకే ముందు “ఏ మండోయ్ పిల్లాడివి, అబ్బాయివీ కొన్ని ముడుపులు అట్టాగే వున్నాయి. తీసుకెళ్ళి హుండిలో వేస్తారా లేకపోతే రేపు మనం వెలి నవ్వుడు వెయ్యుచ్చంటారా!”

“పోనీ మనం వెలి నవ్వుడే వేద్దాం. కోడలూరి కళ్ళలోగా మనం ఎటులిగి కొండ కోసారి వెళ్ళాలిగా!”

“పోనీ పిల్లాడికి మొక్కుబడి వుంటే నీ కోడల్ని, పిల్లాణ్ణి కూడా తీసుకు రారా,” అన్నారు మా అత్తగారు.

“ఆ ఎందుకులే కక్కీ. మీకు లేని పోనీ యిబ్బంది. పైగా అవ్వదగ్గిరుంటం బాగా అలవాటయింది వాడికి”

“పోనీ దాన్నీ కూడారమ్మనా. అందరం కలిసే వెళ్ళొద్దాం. మళ్ళీ మళ్ళీ వెళ్ళడం ఎందుకూ? ఎటూ రేపొచ్చేస్తాంగా?”

“దానిష్టం కక్కా” అంటూ తప్పుకున్నారు మా బావగారు.

“మధ్య నాయిష్టం ఏమిటండోయ్!

పోనీ వారంరోజుల తర్వాత వెళ్ళేది యిప్పుడే వేడదాం పడండి,” అన్నది మాతోడి కోడలు. “బ్రతుకు జీవుడా” అనుకున్నాం అంతా ప్రయాణమయ్యాం.

కాగో చోటుంటుందా వుండదా అన్న సందేహం అందరికీ కలిగిందిగాని ఎలాగో సద్దుక్కుర్చున్నాం. నేను మా అత్తగారికి తోడికోడలికి మధ్య కూర్చున్నాను. మాతోడికోడలిపక్కనే, పసిబిడ్డను ఒళ్ళో పెట్టుకుని, కోడలు కూర్చుంది. ముందు నీట్లో మరయారం పక్కన మా బావగారు కూర్చున్నారు. నిండుగావున్న సామాన్లతోనూ, మనుషులతోనూ గర్భిణీస్త్రీలా బయల్దేరింది కారు.

“కక్కీ! చుక్కలపర్యంతం గాలిగోపురం చూశావా యిక్కణ్ణుంచి కనబడుతుంది. అదుగో ఎడంవైపు లోయలో.”

“ఒయబ్బ, లక్షసార్లు చూశాను” అని

మా అత్తగారు అంటూండగానే థాం అంటూ పేలింది మళ్ళీ. “ఒయమ్మ” అంటూ పురిక్కి పడి నన్ను పట్టుకున్నారు మా అత్తగారు.

మా అత్తగారు కూర్చున్న వైపు లైశ మళ్ళీ పంచరయింది. నేను నవ్వుపుకోలేక సతమతమయ్యాను. మళ్ళీ ఏ ఇనపమేకో లైశో దిగుంటుంది. లేక లైశే “బరస్టయి” వుంటుంది. అయినా మా అత్తగారు కూర్చున్న వైపు రెండుసారూ పంచరుగావాలా! మాతోడికోడలు మూతికి వమిటకొంగు అడ్డం పెట్టుకుని నవ్వుకుంది.

“మళ్ళీ ఏమొచ్చిందే” అన్నారు మా అత్తగారు.

“ఏంరాలేదు. లైశ తంచరైంది” అన్నాను.

“అయ్యో నీలైరు దొంగల్లోలా. యివేం లైశూ, యిదేం కౌరూ. మాట మాట్లాడితే థాం థాం అంటూ పేలిపోతుండేమిటే

ఎక్కువ సొగసైన...

ఒత్తుగావచ్చిన పొడుగైన అందమైన కేశములు!

కాఫేట్ పెర్ఫ్యూమ్ కాసర్ హెయిర్ ఆయిల్ ను రోజూ తలకు రుద్ది రాసుకోండి. అలా చేస్తే, యౌవన కాంతిలో దివ్యముగా తళతళ మెరుస్తున్న కేశములు ఒత్తుగా, పొడుగుగా మరియు అందముగా పెరుగుటను చూచుటకు మీరు ఆనందిస్తారు. అందరి ప్రశంసలను పొందేటట్లుగా మీ కేశ సౌందర్యానికి వన్నె తెస్తుంది.

ఉల్లాసము కలిగించే సువాసన—

ఇది మీ మటుంబమునకు నచ్చుతుంది!

కాలేట్
పెర్ఫ్యూమ్
కాసర్
హెయిర్ ఆయిల్

ఎకానమీ సైజు సీసానుకొని మెడబ్బు ఆదా చేసుకోండి!

CGH/013

★ అత్తా తోడికోడలియం ★

బెడవకారూ" అని విసుక్కుంటూ మాతో బాటు కారు దిగారు మా అత్తగారు.

"తెరు పంచరయితే కారేం జేసుంది కక్కా! మరో స్పేర్ తెగు వెసుకోవోయ్" అన్నారు డ్రైవర్ తో మా బావగారు. డ్రైవర్ భయపడుతూ నించున్నాడు. నా నుండే గతుక్కుమంది. అన్నట్లు వున్న స్పేర్ తెర్ కానా మొదట పంచరయినప్పుడే వెసే చోడు. ఏంచేయడం!

"మానూ నిలబడతావేం డ్రైవర్" అని గడించారు మాబావగారు. విధిలేక నేనే చెప్పాను. బయలుదేరిన వెంటనే ఒక తెరు పంచరెందరి అప్పుడు వెసిన స్పేర్ తెర్ రయిప్పుడు పంచరెందరి.

"అట్లాగా. సరే అయితే, ఏదైనా బస్సు నుండిగా ఇప్పుడు! అందులో మనం అంతా కొండెక్కాం. కారిక్కుజేవుంచి, యీపని పిల్లాణ్ణి కొనేపు కారుకు, కాపలావుండమని డ్రైవర్ను దిగువ తిరుపతికి పంపించి తెగు రిపేరు చేసుకురమ్మంటే సరి" అంటూ కాల్తోవున్న సామాన్లన్నీ కిందికి దించారు మాబావగారు.

"అట్టే, ఆపాతబస్సు ఎన్నడూ ఇట్లా పంచరూగాలేదూ, పాడూగాలేదు" అన్నారు మా అత్తగారు రోడ్డుపక్కనున్న బండమీద కూర్చుంటూ.

"అందుకనేగా ఇప్పుడు మీ కోసం బస్సులో పోబోతున్నాం," అన్నది మా తోడికోడలు నవ్వుతూ.

"అ-మాకాలంటే బస్సులు గాకపోలే ఈకారన్నీ ఎక్కడున్నాయితే" అన్నారు మా అత్తగారు.

"మాపెదనాన్నకు కారుంజేది. చిన్నప్పడంతా నేనాకాలోనే తిరిగేదాన్ని."

"మాకు పెదనాన్నలూ లేరు, కాదూ లేవు. మానాన్న మామూంటే గుర్రపుసార్లలోనే ఐళ్ళెవారో ఎక్కడికి వెళ్ళాలన్నా! అన్నారు మా అత్తగారు మళ్ళీ విగుసుకు పోయి. మాబావగారికి ఖంగారు పట్టుకుంది.

"అ-అ-కక్కీ వాళ్ళ నాన్నకు గుర్రబృందీ వుండేదట క్యాంపుల కెళ్ళేదానికి" అంటూ మా తోడికోడలి నోరు మూసుకోమని గుడ్డు

రిమి చూశారు బావగారు. మా తోడికోడలు నోరు "ఆటోమేటిక్ సిస్టమ్" లో పని చేసుంది. ఆవిడొద్దనుకున్నా ఆవిడనోరు ఆవిడ కంట్రోల్లో వుండదు.

"ఏమోనమ్మ! నేనెన్నడూ గుర్రబృందూ ఎక్కలేదు, ఒంటెగుబండ్లూ ఎక్కలేదు! అన్నది తనూ రోడ్డుపక్కనున్న కొండరాళ్ళ మీద కూర్చుంటూ. మా అత్తగారి ఒళ్ళు భగ్గున మండింది.

"అదేమిటే! గంటూరుజలావాళ్ళకు గుర్ర బృందూ, ఒంటెగుబండ్లూ గాక పోలే విమానాలెక్కడున్నాయే తిరగడానికి," అన్నారు మా అత్తగారు.

"దానిముఖంలే కక్కీ! ఒట్టి బడాయి కోరు," అన్నారు మా బావగారు.

"నేనేం బడాయిలు చెప్పలేదండోయ్. మాక్కారుంజేదిగనక చెప్పాను. గుర్ర బృందీని గుర్రపుసార్లంటూ నేనేంగొప్పలు చెప్పుకోలేదు" అన్నది మా తోడికోడలు.

"అయ్యో క్షీరామచంద్రా! చిన్నప్పడంతా అట్లా నేనాళ్ళంగనక యిప్పుడూ వుసిక్కున ఆమాటే వచ్చింది."

"పోనేకక్కీ! తప్పేముంది. నువ్వురు కుంటావాలేదా!" అన్నారు మా బావగారు మా తోడికోడలి నమిలిమింగేట్లు చూస్తూ.

"అంటే అన్నదిలేరా! నేనిమా మాట్లాడనే. నోరు మూసుకుర్చుంటే పోయే" అన్నారు మా అత్తగారు కొడుకును తృప్తి పరచడానికి.

"నీమాటకేం కక్కీ! నేనే న్నోటికి భయపడి నోరు మూసుకుర్చుంటాబోక సారి," అన్నారు మాబావగారు నవ్వుతూ. మా తోడికోడలికి మళ్ళీ కొపం వచ్చే లోగానే, బస్సు వచ్చేసి, ముఠ్యల్ని బ్రతికించింది.

కొండమీద ట్రావెలర్సు బంగళాలోనే అంతా వుండే ఏర్పాటుచేశారు మా బావగారు.

వెళ్తూనే గుడికెళ్ళి స్వామిదర్శనం చేసుకుని, ముడుపులూ, అపరాధ కానుకలు హుండిలో వేసి, పిలడి మొక్కుబడిగాడా తీర్చుకుని, తిరిగిబంగళాకొచ్చాం. మేమంతా హోటల్నుంచి తెప్పించినభోజనమే చేశాం,

మా అత్తగారుమాత్రం గుడిమంచి అర్చకులు తెచ్చిచ్చిన పులిహోర, దద్దోజనం, చక్కెరపాంగలి, వడలూ వగైరా తీసుకొని భుక్తాయాసంతో క్రిష్ణా అంటూ కాసేపు నడుం వాల్చారు.

ఆమెపక్కనే మా తోడికోడలు కూడా నడుం వాల్చింది. నేను, మా తోడికోడలి కోడలూ పిల్లాణ్ణి నిద్రపుచ్చి ఏమివోచక

స్వామివారి రోజాతోట మాట్లానికి బయలుదేరాం. తోటంతా గులాబీపూలు విరబూశాయి. కాని కోయదానికి లేదుగా! కోసినా పెట్టుకోదానికి అంతకన్నా వీలేదు. మాయదరి ఆడవృందయాల ఆపూలుమాసి తిలాడిపోయాయి. అప్పటికి పెదపెద పూలన్నీ విడిచిపెట్టలేక కోశాం.

కొని భయంవేసింది—ఆ పూలన్నీ మా అకట్టి, మేంవుండే గదిలోవున్న వెంకటేశ్వరి స్వామి పటానికే వేదా మనుకున్నాం. పూలుకోసినందుకు 'అపచారం' అంటూ చెంపలేసుకుంటూ తిరిగి బంగళాకొచ్చాం. ఈలోపుగా మా అత్తగారు, తోడికోడలూ ఏఘట్టంలో వున్నారోనని భయపడుతూనే వచ్చాం.

కొని తీరా బంగళాకొచ్చి, వాల్చిదర్శి చూసి, మా కండ్లని మేమే నమ్మలేక పోయాం, "కలయో! కైష్టవమాయయో" అన్నట్లు. మా అత్తగారు మాతోడికోడలూ పడిపడి నవ్వుతూ, "ఫోంజ్లా" అంటే "ఫి ఫోగాడిదా" అనుకుంటున్నారు. ముఠ్యల్నిదర్శి చూసి "రాంజే కోడలూ, మీకు తొందరో పప్పున్నం పెట్టే ఏర్పాటు చేసున్నాం,—" అన్నారు యిద్దరూ ఏకకంఠంతో—

అంటే మా తోడికోడలి అన్నకొడుక్కు మా అత్తగారి పెద్దక్క రెండవ మనవరాలి యిచ్చేట్టు, వాల్చిదర్శి ఒప్పందాలు జరిగి పోయాయన్నమాట.

"మరి కట్నంమాటా?" అన్నది మా అత్తగారు.

"ఆ కట్నమూలేదు, కాకరకాయా లేదు. మీరుండంజ్లా. మా అన్నను నేను ఒప్పిస్తాను. పరాయివాళ్ళిం గనకనా! అంతా బీరకాయపీచేగా!" —అన్నది మా తోడికోడలు.

"అంతేలే. అయినా వున్న ఆస్తంభ! మా అక్క యింకెవరికి కిస్తుంది? యిద్దరు మనవరాళ్ళకేగా! —అయితే పెళ్ళి కొండ మీదనేగా."

"అహ—మా అన్నపిల్ల పెళ్ళిళ్ళన్నీ కొండమీదనే—"

"ధన్యస్యి. ఎవరా అదృష్టవంతులు!— ఏమి నాభాగ్యంబు!... మీరిరువురూ కలిసి ఒకానొక శుభకార్యంబు తలపెట్టుట అపూర్వం, అద్భుతం, ఆశ్చర్యం!

మరా: ఆలనగ్నం అమృతం విషం... ఆశుభకార్యం వేదో సత్వరంబు కానిండు," అన్నారు మా వెనకనించి వచ్చిన బావగారు "అదేమిటో నరం...నాటకం భాష మాట్లాడుతున్నావ్!" అన్నారు మా అత్తగారు నవ్వుతూ.

"అవును కక్కీ! నిజంగానే, నేను నాటకంలో 'బుస్సీ' వేసి ఒక్క అరుపు అరుస్తుంటే, హాల్లోవుండే జనంఅంతా చూడిలి

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుతో చేరినది. మేహము, నిశ్చిత, నిస్పృహవగైరా హరించి నిలమురిచువృద్ధికి నిలచును. కిక్కురు 1-4-0 పోస్టిక 1-1-0

జి. పి. పి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి (PU) నెల్లూరుజిల్లా.

చచ్చేవాళ్ళ నుకో. పిల్లలు పాలుతాగడం మానేసి, గోలగా ఏడ్చేవాళ్ళు కక్కీ!" అని మా బావగారు చెబుతుంటే మేము నవ్వుకుంటూ వుండలేకపోయాం.

"ఎట్టాగా! అయితే మరి నీ పెళ్ళాం చేత గూడా ఒక నేపం వేయించలేకపోయావుట్రా," అన్నారు మా అత్తగారు నవ్వుతూనే.

"అ-నాముఖాని కదొక్కటే తక్కువ," అంది మా తోడికోడలు, మూతి ముడుచుకుని.

"అబ్బే. నాటకాల్లో సాంత పెళ్ళాం పక్కనుంటే నటన రాణించదు కక్కీ! అయినా నా పెళ్ళాం నిత్యజీవితంలో కాకలుతీరిన కథానాయకగాని నాటక రంగానికి ఆముఖం కాస్త." అంటూ మా బావగారు మా తోడికోడల్ని ఏడిపించడం మొదలెట్టారు.

"పోనండి, మా ముఖాలపి. ఏంకాస్తాం!"

"ఆ నీదంతా చోద్యమే మరి నీ నూ, వాడేదో ఎగతాళికంటేనూ.."

"అయ్యోరోజు ఎగతాళికంటం గారులే. ఎప్పుడూవుండే. ఆయన అందానికి, రంగుకూ నేను తగనని, తను అనేదిగాక, అందరిచేతా అనిపించాలా!"

"నువ్వే చెప్పు కక్కీ! నా అందానికి, ఆ కాతానికి యిది ఏమాత్రం తగదని నా పెళ్ళి స్వగు అందరూ అన్నదేగా," అన్నారు మా బావగారు పెళ్ళాన్నేడి పించడంలో ఒళ్ళుమర్చిపోయి.

"అ-ఎవరిమాట దాకానో ఎందుకూ!

యా మికక్కే అంది," అన్నది మా తోడి కోడలు.

"నేనేమీ అన్నదమ్మాయ్" అన్నారు మా అత్తగారు ఖంగారు పడుతూ.

"ఆ అనకేం లేండి. అన్నీ అన్నారు. మా చెలెలి పెళ్ళి కొచ్చినప్పుడు మా పెరట్లో వున్న సపోటా చెట్టుకింద కూర్చుని మీరొ మీతోడికోడలు మాట్లాడుకోలా! నేను మీ అబ్బాయి కేమాత్రం తగననీ, మా వంశం అంతా అనాకారనీ."

"ఎమిటే మహా చూసినట్టు, వినినట్టు మాట్లాడుతున్నావ్. అహ. తేలికడుగుతా గానీ, నీ యింటికొచ్చి పట్టుమని ఓపూలైన వుండనీ నేను, మీ పెరట్లోవున్న సపోటా చెట్టుకింద తీరిగా కూర్చో వచ్చానంటే మరి అభాండాలు వేయడం నీ కలవాటుగాక పోలేనూ" మా బావగారు మెల్లిగా అక్కణ్ణించి జారుకున్నారు.

"నేనేం అభాండాలు వేయడం లేదమ్మాయ్ అని లేదంటం మా వంశంలో లేదు" అన్నది మా తోడికోడలు.

"అ. ఏం వంశమేమాయదారి వంశం పోనిద్రూ" అన్నారు మా అత్తగారు మూతి మూడు వంకలు తిప్పి మా తోడికోడలు తారాజువ్వలా లేచింది.

"మాది మాయదారి వంశం. సరే ఒప్పుకున్నాను. మళ్ళీ ఆ మాయదారి వంశంలో పిల్లాడే ఎంగుక్కొవల్సి వచ్చాడంటే మీ అక్క మనవరాలికి" అంటూ నిలదీసింది మా తోడికోడలు.

"నాకవ్వరూ కావలసిరాలేదు తల్లి ప్రస్తావనొచ్చింది గనక అన్నాను. నీకూనీ వంశానికి ఒక్క నమస్కారం" అంటూ మా అత్తగారు కిరీరాన్ని ఒక్క ప్రదక్షిణ చేయించి లేచి లోపలికెళ్ళారు. మా తోడి కోడలు కూడా లేచి నిలబడ్డది. "నా వంశానికేం నిక్షేపంలాంటి వంశం ఎటొచ్చి ఖర్చం జాలక మీ రాక్షసివంశంలో వచ్చి పడ్డానే గాని..."

మా అత్తగారు లోపల్నుంచి అందుకున్నారు!

ఎవరిదే రాక్షసి వంశం! ఎవరిదీంట. బలవంతంగా అత్తను బక్కటో కూర్చోబెట్టి భావిలో దింగింది ఏ రాక్షసి!"

"నాయ్యో నాయ్యో, మీ అన్యాయం కూలం. యింత అన్యాయమా! తల్లి మాటలు విని నన్న న్యాయంగా బక్కటో పోడేనీ భావిలో దింగింది మీ అబ్బాయి! నేనా"

"వాణ్ణెందుకంటావే నోలేని ధర్మరాజూ"

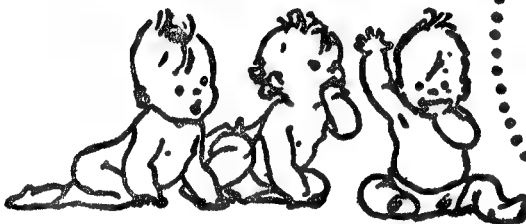
"అ-మీ నోరుకాస్త అరువిస్తారనీ."

"నీనోటి ముంగు నానోరేం పనికొస్తుండే. నా వంశాన్నంతా మాడలొట్టిన నోరు నీదీ."

"మీ కారవవంశాన్ని మాడలొట్టడం ఎవరి చేతవుతుందీ. మాడిలిచస్తారు. నేనొక్కతైనే మొండికెత్తాను."

"కారవవంశం మీదిగాని మాది గాడేవ్. మాది నోళ్ళ పొండవ వంశం."

పిల్లల కడుపునొప్పులు త్వరలో నివారించును

గ్రైపానిల్
(గ్రైప్ మిక్చర్)

'టెననర్' వారి ప్రాధికృత

MARTIN & HARRIS (PRIVATE) LTD.

MERCANTILE BUILDINGS, LALL BAZAR, CALCUTTA - I.

ALSO AT

BOMBAY

MADRAS

DELHI

RANGOON

★ ఆత్మ తోడికోడలియం ★

“మరి ఆ కారవంశంలో వాడి మెడకే మీ పాండురోగపిల్ల పెండుకు అంట గట్టలని చూస్తున్నారు.”

“మా పిల్లకు పాండురోగమూ లేదు, మీ ఉబ్బునపిల్లడి కివ్వనూ యివ్వం” అంటూ మా అత్తగారు మళ్ళీ లోపలికెళ్లారు.

“మీ పిల్లాడికి ఉబ్బునమూలేదు, మీ దిక్కుమాలిన స్వయంభం మా కొద్దనూ వద్దు” అంటూ మా తోడికోడలు కూడా లోపలికెళ్లి పోయింది.

గాలివాన వెలిసింది! కాని అన్యాయంగా కుదిరిన సమ్మంధాన్ని, కాబోయే పెళ్ళిని వీళ్ళిద్దరూ పోట్లాడుకుని చెడగొట్టారే అని భావపడ్డాను. మా బావగారు మెల్లిగా లోపలికొచ్చారు.

అయనకు టైమింగ్స్ బాగా తెలుసు వనిపించింది. ఆ ప్రాంతాల్లోనే వుండి వుంటూ రంతి వరకూ. ఉన్నట్టుండిమా అత్తగారు సామానంతా తెచ్చి పోలో పడేస్తూ, “బయిలేరవే. ఇంక దీనిముఖంజూస్తూ యిక్కడొక్కటూనూ వుండను” అన్నది.

మరోవె ప్రయత్నించి బట్టలసంచి, పిల్లాడు ఆడుకునే బొమ్మలూ అన్నీ తీసుకుని వచ్చి పోలో పడేస్తూ. “బయిలేరండి ఇంక యీమాటలు పడుతూ ఒక్కటూనూ పుకడలేను” అన్నది మా తోడికోడలు.

మా బావగారు తలబట్టుకుని కూర్చున్నారు.

నేను మా తోడికోడల్ని బ్రతిమాలి ప్రయాణం మాన్పించే సరికి తాతలు దిగిచ్చారు. మా తోడికోడలి కోడలు చిన్న పిల్లయినా ఎంతో యిదిగా మా అత్తగారిని

బ్రతిమాలి, తెల్లారు గట్ల సుప్రభాతం చూసిపోదామని నద్దు జెప్పింది దగ్గర కూర్చుని.

■ రాత్రి నిద్రపోయేవాకా మా అత్తగార్ని, మా తోడికోడల్ని, ఒకచోట చేరకుండా నేనూ, మా తోడికోడలి కోడలూ చెరోకళ్ళ దగ్గిరా కాపలావుండాల్సివచ్చింది.

సుప్రభాతానికి వెళ్ళడానికి తెల్లారుగట్ల రెండింటికీ లేచాం—

పిల్లాడివిడువూ, మా తోడికోడలి జోల పాటూ, మా అత్తగారి గోవిందనామాలూ కలిసిన నేపథ్యసంగీతంతో స్నానాలు ముగించుకొని, అందరికంటే ముందే గుడి దగ్గరికెళ్ళాం. తలుపులుతీయడానికి కాసేపు; అన్నకులకోసం కాసేపు కాచుకున్నాం “కాసల్యా సుప్రజారామా” అని ఆరింభిస్తూనే మా అత్తగారు మొకంవచ్చి పడి పోయారు. అందరం ఖంగారుపడిపోయాం.. అంతకుముందునుంచీ కడుపులో వికారంగా వుండంటూన్న మా తోడికోడలుకూడా తల తిరుగుతోందని పడిపోయింది. ఇద్దరూ ఒక్కసారిగా అటాపడిపోవడంచూసి, అందరం నోటమాట లేకుండా కొయ్య బారి పోయాం...

“ఏదో అపచారం జరిగివుంటుంది”... అని అక్కడున్న వాళ్లంతా అనుకోడం విని పించింది.

“అసలే వాతకేరీరాలూ, పైత్యతత్వాలూ. తెలవారుగూమన లేచేసరికి, నిద్రచాలక మరీకొస్తే పైత్యించాయి కేరీరాలు” అంటూ కానిని చిన్నట్లు యిద్దరి ముఖంమీదా చల్లారు మా బావగారు.

కాసేపటికి యిద్దరూ మెల్లిగా లేచి కూర్చున్నారు. ఒకళ్ళ ముఖాలు ఒకళ్ళ మాసు కున్నారు. “అపచారం వెంకన్నా, అపచారం జరిగింది నాయనా” అంటూ రెండు చెంపలూ ఢెల్లుఢెల్లున కొట్టుకున్నారు మా అత్తగారు.

“అపచారం వెంకట్రమణా! అపచారం అయింది తండ్రీ!” అంటూ ఢెజేల్ ఢెజేల్ మని కొట్టుకుంది రెండు చెంపలూ మా తోడి కోడలు. “దీని భావ మేమి తిరుమలేళి అన్నట్లు మేమంతా వాళ్ళిద్దరినీ చూస్తూ వుండిపోయాం.

“చూశావంటే, పదరవాకే, పదరవాకే అంటే వింటావా! మనం ఎన్ననుకుంటే ఏం. మాటిచ్చాం వెంకన్నకు. ఆయనూరు కుంటాడా! కొండమీద పెళ్ళిచేద్దాం అనుకున్నామా, లేదా.”

“అవును; అనుకున్నాం,” అన్నది మా తోడికోడలు నీరసం గా తలుపుతూ.

“నీ యివ్వం వచ్చినట్లు వాగావు. యివ్వుడైనా తెలిసిందా! వెంకన్నకు కోవ వచ్చిందే” అన్నారు మా అత్తగారు.

■ అదే; అదే; నేనూ ఆ మాటే అనుకున్నా. లేకపోలే ఎన్నడూలేంది నేనిటా తలతిరిగి పడిపోవడ మేమిటి” అన్నది మా తోడికోడలు—

“పోనీలే, యిది ఒకండుకు మంచి దయింది. ■ పెళ్ళిదొత్తరగా కానివ్వండి” అన్నారు మా బావగారు నవ్వుతూ.

“ఏమే విమంటావ్!” అన్నారు మా అత్తగారు.

“నేనంటాని కేముందితా! అంతా అదుగో ఆ ఏడుకొండలవాడి దయ!—వెళ్ళునే మా అన్నకు జాబువ్రాసి, కుభలేఖలు వేయించ మంటాను”—అంటూండగానే సుప్రభాతం అయిపోయింది. బంగారు వాకిలికి వేసిన తెర తొలగించారు.

“గోవిందా గోవింద” అంటూ అందరం శ్రీనివాసమూర్తి దర్శనం చేసుకున్నాం.

కొండదిగి వచ్చినంతసేపూ—కాబోయే పెండికి కూరారాభారంలో వుండే బంధువుల్ని ఎవరెవర్ని పిలిచాలో, ఎవరోస్తారో, ఎవరురాలో మొదలయిన విషయాలన్నీ మాట్లాడుతూనే వచ్చారు మా అత్తగారు, తోడికోడలూనూ. ఆరోజువాళ్ళింతో వుండిపోమ్మని ఎంతో బ్రతిమాలించి మా తోడికోడలు—మా అత్తగారు మెతబడ్డారు. బాబోయ్, నాగుండెల్లో రెళ్ళు పరుగెత్తాయి. వాళ్ళిద్దరితోనూ దినగండిం నూరేండ్లాయు ఘనమాచారం. మళ్ళీ అగ్ని పర్యతాలు బ్రద్దలుగాకముందే, అక్కణ్ణించి బయటపడా లనిపించింది. మా బావగారికి ఆదేభయంలా వుండిపోవం! ఎందుకు లేవే. మళ్ళీ పెళ్ళికి వస్తారాగా” అన్నారు మమ్మల్ని సోగనంపుతూ. అన్నట్లు మొంగనక ఆరోజు అక్కడ ఆగితే ఆపెళ్ళికూడా మళ్ళీ ఆగిపోతుంది అని నాభయం. ఇంక జన్మలో మావారు లేకుండా తిరుపతి వెళ్ళడం ఆటే క్షేమంగాదనిపించింది.

ఇంటికొచ్చిన వారంరోజులకల్లా పెండి పత్రికలాచ్చాయి. మా అత్తగారి ముఖం సంతోషంతో చాటంతయింది.

“ఏమైనా, ఎన్నన్నా, ఒక్కసోరుతప్ప విడిచి, దాని మనసు మంచిదే” అన్నారు మా అత్తగారు. ఈమాటే మా తోడికోడలి ఎదురుగాలంటే ఆవిడెంత సంతోషించేది.

మొత్తానికి రెండుగ్రహాలు కలిసి శత్రు సానంలో చేరినట్లు, మాఘమాసంలో జరగబోయే పెండికి మళ్ళీ మా అత్తగారు, తోడికోడలూ ఒకచోట కలుస్తారు.

★ ఓం శ్యాంతి: శ్యాంతి: శ్యాంతి:!

శ్రీల ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు

లోధ

కేసరి కుటీరం
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
రామిపేట, మద్రాసు-14

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏజంట్
మొదట్లో ఏకరామ్జనంతి ధోర్న ఎలెక్ట్రిన్
విజయవాడ, సికిందరాబాదు.

వనితా లోకం

శ్రీ మతి ఇందిర

“రాజకీయాలలో స్త్రీలపాత్ర యెట్టిది?” అని నన్నీ మధ్యనే బి. యే. గారు తున్న ఒక సోదరి అడిగితే, నాకు నవ్వు చ్చింది. ఆమె నొచ్చుకుని, చిన్న బుచ్చుకుని, నా వరకే ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది.

“అదితరవాత చెప్పానుగాని, ‘రాజకీయాలలో పురుషులపాత్ర యెట్టిది?’ అనే ప్రశ్న కలుగుతుందా?” అనడిగాను.

“రేపు మా కాలేజీలో యీ విషయంమీద డిబేటు జరుగుతుంది. అందుకనడిగాను” అన్నది. అప్పుడామె కేవల నాలుగుమాటలు సాయంచేశాను. మరునా డాసోదరి డిబేటులో అద్భుతంగా మాట్లాడిన దని దరిమిలా ఒకలేక్చరరు సాక్షాదాక్షింది. నాకు సంతోషమయింది. అసలు సంగతేమిటంటే, పురుషుల విషయంలో యీ సంశయం కలగదు. స్త్రీల విషయంలో కలిగిందంటే, కారణం?

రాజు=పరిపాలకుడు; రాజ్యము=పాలింపజేడి; రాజకీయము=పాలించే విధానము; (పూర్వం విశిష్ట రాజనీతి ననుసరించేవారు. ఇప్పుడంతా కుట్రనీతి; చాణక్యనీతి) కాబట్టి రాజకీయములు, రాజునకూ రాజ్యమునకూ మధ్య, అనుసంధానములుగా, పరస్పర ప్రయోజనకరములుగా వుంటాయి. రాజ్యమనగా ప్రజలు—అనగా సంఘం, కాబట్టి రాజకీయమనగా ప్రజాసేవ. అదియే సంఘసేవ. అంతే! అందులో ఒక వ్యక్తి యొక్క స్వాధీనితావులేదు. A=B;

B=C; డే ఫోర్, A=C అనే అల్పబాలాటిదానినే జీవా అయినా చెప్పచ్చు. అంచేత, రాజకీయాలు యాక్వలెటు సంఘ

స్త్రీ పురుష భేదమేమిటి? ఇరువురూ సంఘ సేవకులే!

ఈ అసంతృప్తిలో మానవజన్మ మహాత్మ్యమేనని. మానవునకు విశేష విజ్ఞానముండుటయే ముఖ్యకారణం. శక్తివంతుడు త్రికాలవేది కాగలడు. అలా విద్య, శాస్త్రపరిచయాదుల వల్ల విశేషవిజ్ఞానములు వృద్ధిఅయి, ఆత్మవికాసం కలుగుతుంది. ఆరూప్య మూడు=తొమ్మిది అనే గణిత శాస్త్రానికిగానీ, ఛాండ్రోజకాపన్ ఆక్సిజన్=నీరు అని చెప్పే రసాయనిక శాస్త్రానికిగానీ, మరే శాస్త్రాభ్యాసానికిగానీ, స్త్రీ పురుషవిభేదమేలేదో, రాజకీయాలకు అంతే!

కాని గురదృష్టమేమంటే, పురుషుడే ప్రధానమన్నట్టూ, స్త్రీకనలా ప్రాధాన్యతయే లేనట్టూ, ఆమధ్య బాగావ్యవహరింపబడింది. ఇప్పుడూ వుంది. అది తప్పు. పురుషున కెన్ని విధులున్నాయో, స్త్రీకీ అన్ని వున్నాయి. పూర్వ మలా వర్తించారు. ఇప్పుడిదిరిగి లేవు. అట్టి నాటి నేటి, ప్రాత త్రోతిలమధ్య సందిలో సాంఘిక మార్పులలోనే, స్త్రీ వెనకబడి యుండవచ్చు. లేదా వెనక్కి నెట్టబడి యుండవచ్చును. నేటికీ అలాగే వున్నది. మనం త్వరలోనే చంద్రలోకంలోకూడా కొలు పెట్టబోతున్నాము. ఇట్టిమహాయుగంలో—సవర్ణలూ, అవర్ణలూ అనే భేదాన్ని తొలగివేస్తే

సేవ. ఇదొక గ్రామోపాను రికార్డు. ఎవరు పెట్టినా తిరుగుతుంది. స్వీచ్ నెవరు శొక్కినా లెటు వెలుగుతుంది. సంఘసేవకు

సువర్ణ యుగంలో, పురోగమించవలసిన మన మింకొరిగిన మోతాదునుమించి, స్త్రీపురుష విభేదాన్ని పాటిస్తున్నాం కాబట్టి, రాజకీ

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది! కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ తో

ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే

**దంతక్షయానికి కారణమైన
క్రీములను నూటికి 85 వంతులు
అది తొలగిస్తుంది** — భుజించినవెంటనే

కాల్గేట్ తో దంతములను తోముకోవడంవల్ల దంత క్షయాన్ని ఎక్కువగా చాలా మందికి అరికట్టును. దంత కాస్త చరిత్రలో మరి ఏవి ఇట్టి గుణము యిచ్చినట్లు ప్రచురించబడలేదు.

**దుర్గంధాన్ని ఆపుతుంది
తక్షణమే** — 10 మంది మీద జరిపిన కాస్త

పరిశోధనలవలన అందులో 7 గురికి నోటి దుర్గంధాన్ని కాల్గేట్ తక్షణమే పోగొట్టినట్లు దుజువైంది.

ప్రజలందరికీ హితవైనది

— దేశమందంతటా విరివిగా వాడబడుచున్న ముఖ్యమైన టూత్ పేస్టులలో కాల్గేట్ మార్కుగలవే ఎక్కువ హితవుగానుండి ప్రజాదరణ పొందుచున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

కాల్గేట్ ఒక్కటే ఈ మూడింటిని చేస్తుంది! ఇండియాలో విశేషంగా
దంతములను పరిశుభ్రము చేస్తూనే అమ్మకమాతున్న
దుర్గంధాన్ని నివారించి, దంత క్షయాన్ని టూత్ పేస్టు!
నిరోధిస్తుంది!

ఎకానమీ ప్రైజ్ కొనండి—
అదా చేసుకోండి.

సత్వలీతాలకు కాల్గేట్ టూత్ బ్రష్ నే ఎల్లప్పుడూ వాడండి

COLGATE 27

యాలలో స్త్రీలపాత్ర యెట్టిది? అనే విషయ చర్చ జరగవలసి వచ్చింది. ఇదే, పురుషుల విషయంలో రాదుగదా!

స్త్రీలు, అభ్యుదయం సాధించలేరనే మూఢవిశ్వాసాని కొక సవాలు! ఒక్క రాజకీయాల్లో యేం కర్కం? భర్తలకు బుద్ధి చెప్పి యుద్ధాలకు పంపిన స్త్రీలు లేరా? స్వయంగా కి పటి, రణరంగంలో దూకి పిరవిహారం చేసిన పిరవనితలు లేరా? — పిరమాతలనూ, పిరవనితలనూ కొల్లలుగా కన్నది పవిత్ర భారతమాత!

స్వాతంత్ర్య మొచ్చినతరువాత మాత్రం? మంత్రులుగానూ, గవర్నరుగానూ, రాయ బారులుగానూ, మేయరుగానూ, శాసన సభ్యులుగానూ, యింకా అనేక పదవులలో నూపుండి, యెందరు స్త్రీలు మహాప్రతిభతో, ఆదర్శవంతంగా రాజకీయాలను సేర పటంలేదూ? నెల్లూరుజిల్లా వచ్చేరు గామం అందలి పంచాయితీబోర్డు మెంబర్లందరూ స్త్రీలే, దివ్యంగా నడుపుతున్నారు.

కొబట్టి అవకాశాలు కల్పిస్తే, అబలలు సబలని, నిరూపించి మానవజాతికి మాణిక్యాలవుతారు. ఇప్పటికీ జరిగిన స్త్రీజనాభ్యుదయం తొలిదశమాత్రమే! అన్నిరంగాలలోనూ యింకన్నోరెట్లుగా కృషి జరగాలి. అట్టి అభ్యుదయాశయ లక్ష్యసిద్ధిని మనతరంలోనే చూస్తాం. అందుకప్పుడు శ్రమతి ఇందిరగాంధీ, కాంగ్రెసుసంస్థ అధ్యక్షురాలు కావడంలాటి సంఘటనలు దోహదములూ-భవిష్యత్తుకు శుభసూచకములూ!

* * *

నిజంగా ఉత్తమశక్తులన్న వ్యక్తులు సంఘంలో, తగుసమయంలో, తగురీతిగా సత్కరింపబడుతూనేవున్నారు. అలా కాని వాడుకూడా వున్నారు. అట్టిది కర్కసిద్ధాంతాలతోనూ, ప్రాప్తనూతలతోనూ సరిపెట్టుకోవాలి. అది వేరేవిషయం. ప్రస్తుతం ఉత్తములై, సత్కరింపబడినవారినే యెంచుకుందాం. అట్టివారిలో నెహ్రూ కుటుంబాన్ని అనన్యసామాన్యంగా యెంచుకోవాలి! కుటుంబంలో ఒకరిద్దరు వ్యక్తులు కాదు—మొత్తం కుటుంబమే మానవసేవకు తమ జీవితాలను అంకితంచేయడం విశేషం! అందులో నుహాన్నతంగా! కాన అతి విశేషం! కుటుంబంలో యే వ్యక్తి చేసిన దేశసేవ అయినా విలువకట్టరానిదే! దేశచరిత్రలో వారి త్యాగ సర్వస్వమూ స్వర్ణాక్షరాలతో లిఖింపబడి, కొన్ని పుటలు కాశ్యేతంగా వుండిపోతాయంటే సత్యం.

క్రీ మతి ఇందిర అఖిలభారత కాంగ్రెసు కధ్యక్షుడయ్యాడొకప్పుడు.

మళ్ళీ తనతరంలోనే, తన కుమారుడు జవహర్ లాల్ అ చేపదవి నలంకరించాడు. మళ్ళీ జవహర్ తరంలోనే ఆయన కుమార్తె అధ్యక్షురాలైంది. 1929 లో లాహోర్ కాంగ్రెసు అద్యక్షురాలుండి శ్రీ జవహర్ లాల్ నేత్రుల యిలా అన్నాడు: "జయం మన అధినంకాదు. కానీ జయమనేది సామాన్యంగా వీరులకే దక్కుతుంది. భీరులకు జయం కలగడం బహు అరుదు" అని. అలాగే వారి త్యాగాలకు చిహ్నంగా యీ పదవి వారికయ్యచితంగా లభిస్తోంది. 'లోకోభిన్నరుచి' అన్నటు వారిని విమర్శించే వారుండొచ్చు. అట్టివారుంటేనే, వీరి మహాశక్తి లోకానికి తెలియవసోందంటాను. శ్రీమతి ఇందిరగాంధీ మొన్ననే అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంస్థ కధ్యక్షురాలయింది. ఆ పదవి ఆనీవీసెంటుకూ, శ్రీమతి సరోజినీ నాయకుకూ, నెలీ సేన్ గుప్తకూ, నేడు నాలుగవ స్త్రీ వ్యక్తిగా ఇందిరకూ లభించింది. తొలి ముగ్గురు గురించి లోక మెరుగును. నేటి ఇందిరను గురించి ముందు ముందు నిరయించుకోవాలి. రోపేం జరుగుతుందో చెప్పలేం. కానీ జరిగినదాన్ని బట్టి, రోపేం జరగడానికవకాశ ముంటుందో చూచాయగా ఉహించుకోవచ్చు. నలుబది రెండేండ్ల ఇందిర కూడా, జరిగిన కాలంలో అకుంతితో చేశనేడ చెసింది. కాన భవిష్యత్తులకా ఉజ్వలంగా వుంటుందని ఉహితే చెప్పిముంది? ఉంటుంది. నేటివరకా మేటివిత విశేషాలను స్థూలంగా కొద్దిగా తెలుసుకుంటే, అందరమూ ఆ నిర్ణయానికే వస్తాం.

త్యాగమయజీవితంలో జరిగే సంఘటనలకు ఘన, మహాఘన, అనే విశేషణాలతో నిమిత్తమేముంటుంది? నిజంగా యెట్టి కార్యాలకీ తొలి వీరులుంటారో? స్వార్థరహితంగా, శ్రుంగం వ్యర్థం చెయ్యకుండా చేసేదక, సాంఘిక సేవలో, ప్రత్యేక సంఘటనలంటూ యే ముంటాయి? అన్నీ ముఖ్యమే! ఇందిర జీవితం కూడా అట్టిదే. కానీ ఆమె సేవలో ఒక ప్రత్యేక విశిష్టత వుంది. సాంఘికాభ్యుదయంలో ఆమె సేవ అద్వితీయము. ముఖ్యంగా అట్టి ఉచ్చస్థితి, ఉన్నత పదవులూ క్రమమయిన కుటుంబవ్యక్తి కిట్టిసాంఘికసేవ, అంత ఉన్నతంగా అందిరావడం చెప్పుకోదగ్గది. ఆమెకు రాజకీయంలో ప్రత్యేకమైన పెద్ద ప్రవేశమేమున్నదీ? అనేదొక ప్రశ్న వుంది కొందరిలో. అసలామె యెవరు? దేశ స్వాతంత్ర్య సమరపాత్ర కాంధీ సమరంలో, సర్వస్వము త్యాగంచేసి, వీరులవారించేసిన నేత్రులాయోధుల యింటికివచ్చి మెలికాల్ మనుసురాలు. జవహర్ లాల్ కూతురూ! ఆ తర తండ్రులవల్ల నామెకు, త్యాగపూరిత

“క్రాంత సంవత్సర ఫలతాలకై దేవాలయానికి....”

—చిత్రకారుడు: వెల్లెటూరి పూర్ణానందశర్మ.

మైన రాజకీయ సాంఘిక సేవనిరతితప్ప యే మళ్ళీ వుంటుంది? అదికాక ఆమె ఉనికి ఆనందభవనంలో. అది దశాబ్దాల తరబడి భారత రాజకీయాలకు కేంద్రం. యావద్భారత రాజకీయాలూ ఆ భవనంలోని గోడ గోడకూ, దూలందూలానికీ పట్టినాయి. అందున్న వారి ఉచ్చాస్యసనిక్యాసాలూ వున్నవి రాజకీయనాయకులే! పేరుపడే రాజకీయనాయకుడెవరైనా, ఆ భవనంలోని కొక సారయినా వెళ్ళకుండా వున్నాడా? ఇందిర వాని నెరుగున్నదా? వారి రాజకీయాల నామె ఆకళింపుచేసుకోలేదా? అన్నీటిసీమించి 1938 లో మాత్రం విర్యాజానపరిపరంనుండి నేటివరకు ఆమె

తన తండ్రికి సర్వవిధాలా చేదోడు వాదోడుగా వుంటూ, దేశంలో నూయితర దేశాల్లోనూ, ఆయనతో వర్తన టించి, ఆయనతో న మానంగా కాకున్నా, దాదాపుగానయినా, జాతీయంతర్జాతీయ రాజకీయాల సర్థంచేసుకోలేదంటే అర్థమున్నదా? 1917 నవంబరులో జన్మించిన ఇందిర బహుశాల్యమునుండి సంఘసేవిక. అరేళ్ళ పసిప్రాయమునందే, తన సమవయస్కులను కూడగట్టుకుని, చదాసంఘాన్ని నిర్మించి, రాజకీయాలలో ప్రవేశించింది. పదేళ్ళ వయసులో, యిరువదేళ్ళలోపు వయసుగల 6,000 మంది స్త్రీలను వానరసేన అనే పేరుతో ఒక

★ శ్రీ మ తి ఇ ం ది ర ★

జట్టును తయారుచేసింది. కాంగ్రెసువర్క్సర్ ముకొములలో, వారికి భోజనాది సదుపాయ సహాయం చెయ్యడమే వారిపని కాంగ్రెసు జెండాలో దేశసేవాప్రచారమే వారిపని. ఇది ఆమెలోని అసామాన్య నిర్మాణశక్తిని నిరూపించటంలేదా?

ఆరోజులలో ఆనందభవనంలో ఒక ప్రక్కభాగమంతా ఆస్పత్రిగా తయారయింది. అందులో దేశసేవాఫలంగా, పోలీసులవల్ల తుపాకీగుండు దెబ్బలవల్లగానీ, లాఠీ చార్జీలవల్లగానీ, గాయపడినవారికి చికిత్స చెయ్యబడేది. అప్పుడు పన్నెండేళ్ళ ఇందిర చీఫ్సర్వంగా వుండి, వారి గాయాలనూ కడిగింది, రోగులకు సేవా చేసింది.

కాంతినికేతనంలోనూ, అప్పసర్దుసోమర్ దిల్లి కాలేజీలో విద్య నభ్యసించింది. వెనక అలచాబాదులో మతకలహాలు చెలరేగితే, గాంధీగాని కొందరిని పంపారామతకలహాల నాపటానికి. వారివల్ల కాకుండుటచే చిన ఇందిరను పంపారు. ఆమె సఫలంగా నిర్వహించగలిగింది. అప్పుడు గాంధీగారి కానందంకలిగి, “భేష్! నీ విద్యావిజ్ఞానములు వ్యర్థంకాలేదు” అని మెచ్చారు. ఆమె అఖిలభారత కాంగ్రెసులో స్త్రీలకాఖితు ప్రతినిధిగా, స్త్రీజనాభ్యుదయానికి చాలా కృషి చేసింది. రాష్ట్రాల్లోగానీ, కేంద్రంలోగానీ స్త్రీల ప్రాతినిధ్యం హెచ్చాలని పట్టు పట్టింది. స్త్రీల ధ్య హెచ్చాలన్నది. అందుకు స్త్రీలెజ్జెటర్ల సమావేశాలకు ఒక

పథకాన్నిగూడా తయారుచేసింది.

కర్రకులు విద్యార్థులు యావద్భారత దేశ మను తిరిగి అన్నీ త్రొక్కివేసేవారు సేంగుకు పిలుగా భారత్ దర్బన్ అనే యాత్రాపథక మామె ప్రోత్సహమే! కాంగ్రెసుపార్టీ బల పడాలని యువబృందాన్ని నిర్మించింది. అఖిలభారత శిశుసంక్షేమ స-ఘానికధ్యక్షు రాలుగా ఆమెనే గణనీయము. ఇండియా గేట్ బోర్డుకు కౌమయేమూలం. ఆమె కృషియైన బాలసహాయోగ్ లో అనాథ బాల బాలికలెందరో యీనాడు వడగంమూ, కర్రపనీ, కుట్టుపనీ, పేముపనీ మొదలయిన చేతివృత్తుల సభ్యునిస్తూ, భావి గౌరవ జీవితా లకు పునాదు లేర్పర్చుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు విజయచాతులలో పిల్లలకొరకు, పిల్లలే పని చేసి, పిల్లలే నడిపే రెస్టారెంటు నోకదానిని సాపించాలని ఆమె కృషిచేస్తోంది. కొవ్వా ఖ్యామె వారియింటిదగ్గరలోని కొందరు పిల్లలకు పాఠశాలను నడిపింది. పాదుపుపుద్యమం లోనూ, కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమసంఘం లోనూ సభ్యురాలుగా వుండి, అసామాన్యంగా సేవచేసింది.

ఇన్ని వ్యాప్తకాలలో యిమిడియున్నా, తన గృహనిర్వహణ బాధ్యతలలో కొంచెం కూడా యేమరుపాటు లేదు. ఇంట్లో వంట వగైరా యేర్పాట్లన్నీ స్వయంగా పురమా యించి అజమాయిషీ చేసుకుంటుంది. సామాన్యవేషంతో, నిరాడంబర వ్యక్తి, ఇంట్లో ఇన్ని బాదరబండిలూ, బయట అన్ని

రాజకీయాలూ ఉన్నా, ఆమె ముఖ మెప్పుడూ మందహాస రేఖా విలసి త మై వుంటుంది.

తల్లినండి పోలికా, వినుగులేని ప్రశాంతతా, తండ్రినుండి సాంఘిక రాజకీయ వేత్తత్వమూ, సేవానిరతీ పుణికిపుచ్చుకుంది. అట్టి సుకుమారి, భాగ్యశాలి, కష్టజీవి, 21 యేండ్ల వయసులో పదమూడు మాసాలూ, క్వీట్ ఇండియా సందర్భంలో మళ్లీనూ జైలుకు పోయింది. రెండేళ్ళక్రితం కాంగ్రెస్ ఎలెక్షన్ కమిటీకి బాహుళంగా జరిగిన బాలెక్ పిన్నికలలో, అందరికంటే ఇందిరకే ఎక్కువ ఓట్లు లభించాయి. తండ్రి జవహర్ లాల్ కౌమేకంటే చాలా తక్కువ ఓట్లు వచ్చాయి. యువకులైన విద్యార్థి దళంతో వెల్లి, హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో రెండుమాసాల పాటు శ్రమించి, నాలుగు మెళ్ళ రోడ్డు నిర్మాణంలో యామె నాయకత్వం వహించి, యథాశక్తిని కట్టపడి పనిచేసింది. వెనుక యామె తండ్రితో రహస్య వెల్లి వచ్చిన తరువాత, అచ్చట అనేకమంది రహస్యములు తమ పిల్లల చేరులను ఇందిర శబ్దాన్ని కలుపుకుని యామెను స్మరిస్తున్నారు.

ఈ విధంగా కష్టం సుఖం, మంచి చెడ్డా, కుడి ఎడమ తెలుసుకొని సర్వసత్తులక్షలక్షిత అనిపించుకున్న ఇందిరాగాంధీ అధ్యక్షిత వహించడానికి తగు దక్షతగల మహిళ అని గుర్తించి పెదలు కాంగ్రెసు మహారథ సారధ్యాన్ని ఆమెకు ఒప్పగించారు. అందుకు తగినట్లు ఆమె ఈ బాధ్యతను ఆదర్శవంతముగా నిర్వహించి, ప్రత్యేకం స్త్రీలకు వన్నె లేగదు. ప్రభుత్వాన్ని నిలిపి నడిపే పార్టీలో ఇది ముఖ్యపదవి. దీనికి నిరంతరం కృషిచేసినా తీరదు. ఎంత చేసినా, యెన్నాళ్లయినా, ఎప్పుడూ ఒక కార్యక్రమం ఉంటూనేవుంటుంది. అందులో ఇప్పుడు మరీను! అన్నిటికీ మాతృసంస్థయే, స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు సర్వస్వాన్ని త్యాగంచేసిందొక్క కాంగ్రెస్ అయినా, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత స్వాధీనప్రయోజనాలకోసం, ఆదర్శాలూ, ఆశీయాల్లా లేకపోయినా, కుక్కగొడుగుల్లాగా వెలసిన వివిధ గ్రూపులతోనూ, ఇతర క్లిష్ట సమస్యలతోనూ వ్యవహరించ వలసిన యీ తరుణంలో, ఇందిర బహు సేర్పరితనాన్ని చూపవలసి వుంటుంది. చూపగలదు. ఈమె రాజకీయాలలో నిపురుగవైన నిష్ఠ. భారత రాజకీయము లామె కవగతములే. వైగా, వైన రాజకీయాలతో మూర్తిభవించిన, సర్వసమరుడు తండ్రి శ్రీ జవహర్ లాల్ ఉండనే వున్నాడయ్యె. కాన ఎటు చూచినా, ఇందిర సారథ్యం దివ్యంగా వుండగలదు. ఉండాలని ఆకాంక్ష! ★

అనేక వేల మంది గృహిణులచే కొనియెడబడిన అమృతమైన సముద్రమలే పౌడరు!

మనీలా తా వాణ్ణి

‘సమిష్టి కుటుంబాలలో వ్యక్తుల బాధ్యతలు’ అన్న వ్యాసం చాలా బాగుంది. అచ్యుత వలి గారు చాలా చక్కగా వ్రాశారు. తోటికోడళ్ళంటే ఒకే పుట్టలో రెండు నాగుపాములు అన్నది లోకరీతిమీద నీతి. ఇందులో ఎవరినీ తప్పట్టి లాభంలేదు. కలిస్తే నుంచిదీ, కాకపోతే వేరవడం మంచిది. ఆది రిష్టారం మంచిదన్నారు.

టి.వి. భానుమతి

కె. వి. ఎస్. అచ్యుతవలి గారు వ్రాసిన ‘సమిష్టి కుటుంబాలలో వ్యక్తుల బాధ్యతలు’ అను శీర్షిక చదివినాను. చాలా బాగున్నది. కాని వారి సూచనలతో నేను ఏకభవించలేక పోతున్నాను.

కోపల్లే అన్న పూర్ణశేషి (దుర్వాసనీ సగర్) (ఎస్. సుశీల మదనపల్లి)

“ఒకప్పుడు నీకుమారుడు” అని క్రీస్తుని భారణాని సుబ్బలక్ష్మిగారు వ్రాసిన వ్యాసం కూడా బావుంది. నిజంగా యెవరి పిల్లల అలరి వారు భరించకలేకపోతే పరాయి వాడు యెలా భరిస్తారు. యెవరిపిల్లలను వారు అలరి చేయకుండా జాగ్రత్తగా పెంచుకోవటం ముందునుండే నేర్చుకోవాలి. వారికి నా అభినందనములు.

డి. లత. (ఆగిరిపల్లి)

కోశులగారు వ్రాసిన “అలరుల అమరిక” వ్యాసం చాలా బాగుంది. ఉన్న తలో ఇంటిని చక్క దిద్దుకోవచ్చును.

వి. యం. లక్ష్మీగారు, “అద్దం మీద కిచ్చుకలు వ్రాలుచున్నవి. ఎట్లు తరుమ వలెను” అని అడిగారు. మా ఇంట్లో గూడా ఇలాగే పిచ్చుకలు వచ్చి అద్దం చూసుకొని దానిమీద ముక్కు కొట్టి, కెట్టులపేసి పాడు చేసేవి. మొదట్లో సరదాగా వున్నా, రాను రాను చిరాకేసి మరో గదిలోకి అద్దం మార్చేము, అప్పటి నుంచి మరి వచ్చుటలేసి. లక్ష్మీగారు గూడ అట్లుచేసిన ఎవరి “పిచ్చు

కల చెడద” వదిలగలదు.

సంధ్య (బందరు)

లక్ష్మీగారి వచ్చిన చిక్క మామ ఒక సారి వచ్చింది.

అద్దానికి తెరకట్టడంవలె యీ పిచ్చుకల బాధ తప్పించుకోగలము. తెరకట్టేటప్పుడు పైనమాత్రమే తెరతాడు కట్టకుండా క్రింద గూడా కట్టాలి. త్రాడుకు బదులు “ఎలా స్విక” రిబ్బనే వాడితే మంచిది. కిటికీలకు

తెరలు కడతాం చూడండి! అలా కట్టాలి! అద్దానికి సరిపడే అంత తెర కాకుండా కొద్దిగా తెరవెడల్పు ఎక్కువగా వుంటే కుచ్చులు కుచ్చులుగా వుండి అందంగానూ వుంటుంది. ఎలాసికో రిబ్బన్ బిగువుగా వుండి పిచ్చుకలు తొలగించుకొను పీలుగా వుండకుండా చేసుంది. అద్దం చూచుకొన్న తర్వాత తిరిగి పూర్తిగా అద్దాన్ని మూసేయాలి.

“హాటేటింగ్ మిరర్” అయితే యిలా తెరకట్టాక అద్దాన్ని తిప్పేస్తే మంచిది.

ఇలా కట్టాక పిచ్చుకలకు అలవాటు తప్పించను కనీసం ఓ వారం రోజులపాటు (వీలైతేనే) తలుపులు మూసేయాలి. అలా కుడ రకపోతే తలుపులు మూసేయ్య సవసరం లేదులేండి.

అద్దాన్ని కుభంగా వుంచాలంటే చిన్న గుడ్డమీద సోడాపాడి (ఫేకింగ్ సోడా) గాని బియ్యపు పిండిగాని వేసుకుని తడిలేకుండానే అద్దాన్ని రుద్దాలి. కొద్దిసేపు రుద్దితే అద్దం కుభ్రపడుతుంది. (సోడాపాడితో పని త్వరగా అవుతుంది) ఇలా రుద్దినాక పాడి గుడ్డలోనే అద్దాన్ని తుడిచేసేయాలి.

డి. కోమలా దేవి.

—కొకనాడ. థొ

★ మ హిళా సంఘాలు ★

కొవ్వూరులో మహిళామండలి సాపించి నాలుగేళ్ళు అవుతుంది. కొంత ప్రభుత్వం సహాయంతో, కొంత ప్రజల సహకారంతో యీ మండలి నడుస్తున్నది. కుట్టు, అంటే, చోళిలు, శావన, పేంటు మొదలైనవాటి గురించిన రకరకాల కత్తిరిపులు, నెట్టింగ్, ఎంబ్రాయిడరీ, క్రాఫ్టియా మొదలైనవి నేర్పుతారు. మొట్టమొదట కళ్యూరాలుగా చేలేటప్పుడు, అయిదురూపాయలు చెలిం చాలి అంతే యిక మనకు, మనిషి మొచ్చిన కుట్టు, వచ్చేవరకూ నేర్పుతారు. ఇచ్చట మూడు ఉపాధిమనలూ, ఒక సింగర్, ఉన్నవి. కొత్తగా మిచనుకుట్టడం నేర్పు కునేవారికి ఉనుతో నేర్పు, బాగా వచ్చిన వారికి సింగర్ యిస్తారు. అయితే సింగర్ చాలాబరువు. బాగా అలవాటు ఉంటేగాని త్రొక్కలేము. కుట్టు నేర్చుకునేవారే, బట్ట తీసికెళ్ళాలి. మొట్టమొదట్లో, వేపర్లు, తరువాత, పాతగుడ్డలు తీసికెళ్ళాలి. శ్రద్ధగా నేర్చుకుంటే అయిదురూపాయల కట్టింగ్ ను, మిచను పైకుట్టడం వచ్చేస్తుంది. గృహిణుల సౌకర్యం కోసం అని మధ్యాహ్నం పన్నెండుగంటలు మొదలు మూడుగంటల వరకు యీ మహిళామండలి పనిచేసుం టుంది. అప్పటినుండి ఓ అరగంట లైబ్రరీలో పుస్తకాలు అంటే చదువుకోవచ్చు.

ఇందులోనే గ్రంథాలయంకూడా ఉన్నది. ఎక్కువగా పురాణానికి సంబంధించిన పుస్తకాలే ఉంటవి. ఈ లైబ్రరీకి, అదనపు ఫీజు రంకాయాపాయలు కట్టాలి. ఇష్టం ఉంటే అచ్చట గ్రంథాలయంలోనే చదువు కోవచ్చు. లేక పోతే యింటిక్కుడా తెచ్చుకోవచ్చు. అయితే జాగ్రత్తగా నలవ కుండా చదివి యిచ్చేస్తుండాలి.

ఇంకొకవిషయం చెప్పడం మరిచాను. కుట్టు నేర్చుకుని ఉద్యోగం చేయాలను కునేవారికి, ఎక్కువగా చేతికుట్టు నేర్పు తారు, కత్తిరిపులు, కుట్టు వచ్చినతరువాత పరీక్షకు పంపిస్తారు. పేసయితే, బ్లాక్ డెవలప్ మెంటు ఆఫీసువారు, వారికి తగిన, గ్రామ సేవిక వంటి ఉద్యోగా లిస్తూ ఉంటారు. అప్పుడప్పుడు పని సరిగా సాగుతున్నదీ లేనదీ, ఈ ఆఫీసువాళ్ళు వచ్చి తనిఖీచేసి వెళుతుంటారు. శిక్షణపొందిన వారికి తప్పక ఉద్యోగాలు యిస్తారు. మా మండలిలో ఒకరేడియో సెట్టు కూడా ఉన్నది. సంగీతం కావాలంటే అది నేర్చు టీచరుకూడా వేరే ఉన్నారు. వయొలిన, గాత్రం రెండూ నేర్పుతారు. అయితే దానికి ప్రత్యేకంగా డబ్బుకట్టాలి.

కొత్తపల్లి రాజ్యలక్ష్మి,
(కొవ్వూరు) థొ

★రాష్ట్రపతినివాసభవనాలు★

(33-వ పేజీ తరువాయి)

రయ్యాయి. 28 ఎకరాల వైశాల్యంగల ఈ తోటలో ఎక్కడ చూసినా అందమైన పుష్పాలు, చక్కని వృక్షాలు, తీర్చిదిద్దిన పచ్చికసట్టలు, నీటిబుగ్గలు, కుళ్ళులు కళ్ళకి పండగచేస్తూ కనిపిస్తాయి. ఈ తోటలు దీని అందమును చిహ్నించువరదాకా చలికాలంలో ఎంతోమనోహరంగా ఉంటాయి. 1952 నుంచి చలికాలంలో ప్రతిరోజూ కొన్నిగంటలసేపు ఈ తోటల్ని ప్రజలు స్వేచ్ఛగా చూడవచ్చునని రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వుచేశారు.

బ్రిటిష్ దొరతనం రోజుల్లో భవనాన్ని, తోటల్ని ఎప్పటికప్పుడు సున్నిగ్ధంగా ఉంచేందుకుగాను 7000 మంది సేబుంది ఉండేవారు. వీరిలో 850 మంది తోట మాలీలు. కాని స్వాతంత్ర్యం రావటంతో ఈ ఏర్పాట్లు కొన్నిమార్పులు చెందాయి.

రాజాజీ గవర్నరు జనరలుగా ఉండే కాలంలో ఆయన అంత మహాభవనంలోనూ ఒక "మూల" మాత్రమే నివసించేవారు. రాష్ట్రపతి అంతే. అంతేకాక పొదుపుకొన మని భవనాన్ని మూడుభాగాలుగా చేశారు. రాష్ట్రపతి తాము ఉండటానికి, తమ ఆధికారిక కార్యకలాపాలకి వుండే పు భాగాన్ని అట్టే పెట్టుకున్నాడు. దర్బారుహాలుఉన్న మధ్యభాగాన్ని జాతీయ వస్తుప్రదర్శన కాలగా మార్చారు. ఎడమవైపు భాగాన్ని ప్లానింగ్ సంఘం, కొన్ని ఇతర సంస్థ ప్రభుత్వశాఖలు వాడుకుంటున్నాయి.

రాష్ట్రపతి భవనంక్రింద అయ్యేఖర్చులను గూర్చి భారత ప్రభుత్వమూ, రాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రి ఎన్నో చర్చలు జరిపి, తర్జన భర్జనపడి చివరకు ఖర్చు తప్పదనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. రాష్ట్రపతి నివాసాన్ని మరొక భవనానికేమార్చినా, రాష్ట్రపతి భవనాన్ని చెడుకుండా అందంగా ఉంచటానికి ఎలాగూ ఖర్చుచేయకతప్పదు. దాదాపు 1000 మందిదాకా ఉన్న రాష్ట్రపతి సేబుంది వీరే ఇప్పుడు చూపించాలంటే అదనపు ఖర్చుకూడా తగులుతుంది. అందుచేత రాష్ట్రపతి నివాసాన్ని ప్రస్తుత భవనంలోనే ఉంచటానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది.

నిస్సహాయ భవనాలు

కమలా ఇదివరకు 'వైస్ రీగల్ లాడ్' అనే బజ్జీ భవనాన్ని ఇప్పుడు రాష్ట్రపతి నివాసం అంటున్నారు. దీన్ని దూరించుచి మానే పాతకాలపు తోటలాగా కనిపిస్తుంది. పూర్వం

వైస్రాయ్, ఆయన పరివారము వేసంకాలం సిమాలోగడపటం ఆచారంగా ఉండేది. ఆయనకోసం ఈ భవనాన్ని 1888 లో నిర్మించారు.

ఇంగులూ పెద్దవీ చిన్నవీ అన్నీ కలిపి మొత్తం 850 గదులున్నాయి. మూడంతస్తులున్నాయి. రాష్ట్రపతి నివాసంలోకి వెళ్ళగానే ఒక పెద్ద అందమైన హాలు కనిపిస్తుంది. ఇంగులూంచి బాత్ రూములలోకి నల్గవచ్చు. ఆహారాలూని గ్యాలరీ 50 అడుగుల ఎత్తు, 90 అడుగుల వెడల్పు ఉన్నది. బాత్ రూమునూ, గ్యాలరీని హేతుచేస్తూ బరువైన ముఖమలే తెలులున్నాయి.

డ్రాయింగ్ రూము మధ్యలో రెండు వెండి సింహాసనాలున్నాయి. వీటిని 1911లో జరిగిన ఢిల్లీ దర్బారుకోసం చేయించారు.

భవనం చుట్టూ 831 ఎకరాల అవరణ ఉంది. అందులో రాష్ట్రపతి సేబుంది కోసం గాను 28 గృహాలున్నాయి. 1886 లో ఈ భవన నిర్మాణానికి 88 లక్షలెంది. ఈనాడు అది దానికి 6 రెట్ల విలువచేస్తుంది. బ్రిటిష్ పరిపాలన కాలంలో సేబుందిలో 40 మంది యూరోపియన్లు, 800 మంది భారతీయులు ఉండేవారు. కొని ఇప్పుడు ఖర్చు తగ్గించే నిమిత్తం సేబుందిని 105 కు తగ్గించారు.

సిమాకు 7 మెళ్ళ దూరాన మహాబ్రాహ్మణ రాష్ట్రపతి భవనాలలో కల్లా చిన్నదైన వసతి గృహం ఉన్నది. 1840 లో కట్టిన ఈ గృహంలో 16 గదులున్నాయి. చుట్టూ మనోహరమైన ప్రకృతి ఉన్నది. ప్రదేశం సిమ్లా కంటే మరొకవెయ్యి అడుగుల ఎత్తున ఉన్నది. 1898 నుంచి దీన్ని వైస్రాయ్ వాడుకునేవాడు. ఈ భవనం కోటి రాజాకు చెందినది. భారత ప్రభుత్వానికి కాళివేతంగా కాలాకిచ్చివేశాడు.

వేసవిలో రాజధానిని సిమాకు మార్చే ఆచారం ఇప్పుడు లేదు గనుక రాష్ట్రపతి ప్రతి ఏడాది కొన్ని వారాలపాటు మాత్రం రాష్ట్రపతి నివాసంలో ఉంటారు. మహాబ్రాహ్మణ చిన్న భవనానికి సాధారణంగా వెళ్ళరు అందుచేత అక్కడ ఆటే సేబుందిలేదు.

హైదరాబాదులో భవనం

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని హైదరాబాదులో రాష్ట్రపతి నిలయం ఉన్నది. ఇది దేశస్వాతంత్ర్య ఫలితంగా నిర్మించిన భవనం. వైస్రాయలు ఎక్కడో ఆరువేల మెళ్ళ దూరానున్న బ్రిటిష్ రాజాచే నియమించ

బడిన ప్రతినిధులు. రాష్ట్రపతి అలాకాదు ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రజాప్రతినిధి అందుచేత ఆయన అన్ని ప్రాంతాల భారతీయులతోనూ సన్నిహిత సంబంధం కలిగించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది.

విమానాల్లో వెళ్ళేవారికి 'ఢిల్లీ దూర్ నహీ' అని అనిపించవచ్చుగాని సామాన్య ప్రజలకు, ముఖ్యంగా దక్షిణాది ప్రజలకు 'ఢిల్లీ దూర్ ఆన్' అనే అనిపిస్తుంది. అందుచేత రాష్ట్రపతి ఎప్పుడూ ఉత్తరానే ఉంటారనీ, దక్షిణానికి రారనీ ఒకభావం కలగటానికి అవకాశం ఉంది. ఆ అవకాశం లేకుండా చేసేందుకుగాను రాష్ట్రపతి తనకు దక్షిణ భారతంలో ఒక కాళివేత నివాసం ఉండాలని 1955 లో నిశ్చయించారు. ఈ నిశ్చయం సంగతి తెలియగానే చాలా దక్షిణనగరాలవారు రాష్ట్రపతి తమ ఊళ్ళో ఉండాలంటే తమ ఊళ్ళో ఉండాలని బోటిపడ్డారు. కాని రాష్ట్రపతి హైదరాబాదును ఎంచుకున్నారు. నగరానికి 11 మెళ్ళ దూరాన బోలెడంత ఉన్న బ్రిటిష్ రెసిడెన్సీని తమ నివాసభవనంగా ఉపయోగించ నిశ్చయించారు. హైదరాబాదు సాంస్కృతికంగా, భాషావిషయ కంగా, భౌగోళికంగా దేశానికి మధ్యస్థంగా ఉండటం కూడా ఈ నిర్ణయానికి ముఖ్య కారణం.

రాష్ట్రపతి ప్రతినిధు 6 నుంచి 8 వారాలదాకా దక్షిణాదిన గడుపుతారు. దక్షిణరాష్ట్రాల రాజధానుల్లో ఎక్కడో ఒక చోట స్వాతంత్ర్యదినోత్సవంగాని, రిపబ్లిక్ దినోత్సవంగాని జరుపుతారు. రాష్ట్రపతి ఢిల్లీనుంచి కదిలితే, సేబుందితో సహా కదలవలసిన ఇబ్బంది లేకుండా హైదరాబాదు భవనంలోని సేబుంది ఉన్నది.

రాష్ట్రపతి నిలయం 80 ఎకరాల స్థలంలో ఉన్నది. భవనంలో 24 పెద్దహాలులున్నాయి. రాష్ట్రపతి భవనం క్రింద అయ్యే వ్యయాన్ని తగ్గించే ఉద్దేశంతో ఖరీదైన బోలెడు తివాచీలను సిమాలోని భవనంనుంచే తెప్పించారు. కుటీర పరిశ్రమలలో తయారైన వస్తువులతో భవనాన్ని అలంకరించారు. బిడ్డీ, నిర్మల్, హిమ్రూలలో తయారైన వస్తువులతో అలంకరించారు. అంతా పూర్తయిన తరవాత రాష్ట్రపతి చాలా సంతోషించి అలంకరణపని చేసిన వనివారికి విందుచేశారు.

భారత జాతీయోత్సవం కుసీరం చేసేందుకు హైదరాబాదులోని రాష్ట్రపతి నిలయం ఒక ముఖ్యసాధనంగా ఉపయోగిస్తున్నది.

(28వ పేజీ తరువాయి)

మొగుడుచేత తెలువాల్సా దెబ్బలు తిన్న పేకాట రాయుడు నారాయణ పెళ్ళాం.

“అవునామరి. దానోలేచి వచ్చేయడమే! వ్య! మొన్న మాకోడలు చూసిందిట... ■ నూరయ్యగారి సతేంతో ఏకగుసగుసల అది—అబ్బ! ఈ నోటితో చెప్పలేను బాబూ” అంది కేషమ్మ అంతా ఆనోటి తోనే చెప్పేసి.

ఆటలో కూచున్న నరసమ్మకి బల్లెం గుచ్చుకున్నట్టుగా వుంది.

సుభద్రమ్మని తనెరుగు. దానిమొగుడు తాగుతాడని అందరూ ఎరుగుదురు.

మొదటో ఈ వూళ్ళోవాళ్ళే ‘మొగుడు తాగి కొడెట్టు’ అని విడ్డూరంగా చెప్పుకుని, సుభద్రమ్మమీద చాలా సానుభూతి వాలకబోతారు.

సుభద్రమ్మ మొగుడు తాగుడుకి పెళ్ళాం వస్తువులన్నీ అమ్మేశాడు.

పెళ్ళాం వంటిమీద ■ స్తువులయి పోడంతో తాగివచ్చి కొట్టే మొగుడు, తాగడానికి దబ్బులేక వస్తువులేని ‘అర్థాంగి’ వంటిమీద పట్టించాడు. ‘వస్తువులు చెయించుకు మరీ రమ్మని’ పుట్టింటికి తోలేశాడు.

ఆతర్వాత రొండు రోజులకి చెరువు గట్టున నరసమ్మతోచాటుగా చెప్పకొని ఏడ్చింది సుభద్రమ్మ: ‘కొడుక్కి కాస్త పొరం చెప్పమని ఆ సత్యాన్ని అడిగిందట. ఆయనా రొండు-రోజులొచ్చి తర్వాత మానే గాట్ట. ఇదీ జరుగుత. ఇంతకుమించి ఏం జరిగినా మళ్ళీ జన్మలో పురుగులో పుడా’ అని. ఈ జన్మలో ‘ఇంత’ సుఖపడ్డాన్న సుభద్రమ్మ ఏడుపులోకూడ పునరన్మ కోరుకుంది. భారత స్త్రీ మరీ! ... వాసనే పోదుగా!

‘సుభద్రమ్మ నిష్కలాటి మనిషి. ఎవరి క్కావాలి నిజానిజాలు,’ అనుకొంది నరసమ్మ.

‘కొన్నాళ్ళుపోలే నన్ను...’ ఆలోచన సాగలేదు నరసమ్మకి. వొళ్ళంతా జెడ్రలు పాకినట్టయింది.

“అమ్మా! నాయంత్రం బండికే ప్రయాణ మేవ్!” అరిచింది నరసమ్మ.

అంత సడన్ గా వచ్చిందో అంత ఇది గానూ వెళ్ళిపోయింది.

‘కాస్త చలమిడి, మిరాయీ చేసిస్తా నుండేవే, రెపటిదాకా,’ అన్న తల్లి మాటలు కూడా వినలేదామె.

“అంతా కులాసా...?” అన్నాడు కిష్ట మూరి భార్యని చూసి. “ఆ...”

“నరునూ!...” అంటూ రాత్రి దగ్గర జేరినభరని ఇట్టే త్తమించగల్గింది నరసమ్మ. ఏదో కాలుజారాడని నగుకొంది.

కాని వచ్చిన రెండురోజుల్లోనే పరిస్థితి చాలా దూరంవెళ్ళిందని గ్రహించింది.

ఈసారి కిష్టమూరి విషయంకాదు.

కూతురు సంగతి అర్థం కాలేదు. కూతురి ఏ పుస్తకంలో చూసిందో వుత్తరాల కట్టలూ, కింద సుంద్రావు సంతకాలూనూ.

‘ఎవడీ సుంద్రావు?’ అనుకొంది.

“ఏమిటే ఈ ఉత్తరాలు?” అంది కూతురితో.

■ సుంద్రావు రాశాడు లేవే... ■ అంది యాదాలాపంగా సరోజ.

“సుంద్రావెవడే? ఎందుకు రాయాలి?”

కిటికిలో కూచుని సుంద్రావు గురించి ముఘరస్సపాలు కంటూన్న సరోజ ప్రపంచంలో పడింది. ■ ఆ... మరే... అట్టే, సుంద్రావేనా...” ఎలా పూర్తి చేయాలో తెలిలేదామెకు.

అసలు తల్లి ఇంట్లో లేకపోడంతో సరోజ, సుంద్రావు అసలేన, సిసలైన ‘ప్రేమ’లో మునిగిపోయారు.

ముద్దుగా ఉత్తరాలూ, లియ్యగా కబుర్లూ

‘నా జీవితచక్రానివి నవ్వు’ అనేవాడు సుంద్రావు.

జీవితానికి ‘చక్క వేమిట’న్న అనుమానం తట్టినా వూరుకు నెది సరోజ.

‘మన ప్రేమకి అడ్డులే,’ దన్నాడు సుంద్రావు.

సరోజమాసిన సిసిమలో ఈమాట చాలా సాగు వింది. కాబట్టి అర్థం కాకపోలేదు.

కొంత ప్రేమకవిత్యం చదివి వినిపించాడు. తనూ అల్లబోయాడు.

ఆరోజు రాత్రి నరసమ్మ “■ సుంద్రావెవండీ? ఆ వుత్తరాలేమిటి?—ఏమిటో, ‘నా జీవిత చక్రమా, పూల రథమా, గులాబీ లన్నీ పోగుచేసే నువ్వు మొలిచావు’, అంటూ డేవిటి ఉత్తరాలో?” అంది.

“అదంతా కవిత్యం లేవే! అతను మన ‘ఏదురింటి నరసింహం’గారి అబ్బాయి,” అని నవ్వాడు కిష్టమూరి.

“నవ్వుతా లేమిటండీ? దాన్ని కాస్త అనువులో పెట్టండి. అంత పట్టించుకోకుండా కళ్ళుమూసుకున్నామంటే ఎలా?”

నిజానికి కిష్టమూరి కళ్ళు మూసుకు కూర్చోనూ లేదూ—పట్టించుకోకుండానూ లేడు.

భార్య పుట్టింటికి వెళ్ళినప్పటినుండి వాళ్ళిద్దరి సంగతి పూర్తిగా తెలుసు అతనికి.

కిష్టమూరిది చాలా ‘కాలుక్యలేటింగ్’ బెయిన్.

మొదటోనే ‘ఊహ’ అంటే సుంద్రావు పూర్తి బంగారు పిచ్చుక ఎగిరిపోతుంది.

ఏటీ—అది సుతరామూ కిష్టమూరికి ఇష్టంలేకు.

కూతురి పెళ్ళికి ఓ మోస్తరు సంబంధాని కై నా విదారువేలు గుమ్మరించాలి.

అలా వేలు గుమ్మరించాలనేలేదు కిష్టమూరికి.

ఇదంతా సత్తెకాలం మనిషి నరసమ్మకేం తెలుసు?

ఓ రోజు కూతురు చెవిలో ఏదోపూదాడు కిష్టమూరి.

కూతురు ఊహు సిగ్గుపడిపోయింది-కథా నాయకిలా.

అరరాత్రి ఎదురింటి నరసింహం గార్ని-సుంద్రావు తండ్రిని-కిష్టమూరి లేపాడు.

“ఏవండీ?” అంటూ వచ్చారు నరసింహం గారు.

“మీతో ఓ విషయం మాట్లాడాలి...”

(64-వ పేజీ చూడండి)

గ ర్భ ని రో ధ ము

సంసార జీవితం అనుభవించును కూడ, ఆపరేషను మందులు లేకుండా పిల్లలు పుట్టుకుండా చేసుకోవడానికి నవీనమైన 21 మార్గాలు ‘సంతానము’ అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. అవసరం లేనపుడు గర్భం రాకుండా చేసే మార్గాలు, అసలు సంతానమే లేనివారికి అంగుకు కారణాలు, కలిగే మార్గాలు, సుఖప్రసవానికి గర్భిణీ స్త్రీలు ముందుగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, పసిపిల్లలను పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా ఎక్కువ ఖర్చులేకుండా పెంచే మార్గాలు, అవుసర పెనదోట బొమ్మలతోసహా ఎ. ఎన్. మూర్తి, యం. ఎ. వారు ‘సంతానం’ అనే పుస్తకంలో వ్రాశారు. అనేక సంసార సమస్యలను తీర్చగల అపూర్వ గ్రంథం. మీరు చదివి తీరవలసిన పుస్తకం. ఇది క్రిందిచే దొరుకును. మూర్తి & వినాయకం 88, పీటర్బురోడు, మద్రాసు-14 కు ఉత్తరం వ్రాసే వి. పి. ఖర్చుతోసహా రు. 8-50 లకు మీకు కూడ ఒక పుస్తకం వెంటనే పోస్టు ద్వారా పంపబడును.

SWASTIK

సినీమా

‘చార్లీ చాప్లిన్ ఉత్తమ కళాసృష్టి

‘లైమ్ లైట్’

క్రమశాకరమైన ప్రపంచలన చిత్రం ‘లైమ్ లైట్’ను కనీ ఐనీ అనందించే మహాదన కోశం, ఏడు సంవత్సరాల తరువాత ముద్రానుపారులకు తొలిసారిగా గత వారం లభ్యమైంది.

రాజకీయపు రంగు హంగు బద్దాలలోంచి, కరుణాకరుడు చాప్లిన్ ను ‘అరుణా’ కరుడుగా మూడవోయిన మేకాప్రీలు అతడిని (అన్ అమెరికన్ కమిటీ) రాజకీయ సంబంధిగా బంధించబోయారు. ఈ విధంగా స్వదేశంలో రాజకీయ ప్రచారాశుగ్రస్తమైన చిత్రం ‘లైమ్ లైట్’ లోనే చాప్లిన్ లో కళా కౌరుడు విశ్వరూపాన్ని ప్రదర్శించాడు. దేశదేశాలా విజయ యాత్రచేసిన ‘లైమ్ లైట్’ సార్వజనిన సార్వకారిక చిత్రంగా, కరుణ రసోద్దీపక కళాఖండంగా, స్నేహ నిత్య భావ్యంగా జోహారు లంగుకొంది. పూర్వం చాప్లిన్ చిత్రాలు విడుదల చేస్తూవచ్చిన కంపెనీద్వారా (దీనికి ఆయన ముఖ్యవ్యవహార పాతకుడు) ఈ చిత్రం విడుదలచేసే సదుపాయం లేనందువల్ల ఇది మనదేశం రావడం ఆలస్యం అయింది. (ఇప్పుడు స్వాగత కార్పొరేషన్ వారు, దక్షిణాదిన ఫోరాఫీరింస్ వారు దీనిని ప్రదర్శిస్తున్నారు.) ‘లైమ్ లైట్’ తరువాత చాప్లిన్ తీసిన చిత్రం, ‘ఎ కింగ్ ఇన్ న్యూయార్క్’ ఈసారి త్వరగానే రాగల దని ఆశించవచ్చును.

* * *
‘లైమ్ లైట్’ సృష్టిలో చాప్లిన్ ప్రజల హాస్యాన్ని అందుకొంది. దీనికి కథ మాటలూ పాటలూ, సంగీతం మూలాలూ ప్రకారం ఆయనే వ్రాసుకున్నాడు. ఈసారి విశేషం ‘బాలే’ (నృత్య నాటికల) కల్పన దర్శకత్వంకూడా నిర్వహించడం. కథ, కథనం, చాప్లిన్ చిత్రావధిని గుర్తుతెచ్చుకుంటే కొత్తగా కనిపిస్తాయి.

పాతచిత్రాలలా ఇందులో పొట్టచెక్కలయేట్టు నవ్వురాదు. కావ్ స్టిక్ పుష్కలంగా లేదు. ఇందులో గోచరించే హాస్యం తరహా వేరు. ఇది కరుణరసప్రధానమైన, ‘హాస్య రాగ’ రంజితమైనకథ. ఈ రేడియో టీకీ సరిహద్దుమీద గేవిగా నడుస్తుంది. ప్రపంచ ప్రసిద్ధుడైన చిన్నమనిషి ‘చార్లీ’, అతనిని కన్నతండ్రి చాప్లిన్లు కూడా బలుక్కుని, కష్టసుఖాలూ, సన్మానావమానాలూ, వెలుగునీడలూ చూచిన ఒక విదూషకుడి జీవితాన్ని మధించి స్నేహభావాన్ని తీసి పంచిపెట్టారు. అరిబోతున్న అతని జీవితంతో ఇంకో జీవితాన్ని వెలిగించి జీవన రాగాన్ని సర్వజన సమ్మోహనకరంగా ప్రస్తరించారు.

జీవితాన్ని పూర్తిగా, నిండుగా, ఎత్తుగ్గా ఉత్సాహంగా జీవించాలనీ, అందుకు వ్యక్తిలో ప్రగాఢమైన వాంఛ, ఆకాభావం, ఆత్మవిశ్వాసం ఉండాలనీ, జీవితంపట్ల అనురాగమను రాగప్రసారమే దానికి ఇతివృత్తమనీ చాప్లిన్ ఈ చిత్రంలో—నిస్సృహలో మునిగిన విదూషకుడిచేత—తెచ్చిపెట్టుకొన్న ఉత్సాహంతో చెప్పించి ప్రేక్షకులకు ఉత్తేజం కలిగించగలిగాడు. ఇది చెప్పడానికి ఆయన ఇందులో కొత్తపద్ధతికూడా అవలంబించాడు.

మామూలుగా షేక్స్పియర్ నాటకానికి గుడివాడు వెర్రినా అతను అంతా తెలుసుకుని అనందిస్తాడనీ చాప్లిన్, ఐసెన్ స్ట్రీట్ ల చిత్రాలకు చెవిటివాడు వెర్రినా అంతా పూర్తిగా బోధపడుతుందనీ అంటారు. అందరూ కబ్బంతో నెప్పేదాన్ని నిశ్శబ్దంతో అంతకన్నా గొప్పగా బలంగా చెప్పగలడం ఈ దృశ్య కావ్యకారుల ప్రత్యేకత. సినిమాలోకి శబ్దం వచ్చినపుడు చాప్లిన్ కూడా భయపడ్డాడు—దుర్వినియోగం

అయితే చలనచిత్ర కళకు ఇది అరిష్టం తెచ్చి పెడుతుందని.

'ముఝ్యూర్ వెర్లో'లో ఆయన సంభాషణలను వాడినా బహు పొదుపుగా వాడాడు. అప్పుడు కొంత నొచ్చుకున్న కొందరు అభిమానులు ఈసారి 'లె మ్ లెట్'లో ధారాళమైన ఉపన్యాసాలే వినబడడంతో చాపి ఆసక్తికలిగినాడు శిబిరమీద ఇంతగా ఆధారపడటం తగదని భావించారు. అయితే ఒకసారి బాగా రాణించిన ఒక శిల్పాన్ని ఒక సంప్రదాయంగా, ఆచారంగా, వరవడిగా పరిగణించి, ప్రతిసారి అదే ఆవస్థలలో తిరగాలన్న అభిప్రాయం సృజనాత్మకమైన ఏకకళా, రోజురోజుకూ పెరిగే ఏకకళాకారుడికి గరిపడనిది. కాగా, ఈ చిత్రంలో చాపిన్ ఇంతగా మాటలాడడం అనేది ఇందులో కథ తాత్పర్యాన్ని బట్టి తప్పనిసరి అని ఈ చిత్రం చూచే ప్రేక్షకుడికి తెలుసుంది. పోతే ఈ సుదీర్ఘ సంభాషణలనే పరిహరించి పరిహరించిన పద్ధతి, వాటిమీద వేరే ఉద్వేగపు నీడలమీద తెల్లటి యుక్త కృష్ణ కాంతులు ప్రసరించి అద్భుత్యం చేసిన శిల్పం, ఎవరికి ఏ దురభిప్రాయాలన్నా తోలగించివేస్తాయి. ఆయన తూచిచూచి మరీ అంటున్న ప్రతిమాటా మన మనసులో నాటుకొంటుంది...విలువగలమాటకీ, కేవలం వలువగల మాటకీ తేడా కూడా తెలుస్తుంది.

* * *

జేన్ వయెలిక్ క్రింది పద్ధతులలో ఆగుతున్నప్పుడు టాప్ వయెలిక్ పైపంచుమంటూ ఆరంభించి సాగిపోవడం పొందే పుట్టడంతో పువ్వు వాడిపోయి రాలిపోవడం ఈ చిత్రంలో ముఖ్య సన్నివేశం.

సృష్టి నాటికా మందిరాలలో హాస్యం చేసి పేరు తెచ్చుకొన్న కార్ల్యో అనే విద్యావతుడు ఉచ్చదశకు పెరిగి, ఎక్కడో తన సృష్టిమీద పట్టుబట్టి విరిగిపోతాడు, అతడు ఏమి చేసినా హాస్యం రాణించడు. ప్రేక్షకులకు క్రమంగా దూరమై వెనకబడిపోతాడు. యదాలాపంగా, ఎందుకొ తెలియకుండా జీవితా ఉంటాడు. ఆస్తిలో అతనికి తెరిస్తూ అనే అమ్మాయి జీవనరేఖ యాదృచ్ఛికంగా దగ్గరపడి సమానాంతరం అవుతుంది. తేడా: ఆమె ఆత్మహత్యకు పాల్పడుతుంది. సకాలంలో కార్ల్యో అడుపడి ఆపు చేస్తాడు. "ఏమిటా వాడా వుడే?" అని ముందరిస్తాడు. పోయే ప్రాణాన్ని ఆపగలిగానన్న ఉత్సాహంలో దృఢం అంత అగృహితుడైన వరమో, బలకాలన్న ఖోరిక, బాగా బలకాలన్న ఆకి అంత ముఖ్యమో ఆమెకు సూరిపోసి బోలెడు వేదాంతం మాటాడి ఆమెను పునరుజ్జీవింప చేస్తాడు. అతని హితబోధనల, ఉపచారం వల్ల తెరిస్తూ కోలుకొని పోగి రంగస్థలం మీదకు వెళ్తుంది. అగ్రకాలంలోనే గొప్ప

ప్రసాద్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్ వారి 'ఇల్లరికం'లో జమున.

నర్తకిగా శేరూ, డబ్బా కూడా గడిసుంది. ఆమెను బ్రతికించడానికి తన తెచ్చుకొన్న ఆవేశాన్ని, ఉత్సాహంగా అనువదించుకొని, "వెనకబడ్డ విద్యావతుడు" కార్ల్యో కూడా తిరిగి పైకి రావడానికి ఒక ప్రయత్నం చేస్తాడుగాని, అతని 'పాతకాలపు హాస్యం' ప్రేక్షకులకు నచ్చదు. దెబ్బతిని అవమానంతో తిరిగివస్తాడు. తెరిస్తూవెంట ఉండడానికి అభిమానం అడ్డువస్తుంది. ఆమె అతన్ని పెరిచేసుకుంటానంటుంది. అందుకు అంగీకరించడు. ఆమెను వదిలిపోయి ఎక్కడో పాటలుపాడి జీవనం సాగిస్తూ ఉంటాడు. చివరకు తెరిస్తూ, అద్భుతమవుతుందిగా, నాటకం ప్రాధ్వీకరణ అతన్ని వెతుక్కువచ్చి తిరిగి వేదం కట్టడానికి ప్రోత్సహించి లవకాశం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఈసారి వెనకబడ్డవాడి పాత

కాలపు హాస్యం-ఈతరం ప్రేక్షకులకు కొత్తగా మామూలుగా కనిపిస్తుంది. దానిలో పాటు విద్యావతుడు కొత్తగా తయారు చేసుకున్న హాస్యసన్నివేశం కూడా (ఇందులో ఒకపుడు ఉజ్వలంగా వెలిగి వెనకపడిన హాస్యనటుడు బస్టర్ కీటన్ పాల్గొన్నాడు.) జనానికి పడుతుంది. హాస్యధ్యానాలు మిన్నంటుతాయి. కార్ల్యో ఒక్కసారిగా గొప్పవాడు అవుతాడు. ఆసమయంలోనే, చివరి అంకంలో ప్రమాదంజరిగి అతడు స్వేచ్ఛాదనించి జార్జి ఆర్మెస్ట్రాలో ఉన్న ఒక డ్రెస్ మిషన్ పడి అందులో ఇరుక్కుపోతాడు. వెన్నెముక విరుగుతుంది గుండె పోటు వస్తుంది. మృత్యుఘడియలు సమీపించాయని కార్ల్యో గ్రహిస్తాడు. ఆడ్రెస్ లో వుండగానే, తనను ఒకసారి స్వేచ్ఛాదకు

ప్రసాద్ ప్రొడక్షన్స్ వారి రెండవ హిందీ చిత్రం

ఛోటీ బెహన్

సినిమోదభావాలు రెండూ సమంగా మేళవించుకొన్న కాటుబిక్ చిత్రం 'ఛోటీ బెహన్' (ప్రసాద్ ప్రొడక్షన్స్) గతవారం బొంబాయిలోని సినిమాలో విడుదలయింది. ఈ చిత్రంలో కథ, అనేక సన్నివేశాలు, కాకతాళియాలూ సినిమా బాటలో కొంత సరిగినవే అయినా, దర్శకుడు ఎల్.వి. ప్రసాద్, రచయిత ఇందర్ జీత్ ఆనంద్, ముఖ్యనటులు బల్ రాజ్ సాహ్నీ, శ్యామ, సంద, మహమూద్, రహమాన్, రాధాకృష్ణలు దీనిని హృదయంగమమైన రీతిని తెరమీద చిత్రించారు. ముఖ్యంగా దర్శకుడి స్త్రోత్రం, దీనికి శుష్టినిచ్చింది.

కష్టసుఖాలు రెండూ వంతులు వేసుకున్నట్లు వచ్చే ఈ టాకీలో కథ టూకీగా ఇది: జేవుంటి ఒకానొక అన్నగారు, తన చెల్లెలు మినాను, తమ్ముడు శేఖర్ నూ

కళ్ళలో వర్షులు వేసుకు పెంచుతూ ఉండగా, చెల్లెలు మినా కొడు ప్రమాదంలో కళ్ళు పోగొట్టుకుంటుంది. అంగువల్ల ఆమె పెళ్ళిచివరిలుకు నాయుడా పడుతుంది. అందువల్ల తొలి రీళ్ళలోనే మినా చిన్న అన్నగారు శేఖర్ ఒక కలవారింటి ఆడ పడుచు శ్యామను పెళ్ళిచేసుకుంటాడు. జీవితం రెండు రీళ్ళు తిరిగేవరకూ భాగ్య శ్యామకు బుర్ర తిరుగుతుంది. భర్త, బాగాదూ తన ఆడపడుచు మినాను మరి అంత సారాబంగా ఆపుకూపంగా చూసుకోవడం సనిపడదు. తలచింది తావలచిందే కాబట్టి శేఖర్, అన్నను చెల్లెల్ని వదిలి ఆయిల్లు కదిలిపోతాడు; కాస్త అటూ ఇటూగా అప్పలవార్ల ధాకకి ఆగలేక పెద్దన్న రాజేంద్ర, చెల్లెలు మినా కూడా వీధిన పడతారు; దరిమిల్ ఒక ప్రమాదంలో పడతారు. వారు వేరెపోతారు. ఈసారి ఎడబాటు మటుకు కలయికకు నాంది అవుతుంది. మినా, తనకు కావలసిన డాక్టర్ భర్తచేతిలోనే పడుతుంది. మేలిగా కొద్దిపాటి సినీకష్టాల తరువాత అంతా కలుసుకుంటారు. గుడ్డలు నాలికల్లరచుకుంటారు. ఈ విధంగా సుపరి

'లైమ్ లైట్'

తీసుకువెళ్ళుంటాడు అక్కడివారిని. హర ధ్యానాలు చేసున్న ప్రేతుకులను చూసి తిప్పిపడే, నవ్వి, "ఇది ఇంకా ఇలా సాగి దామనే ఉంది.. కాని, నేనిక్కడ చిక్కడిపోయాను" అని తన ప్రత్యక్షపదమీద నుండే, ఆ సన్న మృత్యువును కూడా స్పృశిస్తూ గుండెలో నాటుకుపోయేలాటి ఈ మాటతో శ్లేష వేస్తాడు. (You see I would like to continue, but I am STUCK అని.)

తరువాత అంతే అవుతుంది. తెరిస్తూ వృత్తం చెనూఉంకా రంగస్థలమీద వింగ్ల చాటువే కయించి, తాను వెలిగించిన తెరిస్తూ రంగస్థలమీద మూరీధివించిన కెతస్యంలా పరిస్తూ ఉజ్వలంగా ప్రకాశిస్తూ ఉండగా చూస్తూ, తను అరిపోతాడు. జీవన ప్రపంచం యధాప్రకారం కొనసాగుతునే ఉంటుంది. "ఇంక ఆటే లైములేదు. వెళ్ళిపోయేలోగా సత్యాన్ని దర్శించాలి" అనుకున్న కార్త్యోయాత్ర ఆగిపోయి, అక్కడినుంచి తెరిస్తూ జీవన యాత్ర కొనసాగుతుంది.

ఈ జీవిత నాటకంలో చాపిన్ నిర్వహించినది ఒక్క కార్త్యోవేకాగ్నిమిత్ర నటనలు ధరించిన భూమికలన్నీను. కార్త్యోవే కేవలం విగూఢకుడేకాగ్ని హాస్య రసజ్ఞుడికి ఉండగలపరిపక్వతగలనింగుమనిషి. జయం అపజయంకూడా అనుభవించినవాగు. వ్యవధిం నవ్వించడం, నవ్వులపాలుకావ

డంతోపాటు నవ్వుకోవడంకూడా నేర్చుకున్నవాడు. దర్శకుడు నటుడు అయిన చాపిన్ ఈ పాత్రలోని ఛాయాభేదాలన్నిటిని దేనికదిగా, ఎక్కడిక్కడగా మూల తీరులో భ్రుకుటి ముడవడంలో, నవ్వు డింట్లో, నవ్వుకపోవడంలో చిత్రించాడు. మాటలోనూ మనసులోనూ ఉండే అంతసులను చూపించాడు. మనిషిలో ఆళి అంకురించడాన్ని చూపించాడు. నిస్పృహ కమ్మకు రావడం చిత్రించాడు. వెనకబడిన హాస్యగాడి హాస్యపుదమైన హాస్యాన్ని అత్యంత హాస్యరసభరితంగా చూపించి ఏకకాంక్షలో రెండు లక్ష్యాలను సాధించాడు. 'ఫెర్నా ర్రింగ్ ఫ్లీ' వేరిట తీసిన వృశ్యాలు, వాటిలో చాపిన్ నటన చూసినవారు ఎన్నటికీ మరువరు. మేకప్ తీసివేసి రంగస్థలం మీదనుంచి జీవిత రంగస్థలమీదకు వచ్చిన చాపిన్ అంతకన్న మరువలేదు. అక్కడ లైమ్ లైట్ లో ఉంటే ఇక్కడ సబ్ లైమ్ లైట్ లో కనిపిస్తాడు ఆ చాపిన్ కు ఈ చాపిన్ కు దూరపు చుట్టిరికంకూడా కనిపించదు. తీణంలో సగంలో చాపిన్ హాస్యగాడిని వేదాంతాలా చూపిస్తాడు. అద్దెబడలేకుండా లావుపాటి ఇంటావిడతో మోటు సరసాలు ఆడిన పోకిరి పెచ్చుమనిషిని అరక్షణం తరువాత గౌరవ భాజనడిగా చూపిస్తాడు. నిత్య జీవన వ్యాసంగరంలో ఆ వెకిలి చేష్ట వెనకాలిఉన్న విషాదస్థితిని స్ఫురింపజేస్తాడు తీణంలో పసివాడిని పరిణతుడిగాయి కెత్తి

దింపివేస్తాడు. ఒక ఫోటోజెనిక్ కొలేవన లాటి మాటతో మనని అటై నిలబెట్టి, దాని తీక్షణంలో అపహసించి నవ్వించివేస్తాడు. నవ్వు ఆయేరికి అతడు గమ్మత్తుగా అన్న మాటలో లోతు మనకి స్ఫురింపజేస్తాడు. వేరేకి అతిని ముఖభంగిమ, విగ్రహం, చుట్టూరా వెలుగునీడలూ, దూరంగా సంగీత వ్యాఖ్య అన్నీ ఆభావానికి గాంభీర్యాన్నీ, రీవిని సమకూర్చుతాయి.

ఈ చిత్రంలో దర్శకుడుగా చాపిన్ పసివాడితనంకూడా చిరకాలం నిలబడి ప్రశంసలు అంగుకోగలది. తెరిస్తూ చిన్న నాటి ప్రేమకథ చిత్రణ ఒకటి, ప్రేమకథ లన్నిటి రామనీయకాన్నీ, మాధుర్యాన్నీ సమీకరించి రూపొందించినట్లుంది. ఆయా ఘట్టాలలో ప్రేమకథాజవనలు, ప్రేమలు లేకుండా ప్రేతుకహృదయాలలో చిరకాలం నిలిచే చిత్రాలు. అనురాగోదయాన్ని అంతఅందంగా చూపిఆపినవిఅరుదు. అలాగే చివరి సన్నివేశాలలో కార్త్యోవే మరణతయ్యమీద ఉండగా తెరిస్తూ అతని పక్కన కూర్చోని దుఃఖించే దృశ్యం-ఒల్ మాస్టర్ వేసిన త్రివర్ణ చిత్రాలను వివరం చేసేదిగా ఉంది. ఆ గదిలో నాటకాల సామగ్రి, పాతకాలపు సరంజామా అన్నీ ఆ సన్నివేశానికి తగినట్లు అమరాయి. చిత్రం పొడుగునా, కథావస్తువును ఉద్దేశించే నేపథ్యసంగీతం ఆ ఘట్టాలలో వివరమైనట్లు ఉత్తమ కళాకారుడు, కరుణాకరుడు చార్లీ చాపిన్ కు జోహార్లుచేస్తాము. ★

జయభేరి

తెలుగు చలనచిత్రాల కథలో నాలుగు కాలాలు నిలవబోయే కొత్తపేరు, శారదావారి 'జయభేరి'. ఈ దశాబ్దంలో వచ్చిన చిత్రాలలో ఇది అనేకవిధాల ముఖ్యమైనది.

సంగీతం, సాహిత్యం, నటన, కథ కథనం, చాయాగ్రహణం మొదలైన వివిధ శాఖలలోనూ ప్రశంసనీయమైన, పరస్పర సమన్వయంగల కృషి ఫలితంగా సర్వాంగ సుందరరూపం ధరించిన ఈ చిత్రాన్ని సంగీత ప్రయులు సంగీత చిత్రం అనవచ్చు. సాహిత్యభిమానులు దీని ఘనత మలాదికాస్త్రీ గారిది, ఆలేయటి అనవచ్చు. చలనచిత్రశాఖిమానులు పి. పులయ్యగారు తీసిన ఉత్తమోత్తమ చిత్రం అని పొడవవచ్చు. నటన మీద గురిగలవారు ఇది పూరిగా నాగేశ్వరరావు చిత్రం అనవచ్చు; గుమ్మడిని, బిను నిముషాలసేపు అతిథిగా కనిపించిన రంగా రావునూ, అంజలిదేవిని, శాంతకుమారిని సగర్వంగా చూపించవచ్చు. టూకీగా చెప్పకోవాలంటే, తెలుగు చలనచిత్రాలలో ఎన్నతగ్గ ప్రమాణాలన్నిటినీ ప్రతిబింబించే చిత్రం అని అంతా అంగీకరిస్తారు. దాదాపుగా 'పరిణతమైన' అన్న విశేషణానికి అర్హతగల చిత్రం.

ఇందులో సమకాలికమనతగ్గ సమన్వయం లేదు. కానీ, దానిఛాయలు లేకపోలేదు. దర్శక రచయితలచిత్రణవైఖరే ఇందుకొక నిదర్శనం. కులతత్వాలను, మత దురభిమానాన్ని ఖండించబోవడంలో ఆయా పాత్రలను చిన్నపాటి భూతదండం పెట్టి చూపెట్టారు. బహుశా బాక్సాఫోను భూతదండం

సంగీత వార్తలు

సాంఘిక చిత్రం 'మాతరు కాపరం' ఈ చిత్రానికి సంగీతదర్శకుడు రమేష్ నాయుడు, సినిమా పత్రిక 'కినిమా' కలసి లోగడ ఒక పోటీ జరిపాయి. అందులో ఎన్నిక అయిన కుమారి ఉమకు ఈ చిత్రంలో తొలి అవకాశం ఇచ్చారు. తెరమీద ఈ పాటను రాజసులోచన పాడినట్లు చిత్రిస్తారు.

* * *

మరొక చిత్రం - 'సిపాయిమాతరు' లో సంగీతదర్శకుడు సుబ్రహ్మణ్యం గాజు రామా రావు అనే గాయకుడిని పరిచయం చేస్తున్నారు.

కావచ్చు... ఈ ఒక చిన్న అపక్రమిణి మిగతా కథను కళాత్మకంగా శ్రద్ధాభక్తులతో చిత్రించారు. సన్నివేశాలను హృదయంగమంగా కట్టారు. సంగీతం ఎక్కువకన్న చిత్రంలో కథ అర్థకష్టాలూ పడడం పరిపాటి అయినా, 14 పాటలుగల ఈ చిత్రంలో కథా, సంగీతం అద్భుతంగా సహవాసం చేశాయి. వెలుగునీలలా ఒకదాని నొకటి మెచ్చుకుంటూ ఒకటి నొకటి ప్రస్ఫుటం చేశాయి.

కథ ప్రధానంగా ఒకానొక సంగీత వర ప్రసాదవ్వన. కాశీనాథ్ అనే ఆయువకుడు అన్నావదినెల చాటున అపురూపంగా పెరుగుతూ శాస్త్రీయసంగీతం అభ్యసించాడు. శాస్త్రీయ సంగీతాన్ని సామాన్య ప్రజలకు దగ్గరగా తీసుకువెళ్లాలన్న స్వతంత్ర భావాలు గలవాడు అయినందున, గురువు విశ్వంభరుడు కల్యాణిరాగం సాధన చేయండివామో అంటే రాగప్రస్తారం ప్రేక్షకులకు అట్టే సయించదని, సరాసరి కీర్తన మొదలుపెట్టిన ధైర్యశాలి. గుర్తా జ్ఞను కొద్దిగా దాటేస్తే వేళాడుగాని, అత

'జయభేరి'

నటులు : నాగేశ్వరరావు, గుమ్మడి, నాగయ్య, రంగారావు, ముక్కామల, కలంగి, రమణారెడ్డి, చదలవాడ కుటుంబరావు, పేకేటి, బొడ్డపాటి కృష్ణారావు, వడ్లమూని విశ్వనాథం, కాశీనాథ్, అంజలిదేవి, రాజసులోచన, శాంతకుమారి, నూర్యకాంతం.

మాటలు ఆలేయ, పాటలు మలాది రామకృష్ణశాస్త్రీ, శ్రీ శ్రీ, ఆరుద్ర, కోసరాజు.

సంగీతం పెండ్లాల్ నాగేశ్వరరావు. నేపథ్యగానం ఘంటసాల, సుశీల, ఎం. ఎల్. వసంతకుమారి, పి. బి. శ్రీనివాస్, మాధవపెద్ది సత్యం, పిర్రాపురం నాగేశ్వరరావు, సొందరరాజన్, రఘునాథపాణి గ్రాహి.

చాయాగ్రహణం పి. ఎల్. రాయ్. కళ కృష్ణారావు. నృత్యాలు వెంపటి సత్యం. దర్శకత్వం పి. పులయ్య.

నిర్మాతలు వాసిరెడ్డి నారాయణ రావు, టి. వి. ఎస్. (ప్రతిభా) శాస్త్రీ.

నాపని చేసినంగువల, "మది శారదాదేవి మందిరమే" అనే మధురమైన ఉత్తేజకరమైన కీర్తనను విని మహదానందం పొందగలగలతేము. ఘంటసాల, శ్రీనివాస్, సత్యం, పాణి గ్రాహి పాడిన పాట, అందులో స్వరకల్పన, ఘంటసాల విన్యాసాలూ, గాత్ర ఛాయలకు, తెరమీద పాత్రధారులూ, దర్శకుడు చేసిన రూపకల్పనాకోభించి, ప్రేక్షకులను జరుగబోయే కథకు ఆయన చేస్తాయి.

మొత్తానికి శిష్యుడు కాశీనాథ్ తిన్నగా ఉండడు. ఉల్లో బలైనవాళ్లు భాగ్యంతం ఆడుతుంటే చూడబోయి నేనన్నాంచిన వాడేడి! అంటూ అక్కడ జనాన్ని సవాలుచేసే చిన్నదాన్ని చూసి ఎదురు సవాలుచేసి పాడి ఒడిస్తాడు. కర్ణాటక బాణీలో ఆరంభమైనపాట క్రమంగా ఫిల్మ్ గీత్ స్థాయికివచ్చి పూర్తి అయ్యేసరికి ప్రజానీకాన్ని ఆనందింపచేయడమే తన కీర్తనం అని నిర్ణయించుకొంటాను.

బాహ్యుపిలడు బలైనాశ్శతో కలిసి పోవడం కలవరం కలిగిస్తుంది. గురువుగారు, ఇంట్లో అన్నగారూ మండిపడతారు కాశీనాథ్ మీద. కన్నతల్లిలా పెంచిన కమలమ్మ ఏడ్చి మొత్తుకుంటుంది కూడనిపనులు చేయవలసి. కానీ, కాశీ బలైన చిన్నది మంజులతి కు ఇచ్చినమాట నిలబెట్టకోవడానికి మళ్ళీ చాటుగావెలి గంగంమీద కెక్కడంతో పగిలితలు విడువించి అతడు ఇల్లు వదిలిపోవడం జరుగుతుంది. కులంపాళ్లు వేలి వేసారని, కాశీ అన్నగారు విశ్వనాథ్ శాస్త్రీ తమ్ముడిని పామ్మంటాడు. ఇంక చలమెటని కాశీ మంజులతితో మధురమైన యుగళీతం ఒకటి పాడి (ఘంటసాల, సుశీల) ఆమెను దైవసాక్షిగా వివాహం చేసుకుంటాడు. భక్తి తెలియకుండా వచ్చిన వదినెగారు దంపతులను దీవిస్తుంది...

అక్కడితో కాశీనాథ్ జీవితంలో భారత సన్నివేశం, అందులో నాగేశ్వరరావు నటన ఆరంభమే మోహనరాగ స్వరాగోహణలా అతివేగంతో తారస్తాయిని అందుకుంటాయి. కాశీనాథ్, మంజులతి దేశాలవెంట తిరుగుతూ, "జాను తెనుగే నేను, జారి ఘనతే నేను" అని సగర్వంగా ప్రతిపదురంగా చాటుతూ అఖండ ప్రజాభిమానాన్ని సంపాదిస్తారు. విజయనగర చక్రవర్తి విజయానంద గజపతి కాశీనాథ్ ను నిండుగట్లో గొరవించి, కాశీగురువుచేతనే సన్మానం చేయిస్తాడు. ఆగట్లో సంగీతరసరాజు కాశీచేత, రసికరాజు విన చక్రవర్తిని ఉద్దేశించి స్వేచ్ఛ దర్శకుడు పెండ్లాల్, గాత్రధారి ఘంటసాల పాడించిన "రసికరాజు తగువారము కామా" అనేకీర్తన, రాజ సన్మానానికి అర్హమైనస్థాయిలో రచనీతింగా, పాత మధురంగా అలోచనామృతంగా భాసి

కాశీనాథ్ నటికంగా పతనం చెందుతున్న కొద్దీ కళారాధకుడుగా తారస్థాయికి పెరుగుతూ ఉంటాడు... బహుశా అందువలనే పెనున్నవాడికి వినపడవలసి ఉన్న చివరి పాటను ప్రసిద్ధ తమిళ గాయకుడు సౌందరరాజ్ పాడి ఉండాలి. * పాటలాగే ఈ సన్నివేశం దీనికి దోహదంచేసిన పూర్వపుట్టాలూ కూడా ఉద్వేగభరితాలుగా తీవిగా కట్టుకువచ్చారు. పటితుడు కాశీనాథ్ లో పరివర్తన లేవడానికై వదిన గారు కమలమ్మ భార అణ్ణుని ధిక్కరించి ఇల్లువదలి వెళ్తుంది. బ్రాహ్మణ్యానికి భయమైన విశ్వనాథుడు భార్యని కూడా వసులుంటాడు. చివరకు కాశీ భార్య మంజులతను బ్రాహ్మ్యం కొట్టి గాయపరడంతో అత్తనిలో పరివర్తన కలుగుతుంది. దురభిప్రాయం పొరచిరిగి పోతుంది 'ఏది బ్రాహ్మ్యం' అన్న ప్రశ్నకు సమాధానం

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

దర్శకుడు పి. పుల్లయ్య.

‘జయభేరి’ సంగీత రచయిత
పె. డబ్ల్యు. ల.

ముఖ్యగాయకుడు ఘంటసాల.

తెలుసుంది. తను సభ్యుడైన బ్రాహ్మణ్యాన్ని ధిక్కరించి. తమ్ముడికోసం, తన భార్యకోసం పరుగు పెడతాడు. ఆ పేరకు తాగి పడిడిన్న కాళీనాథ్ మీద, పాతికేళ్ళ పెంపకంలో తొలిసారిగా ఇయి చేసుకుని అతని మేల్కొప్పిన వదిన గారు తనకింక పని లేదని అత్యంతాత్మకు పాల్పడుతుంది.

తెలుగు సినిమాలో చాలా కాలంగా మనం చూచి ఉండని తరహాలో నిండైన మనుష్యుల మనసులను, హృదయ పరిరక్షాన్ని సమగ్రంగా సమర్థంగా ఉదాత్తంగా చిత్రించే సన్నివేశాలను ఈ చిత్రంలో చివరి ఘట్టాలలో చూస్తాం. వీటిని ఇంతగొప్పగా చూపిన చలనచిత్ర కారుడు పి.పులయ్యగారు అభినందనీయులు. ప్రతిసన్నివేశంలో దృశ్యాలరూపకల్పన శిల్పం ప్రత్యేకం చెప్పనీతగ్గది. ఆయన తీసిన చిత్రాలలో, ఇతరులు తీసిన అనేక చిత్రాలలోను కూడా 'జయభేరి' అగ్రతాంబూలం అందుకొంటుంది. అదే శ్రేణిలో ఇందులో పాల్గొన్న కళాకారులు నాగేశ్వరరావు, అంజలీదేవి, గుమ్మడి, శాంతకుమారి సన్మానార్హులు అనిపించుకున్నారు. కాశీనాథ్ గా నాగేశ్వరరావు, విశ్వనాథ్ గా గుమ్మడి చిరస్మరణీయమైన నటన ప్రదర్శించారు. హాస్యాన్ని ఈకథలో విడిగా చూడలేము. ఉన్నదాన్ని, కథలో విడిగా నేర్చుకొందంగా కలిపి కనకు అదురాడుండాలి. రేలంగి, రమణారెడ్డి, నల్లరామ్మూర్తి సురభికుమల, మార్యకాంతం అంతా ఆహారకరంగా ఉన్నారు. అందరికన్న మిన్నగా ఆహాదాన్ని ఇచ్చిన నటుడు ఐదునిమిషాల సేపు చక్రవర్తిగా కనిపించిన అతిథి రంగా రావు. నిర్మాతలూ, నటుడూ ఈ పాత్రకు 'అతిథి' ముద్రవేసినా, గొప్ప నటనతో కూడిన మంచి పాత్రల శ్రేణిలో నిలబడుతుంది.

సంగీతదర్శకుడుగా పెండ్లాల నాగేశ్వరరావు ఈచిత్రంలో నిర్వహించినపాత్ర ఎంత ప్రముఖమైనదో అంత విజయమూ సాధించింది. కర్ణాటక బాణీల దగ్గరనుండి ఉస్మాన్ కరీంఖాన్ తుమ్రిఛాయలదాకా జావళీలదగ్గరనుండి సినివాణీ జానపదాల దాకా, ప్రతిమధురపై నవరస్వరాలన్నీ మనోహర హాయిగా కూర్చి గొప్పగా చెప్పకోదగ్గ ఫలితాలను సాధించారు. శాస్త్రీ గారి జాను తెలుగు పలుకుబడులు, ఆర్యుడు అంత్యప్రాసక్రీడలుగల నృత్యనాటికా గేయాలు, శ్రీశ్రీ సందినారుగాథ ఇతివృత్తానికోభను కూర్చేరితిన భాసించాయి. నృత్యనాటికలలో రాధాకృష్ణ, వత్సస్యగంధి పెళ్లి చాలా బాగున్నాయి. నృత్యాలలో చిత్రం ఆరంభంలో అంజలిదేవి చేసిన నృత్యం ఒకటి చైతన్యవంతంగా వుంది. అన్నివిధాలా సంతృప్తి కలిగించే ఈ చిత్రాన్ని ఉగాదికానుకగా రేపు విడుదల చేస్తున్నాడు.

అ సా ధా రణ చ ల న చి త్రం

ఓ ట్లీ మాన్ అండ్ ది సీ

అ గల్లునదిలో ఒక చిన్న నావమీద ఒక్కణ్ణే వర్షి చేపలు పట్టుకుంటూ ఉంటాడా మొసలాతను. ఎనభయి నాలుగు రోజులుగా ఒక్క చేపకూడా పడలేదు.

ఎన్నెవ్వ హేమింగ్వే ఫులిట్టర్ బహు మానం సంపాదించి పెట్టిన “ది ఓల్డ్ మాన్ అండ్ ది సీ” (ముసలాతనూ సముద్రమూ) అనే నవల ఈ వాక్యాలతో ప్రారంభమవుతుంది. చాలివుడలో ఈ హేమింగ్వే నవల ఆధారంగా నిర్మాణమైన చిత్రం కూడా ఈ వాక్యాలతోనే మొదలవుతుంది. పలరకాల విమర్శలకు గురైన చిత్రాలలో ఇది ఒకటి.

అసలు ఈ నవలను చిత్రం తీయకుండా ఉంటే బాగుండేదన్నాడు కొందరు. కాగా కొందరు, “ఫరవాలేదు తీయొచ్చు” అన్నారు. తరువాత ఈ నిర్మాతలు చిత్రీకరించిన తీరును బాగుండలేదని కొందరు, ఉందని మరికొందరూ అన్నారు. దానిపై తీవ్రమైన వివాదం ఏర్పడింది. ఇది ఇట్లా ఉండగా మరి కొందరు దీనిని చలన చిత్రాలకు తలమానికం వంటిదని ప్రశంసించారు. మరి కొందరేమో ఈ చిత్రం మూలంలో జౌచిత్యాన్ని ఏ మాత్రం చూపజాలకపోయిందని తెగనాడినారు. ఇట్లా ఈ విమర్శలు ఒకటి ఉత్తర భావం మరికటి దక్షిణభావంగా ఒకదాని కోట అంతనా పొంతనలేకుండా జరిగినవి.

అయితే అసలు వాసనం ఈ రెండింటికీ మధ్యస్థంగా ఉన్నదని నా కనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటే లక్ష్య సాధనలో జయపజయాల కంటే అసలు దాని నిర్మాణం ముఖ్యమైనది.

అసలు ఈ కథఅంతా ఒక వ్యక్తి మాట్లాడిరిగేది. ఒక్క వ్యక్తితో నడిచేది. ఇటు వంటి కథను చిత్రంగా తీయటానికి చాలి వుడలో ఎవరైనా పూనుకోవటమే ఆశ్చర్యం కలిగించే విషయం. (ఈ నవలను వార్నర్ బ్రదర్స్ సంస్థచిత్రంగా తీసింది.) కాగా సినీరీయో రచయిత టీటర్ నర్సల్ గాని, నిర్మాత లీలెండ్ హేవార్డు గాని, డైరెక్టరు జాన్ ఫ్లెనెస్ గాని అసలు కథకు అసీ ఇవీ కల్పి ఉన్న కథనుమార్చి సుఖాంతం చేయటం వంటి సొంత ట్రిక్కులు ప్రయోగించకపోవటం నిజంగా ప్రశంసనీయమైన సంగతి. మొదటినుంచి చివరదాకా అసలు కథను ఉన్న దున్నట్టుగా చిత్రించాలన్న ప్రయత్నం జరిగింది. అందువల్లనే మిగతా చిత్రాల విషయం లాగా ఈ చిత్రంలో కృత్రిమ విశేషాలేమీ లేవు.

ఈ కథ చిత్రీకరణ చాల కష్టమైనదనే

విషయం అంగీకరించవలసినదే. కథలో మూడింట రెండు వంతులు ఒక చిన్న నావ మీద ఏకాంతంగా ఉండే ఒక ముసలా తనితో జరుగుతుంది. నవల చదివినవారికి ఈ సంగతి చెప్పనక్కర్లేదు.

ఎనభై నాలు రోజులపాటు ఒక్కటంటే ఒక్క చేపకూడా ఒక్కరోజూ కూడా పడలేదు. అయితే ఎనభయి అయిదోరోజున అతనిపంట వండింది. తన నావ కంటే పొడుగైన పెద్ద మారి న్ చేప పడింది. మూడు రోజులపాటు ముసలాతను చేపతో సతమత మవుతాడు. అది నావను నీళ్లలో లాగుతుంటే దానిని, నావను ఒడుకు ఈడ్వటానికి ఆ ముసలిజాలరి తన శక్తియుక్తులన్నీ ఉపయోగించి పెనుగులాడతాడు.

చివరికి అతనిదే విజయం. ఒక గంట తరువాత నావను ఇంటిముఖం చుట్టినాడు. అతడు నావను, మారి న్ ను కేవుకు నడుపుకుంటూ వస్తాడు. అంతలో మార్కు చేపలు ఈ మారి న్ చేపను తినటానికి దాని మీద దండయాత్ర చేసుంటవి. అతను నావ నడుపుకోవాలి. మార్కులనుంచి మారి న్ ను కాపాడుకోవాలి. అప్పటికి మూడు రోజులుగా మారి న్ తో పోరాడి అలిసి ఉన్నాడు. అయినా, ఎదురుతిరిగిన శక్తులను ఎదిరించి వినో మార్కులను చంపాడు.

ఎంత హైరానాపడినా చివరకు కేవు చేరే లప్పటికి అతని ఇంతశ్రమకూ మిగిలిన ఫలితం ఆ మారి న్ అ సిపంజరం మాత్రమే. మిగతా ముఖ్య ఆహారమంతా మార్కులే దొంగిలించి వేసినవి.

ఇదీ కథ. కొలది దృశ్యాలు మాత్రమే కథలో ఉన్నవి. అవృద్ధికి ఒకేఒక తోడు ఒక గుర్రడుమాత్రమే ఉన్నాడు. వాడు తాతకోసం ఎదురుమానూ గుట్టలు మ్రొగుతూ కేవుఒడుగు కూర్చోని ఉంటాడు. ఇవొక దృశ్యం. ఆఫ్రికా తీరాలలో చిన్న నాడు అతను తిలకించిన బాల కిశోరాల ఆటలు, కాసభాంకాలో కున్నీపోటీలు గురించి అతని జ్ఞాపకాల దృశ్యాలు వంటివి మొత్తంమీద కొద్దిగానే ఉంటవి.

ఈకథ మానవుడు జీవితంలో జరిపే పోరాటానికి ఒక చిహ్నం వంటిది. చిత్రంలో కథకుడు చెప్పినట్లు “మానవుణ్ణి నాశనం చేయవచ్చునేమో”కాని అతిస్థి జయించటం దుర్లభం” అన్న సందేశం విని పిస్తుంది.

మానవుడి అజేయశక్తిని వర్ణించటంలో ఈ నవలలో రచయిత సరికొత్త పక్క.

అవలంబించాడు. చిత్రంలో కొంతసేపు అముసలాతను తనలోతాను సమసుకొనే స్వగతాలు, చేపలను ఉశోకించి అంటుండే మాటలు ఒకసారి, కథకుని వ్యాఖ్యాను ఒకసారి ఒకదాని తరువాత ఒకటి విని పిస్తుంటవి. ఈరెండూకూడా కథానాయక పాత్రధారి స్వస్వర్ ట్రేసీ నిర్వహించాడు. ట్రేసీ హుందాగా ఉండేరహితం త్వరితంగా హేమింగ్వే గద్యాన్ని చక్క చేప్పారు. ముసలాతని పాత్రలో డైలాగుస్ ఎక్కడటా చెప్పాలో అక్కడటా చెప్పి ఒప్పించాడు.

ట్రేసీ నిర్వహించిన ఈవృద్ధుడి పాత్ర వంటిది ఏ చలనచిత్రంలో ఎవరూ ఇంత వరకూ నిర్వహించి ఉండరు. మరపురాని నిరాడంబరత, హుందాతనం ఉట్టిపడేలాగ ఈపాత్రను ట్రేసీ పోషించాడు. ట్రేసీ కథలోని వృద్ధుడంత ముగిలివాడుగా కనపడకపోవటం, అజాలరి బహిష్కరణలను ట్రేసీ పూర్తిగా చూపలేకపోవడం కొంత బాధ కలిగించవచ్చునేమో థ్సాని దారుణం మాత్రం గాదు. ట్రేసీ ఈ పాత్ర పోషణలో దాని జౌచిత్యాన్నీ, మానవుని అజేయశక్తిని ప్రతిబింబింపజేశాడు.

పోలే మరికొన్ని చిన్న లోపాలు - వీటిలో ఎక్కువ భాగం సాంకేతిక సంబంధ మైనవి-లేకపోలే లేదు. సముద్రం మీద దృశ్యాలను, స్టూడియోలో తీసిన వాటితో కలపటంతో కొన్ని పొరపాటు జరిగినవి. ఫోటోగ్రాఫీ కూడా లోపహాయిప్రంగా ఉన్నది. అయితే రెండు సంవత్సరాల పొడుగునా మాటింగులు, చిక్కులమారి ప్రదేశాలలో జరగటం ఇది కొంతవరకు ఇట్లా ఉంటుందని ముందే ఊహించవచ్చును.

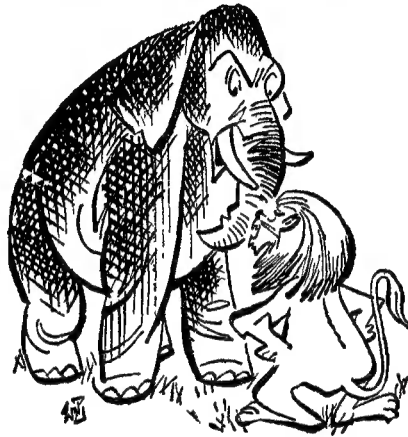
అయితే ఫోటోగ్రాఫర్ జేమ్స్ వాంగ్ వూ, నైపుణ్యాన్ని నిరూపించే అందమైన ఘట్టాలు కూడా కొన్ని ఉన్నవి. సముద్రాన్ని చుట్టించినట్లు చూపటంలోను ఉదయ సంతే చీకటులలో విణుకువిణుకుమంటూ కదిలాడే పల్లెకార్ల లాంతర్ల దృశ్యం, ఎగిరే చేపల రెక్కలమీది పాలుసుల ఆకృతీలు చూపటంలోనూ విద్యుల్ల తాభాసితా కాళంలో వివారించే వందలాది పక్షిగజాల తెల్లని రెక్కల సమూహపు సోయగం చూపటంలోనూ ఫోటోగ్రాఫీ అద్భుతంగా ఉన్నది. ఆ వృద్ధుడు తన నావతెరచా సందర్భానికి అనుకూల నావను నడిచే మూడ మచ్చటగా తీకారు.

లోటుపాటు కొన్ని ఉన్నప్పటికీ “ది ఓల్డ్ మాన్ అండ్ ది సీ” అసాధారణ చిత్ర రాజం. ఇది చలనచిత్ర కవిత అనవచ్చును. భావయుక్తమైన చిత్ర మిది. ఇటువంటి చిత్రాలు బహుకొద్దిగా ఉంటవి.

నారాయణ స్మిత్

పాదున్నే నిదలేచి బద్ధకంగా ఆవు
లించి వొట్టువిరుచుకుంది సింహం.
కానేపు అడవిలో అలా మికారు
తిరిగిరావాలని బయలుదేరింది.
దోవలో ఒక నక్క ఎదురుపడింది.
సింహం దాన్ని ఆపి “ఈ అడవికి
రాజెవరు?” అని గర్జించి అడిగింది.
నక్క వణికిపోతూ “వేరే అడవి
గాలా మహాభూ! తమరేనని ఈ
అడవిలో ఎవర్నడిగినా చెబుతారు?”
అంది.

అడవికి రాజు

అడవికి రాజెవరు?” అని సింహం
గర్జించి అడిగింది.

ఏనుగు మాట్లాడకుండా, అగ
కుండా వెళ్లిపోతోంది.

సింహం కోపంగా “ఏయ్ నిన్నే!
వినపట్టాలా అడిగేది? ఈ అడవికి
రాజెవరు?” అంది.

ఏనుగు ఆగింది. తొండంతో
సింహాన్ని చుట్టి అవలీలగా పాతిక
గజాల దూరానికి విసిరేసింది.

ముల్లపాదలలో పడిన సింహం,
చీరుకుపోయిన వల్లుదులుపుకుంటూ
లేచి “జవాబు తెలియనంతమాత్రాన
అంతకోపం తెచ్చుకోవాలా
ఏమిటి?” అని వెళ్లిపోయింది. ★

సింహం తృప్తిగా ముందుకు గర్జించి అడిగింది.
సాగింది. కొంతదూరం పోయాక దుప్పి హడిలిపోతూ “త...త...
ఒక దుప్పి ఎదురైంది. దాన్ని కూడా తమరేనండి” అంది. తరువాత సింహం
నిలసి “ఈ అడవికి రాజెవరు?” అని నికి ఒక ఏనుగు ఎదురైంది. “ఈ

రాజధాని కలుపు

(4-వ పేజీ రెవరాయి)

ఏ కొండలోనో వస్తూన్నట్టు. క్రమంగా సాయి పెరుగుతుంది.
చారాత్తుగా ఆగిపోయి, మరెక్కడనుంచో వినబడట్టు వినపడు
తుంది. ఆ సంగీతంలో సాగనును అనుభవించడానికే గాని వర్షించ
డానికి నాకలానికి కానిపనిగా కనిపిస్తూంది. రెండు మాటల్లో
చెబుతాను: ఆ కంఠం లుంగుటూరి నూర్చుకుమారి. అలా చెబితే,
పొరుగులకు అర్థం జౌతుంది.

గతి శనివారం రాత్రి గాంధీభవన్ ఆడిటోరియంలో
రవెన్యూబోర్డు ఉద్యోగుల సాంస్కృతిక సంఘం పక్షాన ఒక
కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆ కార్యక్రమంలో ప్రధా
నాంశం కుమారి నూర్చుకుమారి సంగీతం. కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత
వహించింది ఆరికమంత్రి శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి. సేషన్లో
నేవింగ్సు సర్టిఫికేట్ కోని ప్రవేశించారు ప్రేక్షకులు ఆడిటోరి
యంలోకి. ఇది ఈ కార్యక్రమంలోని ప్రత్యేకతల్లో ఒకటి.

* * * *

తండ్రి తాతలు సాధించిన విజయాలను గర్వంగా చెప్పుకొంటూ
తాము చేయవలసిందేమీ లేదన్న భావం వ్యక్తం చేస్తూ తిరిగే
వ్యక్తుల్ని చాలమందిని చూశాను నేను. “భిభిభి! మా తాత
గొప్పవాడు చెబుని.....” ఏవేవో సాధించాడని చెప్పుకొంటూ,
కొద్ది విరుచుకు తిరిగే వ్యక్తులు వీరు. తాతగారి గొప్పతనాన్ని
కంతా పెటుకు అప్పచెప్పే మనవణ్ణి గౌరవించడం కష్టం. ఫలానా
గొప్పవాడు మా మేనమామ అని చెప్పకు తిరిగే మేనల్లుడు మన
గౌరవానికి అర్హుడు కాదు.

నాలుగు దశాబ్దాలుగా ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశంపంతులుగారు

తెలుగు రాజకీయ జీవితంపై ‘ప్రసరించారు.’ ఆయన ప్రకాశం నూర్చు
ప్రకాశం. ప్రకాశంగారి తమ్మునికుమార్తె నూర్చుకుమారి. కళా
రంగంలో ఆమె వహించిన పాత్ర తెలుగువారి హృదయంలో ప్రత్యేక
స్థానం గడించుకొంది. లేకుంటే, ఆమె నూర్చుకుమారిగాకాక
‘ప్రకాశకుమారి’గా ప్రజలకు జ్ఞాపకం ఉండేది.

ఒకసారి శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ మొత్తంపెట్టుకొన్నాడు. మొదట
అతన్ని నెహ్రూ అలుపుతూ, తరువాత ఇందిర భర్త అన్నారట.
తరువాత తరువాత రాజీవ్ గాంధీ తండ్రిగా ప్రస్తావించ ప్రారం
భించారట. ముంధ్రా వ్యవహారాన్ని బయటకీలాగిన తర్వాత శ్రీ
ఫిరోజ్ గాంధీ కీర్తికి హక్కు సంపాదించుకున్నాడు.

* * *

ఆదివారం ఉదయం నూర్చుకుమారిని కలుసుకున్నాను. ఆమె
నవ్వుతూ ఉంటుంది. పాడుతూ ఉన్నప్పుడు నవ్వుతూ ఉంటుంది;
మాటాడుతూ ఉన్నప్పుడు నవ్వుతూ ఉంటుంది. ఆమె గానం ప్రేక్ష
కుల, శ్రోతల హృదయాలను హరిస్తుంది. ఆమె అద్భుతవంతురాలు!

కాదు. ఆమె అద్భుతవంతురాలుకాదు. అద్భుతం ఆమెను
తరుచుకునే, ఆమె కళానైపుణ్యానికి, ఆమె సంగీతానికి, ఆమెకి
లోకం అంతా ఎన్నడో జోహార్లు చేసింది. అచిరకాలంలో ఈ
తెలుగుపడుచుకు ఆ అద్భుతం లభిస్తుందని ఆశిద్దాం.

* * *

ఈ వాక్యాల వారపత్రికలో చదివేసరికి ఆమె ఈ దేశంలో
ఉండదు. న్యూయార్క్ లో మూడు నెలలు టెలివిజన్, రంగస్థల
నాటకాల శిక్షణ పొందడానికి ఆమె అమెరికా వెళుతుంది. మార్చి
29 వ లేదీ బయలుదేరి బొంబాయినుండి, విమానంపై అమెరికా
వెళుతుంది. ఆమెకి సచిత్రవారపత్రిక శుభాకాంక్షలు. ★

(55-వ పేజీ తరువాయి)

కిష్టమూర్తి కాంపిల్ గా ఓ అరడజను ఉత్తరాలు ఓపిగ్గా చదివ్వనిపించాడు.

సరసింహంగారు ఓ విషయానికి చాలా అశ్చర్యపడ్డారు: "తెలుగులో సరిగ్గా మాట్లాడే మైనారాని మా వాడికి ఇంత కవిత్య మేలా అబ్బించా?" అని. పైగా ఆ ఉత్తరాలు చూశాకే ఆయానికి ఓ పిల్లని అన్నిరకాలుగా ముద్దుగా పిలవ్వచ్చున్న విషయం మొదటి సారిగా తెలిసాచ్చింది.

"ఇంతకీ ఏ వంటా దూ?" కొంచెం చిరాగ్గా అన్నారు సరసింహంగారు.

"నేనేమీ అనను. మీవాడనేడే వినండి." అని కిష్టమూర్తి ఊరి బయట దేవాలయం ప్రక్కనున్న గంగరావి చెట్టుదగ్గరకి తీసుకెళ్ళాడు.

అక్కడ చాలా సౌఖ్యంగా కూచున్నారు సుందరాప్తా, సరోజ.

"బెధవ్వేమాల! బెధవ!" అంటూ ముందు భురకబోయారు సరసింహంగారు.

సుందరాప్తా చాలా ధీమాగా అంటున్నాడు "నిన్ను తప్ప ఇంకోళ్ళని చేసుకోను. నువ్వు కావాలి నాకు..."

"మీ వాళ్ళు ఒప్పుకోకపోతే..." మధ్యలో మృదువుగా అడిగింది సరోజ.

"ఎదిరినాను. అప్పటికీ ఒప్పుకోకపోతే, ఇదిగో ఈ సీసాలూ ఏం వుండి-వివం! ఇది తాగి ఇద్దరం-పిరస్వర్గం... కాదు కాదు... ప్రేమస్వర్గం చూరగొందాం. అక్కడ కలుసుకోందాం. అక్కడ మనల్ని అడ్డే చట్టాలుండవు..."

గుండె బాదుకున్నారు సరసింహంగారు.

"వీణ్ణి తలిపోయినప్పటినించి కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటున్నాను. అందరూ బోయి వీడొక్కడూ మిగిలాడు... వీడిమీదే నా ప్రాణాలు. ఇప్పుడు వీడు వివం, స్వర్గం, చట్టాలు అంటాడేవీటి?"

ఆయనకి మతిపోయినంత పనేంది.

"నేనేం కాదన్నానండీ కిష్టమూర్తి గారూ! వాడిప్రేమ, బెధవ-వివం వంటా డేవీటి? ... అది ముందు లాక్కుందురూ వాడిదగ్గర్నించి" అని ఇంకా చాలాకంగారు పడ్డాడాయన.

కిష్టమూర్తి సన్నగా నవ్వుతూ "కంగారెండుకండీ. ముంగు అతని ప్రేమ కన్నుంటే..." అంటున్నాడు.

"ఇంకా కనుక్కోడే మొందుకండీ... కనపడుతూవుంటే. వాడిప్రేమ ప్రకారమే కానిదాం."

* * *

కిష్టమూర్తి కూతురిపెళ్లి సుందరాప్తాతో 'ఫెట్టుచుట్ట' చేసే కాడు-కానీ కట్నం లేకుండా.

పెళ్లియిపోయాక సరోజ, సుందరాప్తాతో "నాన్న భలే పాటువేశాడు. మీ నాన్నగారు మీ చేతిలోడి నిజంగా వివ మేమోనని... ఇంక మానుకో ఆకంగారూ... నాన్న చెప్పాల్సిందే" అని విరగబడి నవ్వింది.

కూతురి పెళ్లియాక కిష్టమూర్తి స్వవిషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా వుంటున్నాడు. గమ్మత్తేమిటంటే సలత్తై ఏళ్ల కిష్టమూర్తి మళ్ళా ఏడు ఒక్కసారేతండ్రి, తాత కూడా వివూరుకున్నాడు.

అతను రాక్షసు... సంసారి మరి. ★

సమర్పణ

(23-వ పేజీ తరువాయి)

సీతమ్మని చూడాలని ఒకటే పట్టు పట్టేసింది" అని విపులీకరించేడు.

అంతా కలిసే వెళ్ళేరు.

అశ్వరథాలు, అనురాగాలు కట్టుతెగిస్తే పోయేయి. రహస్యాలు అంతు తెగనూ లేదు. కాలం తక్కువే అయి పోయింది వాళ్ళ కలయికలో.

"ఓ వారం రోజులు వుండండి మా దగ్గర" అంది సీతమ్మ.

అవధాని మాత్రం "రావడానికి మాకేం అభ్యంతరం లేదు. కాని అది మీకు మాత్రం..." అని సగంలో ఒదిలివేసేడు.

గుర్తించినట్లుగా చలపతి "మనం రాజకీయాలు మాట్లాడుకోవటం లేదుగా" అన్నాడు.

అర్ధంకాక తికమకపడింది సీతమ్మ. రమణమ్మ గ్రహించేసింది.

"విభిన్నదృక్పథాలూ, స్వాతంత్ర్య సాధన చేసే వర్గాలు మనం. ఒకరికి, హింస, మరొకరికి అహింస పరమావధి. ఇందులో ఎవరిది విజయం అన్నది కాలం చెప్పాలి.

భౌతికాలు పేరయినప్పుడు ఆత్మలు ఎంతగా ఏకజనితమైనా కలియడం కష్టం. అది, అసాధ్యం కూడాను.

పెగాలోకం వారింపదు." అనీ సమిధ వేసేడు వెంకట్రామయ్య.

చలపతి నవ్వుతూనే "చుట్టల ఇంట్లో కూడా వకొక్కా పుచ్చుకున్నట్టు వాదించేసున్నారే" అనీ అనేసేడు లోపల మండే తున్నా. ఈ అప్రసంగానికి అందరూ ఓ సారి నవ్వుకున్నారు.

అంతే!

తమాషా లెక్కలకు

జవాబులు

ఒకటో లెక్క: వైవరునలో

పావురాలు

కిందివరుసలో పావురాలు!

రెండో లెక్క: మొత్తము 11!

ముత్యాలు

సంవత్సరం తిరక్కుండా రమణమ్మ అవధాని, వెంకట్రామయ్య కూడా చూడా విడిగానే ఉద్యమంలో ప్రవేశించేరు.

ఈసారి చలపతే తెల్లబోయేడు. కాంగ్రెస్ వారి 'ఇండియానుండి బై దొలగండి' అన్న ఉడుటుకు.

కాని

దాంతో ఏవో ఏవో అభాండాలు చలపతి నెరిమిపడ పడాయి. 'పార్టీ డ్రోహి' అని విననూ విన్నాడు. తనమీద తనవాళ్ళే తిరుగుబాటు.

(ఇంకావుంది)

సత్కార్యం

(43 వ పేజీ తరువాయి)

లక్ష్మయ్య మాటలను సగంలోనే అందుకుని "విశ్వదాభిరామ విమర వేమ!" అంటూ చిన్న కూని రాగంలో సాగదీసి పూర్తిచేశాడు చెంచయ్య సుందరానికి తన మనవరాలి నిచ్చి పెళ్లి చేసేయ్యడానికి కూడా నిశ్చయం చేసుకున్నాడు చెంచయ్య.

సభంతా హర్షధావాలు చేసింది, "ఈ ఉంగరం ధరించడానికి సుందరం ఎక్కువ అర్హుడు," అన్నాడు లక్ష్మయ్య. అధ్యక్షుడు ఉంగరతీపుచ్చుకుని సుందరం ప్రేలి పెట్టాడు.

సత్యం, శివం, ఒకళ్ల మొహం ఒకళ్లు చూసుకున్నారు. సుందర్య వివరంగా అందరికీ నమస్కరించాడు. అతని ప్రేలిపై వజ్రపు టుంగరంధగధగా మెరిసిపోయింది. ★

చిట వట చినుకులు

చిత్రకారుడు: పి. వి. వెంకటేశ్వర—మద్రాసు.

వప్రివ్

విడుదల!

జలధరం

ప్రసాద్ ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్ వారి

నాగేశ్వరరావు • జమున • రేలంగి • సుమ్మడి • రమణారెడ్డి • సి.యస్.ఆర్ • గిరిజ • ఆర్.నాగేశ్వరరావు

రఘుకృష్ణం..టి.ప్రకాశరావు*నిర్మాత..ఎ.వి.సుబ్బారావు

RAITD 42 6